

Vaněk: LIDOVÁ POMOLOGIE II. - 100 HRUŠEK.

Vaněk:

LIDOVÁ POMOLOGIE

100 HRUŠEK.

JOSEF VANĚK:

LIDOVÁ POMOLOGIE

Vyjde 6, případně více dílů v úpravě podle
I. a tohoto II. dílu.

I. díl:

100 odrůd jablečných, v barvách a s popisy.

*

II. díl:

100 odrůd hruškových, v barvách a s popisy.

*

III. díl:

100 peckovic (švestky, slívy, ringle, třešně,
višně), v barvách a s popisy.

*

IV. díl:

100 meruněk a broskví, v barvách a s popisy.

*

V. díl:

100 bobulových odrůd (angrešt, rybíz, maliny,
ostružiny, jahody, réva), v barvách a s popisy.

*

VI. díl:

Nejdůležitější choroby a škůdci, vyobrazené v bar-
vách, se stručnými popisy a s udáním ochranných
prostředků.

*

Každý díl možno koupiti samostatně.

LIDOVÁ POMOLOGIE

II. DÍL:

HRUŠKY

100 NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ODRŮD

SESTAVIL

JOSEF VANĚK,

zahrad. architekt, šéfredaktor „Zahrady“,
stálý přísežný soudní znalec.

*

100 barvotisků.

*

1936.

Nakladatelství zahradnické literatury (Jos. Vaněk),
Chrudim.

Slovutnému

panu

Dr. Ing. Ed. Reichovi,
min. radovi, gen. tajemníku Č. A. Z., a t. d.

věnuje

v hluboké úctě a obdivu

Josef Vaněk.

Předmluva.

Poněvadž I. díl naší Lidové pomologie: 100 jablek, byl nečekaně sympaticky přijat celou veřejností zahrádkářskou a ovocnářskou, přistoupil jsem s větší odvahou k realizování celého programu a předkládám tímto II. díl: 100 hrušek. V dnešní těžké hospodářské době bylo vydání tak nákladného díla velmi riskantní a jako vždy, tak i zde bylo mnoho rádců, kteří varovali. Podle dobrého úspěchu I. dílu jest vidno, jak naléhavě bylo zapotřebí vydání takové populární a levné lidové pomologie, která ve stručné formě podává vše důležité, co nutno o plodu a o stromu vědět. Nesčetné nadšené projevy, jak soukromými dopisy, tak i veřejně v tisku svědčí o tom, že tato Lidová pomologie vykoná plně svoje poslání. Nyní další díly budou rychlejším tempem vycházeti a doufám, že vyjdou nejméně dva díly ročně.

Také v tomto díle jest u každé odrůdy uveden stručný popis plodu a stromu a hlavně jsou uvedeny vlastnosti a požadavky stromu na půdu a polohu. U I. dílu si všichni zvláště cenili, že jest tam uvedena opylovací schopnost jednotlivých odrůd, ježto tato vlastnost jest nesmírně důležitou a pro dobrý výnos směrodatnou. Neméně důležitá okolnost: doba a délka květenství jest všude uvedena, neboť má na úrodnost velký vliv; také při volbě odrůd k přerobování nutno bráti na dobu květenství ohled. A konečně jest všude uvedeno upotřebení ovoce, vhodnost stromu pro ten nebo onen účel a hlavně pak jsou uvedeny také špatné vlastnosti plodu i stromu. U některých odrůd jest uvedeno, se kterými odrůdami se při přerobování snášejí a se kterými nesnášejí.

U každé odrůdy jest také uvedena vhodná podnož pro zákrskové stromy. Pod tímto názvem rozumíme: Zákrsky, kordony, palmety a jiné umělé tvary. Také zde nutno si pamatovati při výběru podnoží, že pro zákrskové stromy se všeobecně hodí kdoule; pouze pro půdy těžké, studené, jílovité se kdoule nehodí, leč by veškerá tato zem byla nahrazena dobrou, teplou a úrodnou ornici. Ještě důležitější než u jabloní jest ta okolnost, že kdoule se pro všechny odrůdy nehodí, t. j., že všechny odrůdy s ní dobře nesrůstají a nebo sice několik roků rostou, ale netvoří žádné přírůstky a obyčejně tolik rodí, že se strom v krátké době vyčerpá a

zajde. U některých odrůd jest nutno použití mezišlechtění a nebo pro velké tvary použití za podnož přímo pláně.

Pokud se týká náchylnosti, nebo odolnosti vůči chorobám a škůdcům, nutno si pamatovati: v půdách chudých, suchých jest u všech odrůd větší náklonnost k strupovitosti (*fusicladium*) a kaménkovitosti. Dobře živý, bujně rostoucí strom jest vždy odolnější vůči všem chorobám než strom živořící.

Úrodnost jest závislá od správné výživy (přijímání) stromu.

Vzhledem k těmto důležitostem bude i tento II. díl všem zájemcům cennou pomůckou.

Také při tomto díle byl mým hlavním spolupracovníkem náš vrchní zahradník pan Fr. Zeman a patří mu tudíž nejlepší veřejný dík.

Dále děkuji srdečně všem kteří mi ochotně dali k dispozici některé plody hrušek pro reprodukci; jsou to pp.: kom. rada F. L. Popper, továrník v Chrudimi, JUDr. A. Vodička, Chrudim, J. Komárek, Topol, R. Vlček, Pardubice, J. Hyhlík, Jezbořice, Karel Hájek, říd. uč., Kostelec, dále odbory S. P. Z.: Hloubětín, Králupy n. Vlt., Dáblice, Praha, Jihlava, Lazy a j.

Také nemenší dík patří firmě B. Brix, grafické závody v Pardubicích, která i v tomto dílu věnovala provedení obrazů opravdu největší péči, takže náš spis se může důstojně řaditi ke všem podobným spisům cizojazyčným.

Přál bych si, aby tento spis byl všem zahrádkářům a ovocnářům opravdovým rádcem a aby vydatně přispěl ke zdaru našeho čsl. ovocnářství.

Chrudim, 1936.

JOSEF VANĚK.

Tržní odrůdy hruškové pro ČSR.

Podle Dr. K. Kamenického:

a) Hlavní odrůdy: Klappova máslovka, Solanka, Williamsova čáslavka, Hardyho máslovka, Avranšská, Charneuská, Boscova láhvice, Lucasova máslovka.

b) Vedlejší odrůdy: Magdalenka, Červencová hruška, Muškatelka šedá, Muškatelka turecká, Trévouská, Špinka, Kongresovka, Salisburyova, President Mas, Dielova máslovka, Pastornice a Pařížanka.

Hruškové odrůdy, vhodné pro stromořadí.

Podle Dr. K. Kamenického:

Z uvedených odrůd se nehodí pro stromořadí: Klappova máslovka, Williamsova čáslavka, Magdalenka, Červencová hruška, Muškatelka turecká, Kongresovka a Pastornice. Z ostatních se nehodí pro vyšší polohy: Lucasova máslovka, President Mas, Dielova máslovka a Pařížanka.

1. Děkanka červencová.

Zraje v červenci.

Belgická hruška, menší, bývá as 100 g těžká.

Tvar je většinou kulatý; výjimkou vyskytují se plody ke stopce více protáhlé, se širším temenem.

Kalich jest poměrně velký, otevřený, v malé mělké jamce, neb na zakulaceném temeni plodu.

Stopka bývá nestejně dlouhá, buď v hlubokou, hrbolatou jamku vtlačena, neb na špičku plodu přitlačena.

Slupka jest jemná, zelenavě žlutá, strana sluncem ožehnutá bývá pěkně začervenalá. Rživé pihy pokrývají dosti hustě, nenápadně, celý plod.

Dužnina jest bělavá, jemná, šťavnatá, chuti dobré, nasládlé.

Jádrinec jest obklopený hrubší zrninou, má dutou osu, komory malé, v nich dobře vyvinutá jádra.

Češe se jakmile zelená barva začíná blednouti, as v polou července, načež v několika dnech dospívá a slabě voní; jakmile uzraje, vydrží 3—4 dny. Nejlépe jest největší plody protrhávat. Dlouho ponechaná na stromě ztrácí šťávu i chuť.

Strom z mládí roste bujně, pěkně do výše, rozvětňuje se v korunu kulovitou, řídce olistěnou, větve pod tíhou plodů se sklánějí. Jakmile počne ploditi, vzrůst se mírní. Vysokokmen a polokmen jsou nejvhodnější tvary zvláště pro domácí zahrady; kde rané sklizni není závadou podkultura, hodí se velice dobře i do polních sadů. Na kdouli se nedaří a proto se nedoporučuje pěstování na malých zákrskových tvarech; jediné jako keřový zákrsek na pláňeti šlechtěný se osvědčuje. Z mládí je nutno příslušným hlubším řezem k docílení tvarů stromů rozvětvení napomáhati. Ploditi začíná brzy, velice hojně a stále.

Roste všude; nejlepší chuti mívá v teplé, hluboké, vlhčí půdě; v suché zůstanou plody příliš drobné a nevzhledné. Polohy snáší i vysoké.

Je dobrým opylovačem. Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: pro obchod je příliš malá.

Upotřebení: pro svoji ranost na trhu se dobře prodává. Dá se i sušiti.

Syn.: Juli-Dechantsbirne. Doyenné de Juillet.

1. Děkanka červencová.

2. Červencová hruška.

2. Červencová hruška.

Zraje koncem července—počátkem srpna.

Francouzská hruška, střední velikosti, tvaru pravidelného, tupě kuželovitého neb vejčitého; bývá až 7 cm dlouhá, 6 cm široká.

Kalich je pootevřený, v malé, nepatrné jamce na temeni plodu.

Stopka jest krátká, silná, do malé jamky vtlačená.

Slupka jest zelenavě žlutá, málo lesklá, na slunci zarudlá neb pruhovaná, tečkami dosti nápadně posetá; okolí stopky jest jemně rezavé.

Dužnina jest žlutavá, dosti jemná, zdánlivě zrnitá, hojně šťavnatá, chuti navinule sladké, slabě kořenitě.

Jádrínek jest dutoosý, jemnou zrninou obklopený, komory malé a v nich menší jádra.

Čese se podle počasí a stanoviště, často již kolem 15. července, vydrží asi 14 dnů.

Plody dorostlé se protrhávají, čímž se doba sklizně prodlouží a zbývající se dobře vyvinou. Zralé plody velice voní. Na stromě uzralé plody brzy moučnatí a ztrácejí na chuti.

Strom roste bujně, zdravě, tvoří korunu vysokou, jejíž větve se pod tíhou plodů hluboko sklánějí; nenarůstá nikdy veliký. Plodnost nastává záhy po výsadbě, jest pravidelná a velice hojná. Hodí se pro každý tvar stromů, zvláště do domácích zahrad. Pro zákrskové stromy jest velice vhodná, každému tvaru snadno se přizpůsobuje. Rez se používá normální, snáší jej dobře, později není téměř co k řezání. Na kdouli šlechtěná roste dobře, pro velké tvary šlechtí se na pláň, na němž se plodnost také brzy dostaví a strom se předčasně nevyrodí.

V půdách není vybíravá, jen trvalé sucho jí nesvědčí, roste i ve vyšších polohách, není-li přílišným větrům vystavena.

Jest dobrým opylovačem odrůd raně kvetoucích.

Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: přezrálé plody ztrácejí chuť a moučnatí. Nutno česati as 10 dní před zralostí.

Upotřebení: pro trh sklízí se ve stavu tvrdém, dopravu snáší dobře. Její ranost a pěkná barva činí ji velice cennou.

Synonyma: Červencová pestrá hruška, Bunte Juli-Birne, Colorée de Juillet, Červencovka.

3. Magdalenka.

Zraje koncem července.

Francouzská hruška, malá, tvaru baňatého, ke stopce protáhlého, tupě kuželovitého.

Kalich jest pootevřený, ochmýřený, vyčnívá z nepatrné, hrbolkovité jamky.

Stopka jest dlouhá, částečně zahnutá a jest v nepatrnou jamku vtlačena.

Slupka jest hladká, zelená, na sluneční straně žlutozelená, jemnými hnědými tečkami pokrytá, obkališí a okolí stopky bývá rzivé.

Dužnina jest šfavnatá, jemná, jeví se zdánlivě zrnitá, chuti velmi příjemné, citronové navinulé.

Jádrínek jest více dutoosý, komory malé a v nich většinou prázdná jádra.

Češe se v druhé polovině července, po několika dnech dozrává a nedá se delší dobu uchovati. Plody, které dozrávají úplně na stromě, ztrácejí dobrou chuť a brzy moučnatí.

Strom roste vždy bujně, tvoří nepravidelné, řídké, dosti nevzhledné koruny. Hodí se k pěstování vysokých a polovysokých stromů do větších sadů, neb jako keřový zákrsek na kdouli šlechtěný do domácích zahrad. Na kdouli roste zdravě a bujně. Pro tvarové stromy se drobné plody nehodí, ačkoliv se dobře tvaruje. Stromy jsou každoročně úrodné, k tomu napomáhá i to, že nejsou květy vůči mrazu choulostivé. Pro stromořadí se nedoporučuje pro svoji brzkou zralost a nespořádaný vzrůst.

Spokojí se i chudší půdou; nejchutnější jest z hlubokých půd i sušších a teplých poloh. Pro drsné kraje se nehodí. Za nepříznivých podmínek bývá bez chuti a nakyslá.

Kvete prostředně pozdě.

Jest dobrým opylovačem odrůd současně kvetoucích.

Špatné vlastnosti: Místy trpí fusicladiem, v kruté zimě namrzá.

Upotřebení: Pro obchod češe se as týden před úplným dozráním; v tom stavu snáší dopravu beze škody, pro ranost a dobrou chuť jest na trhu oblíbená a stává se cennou obchodní hruškou.

Synonyma: Zelinka, Citronka, Ranička, Pražka, Madlenka, Grüne Sommer-Magdalone, Citron des Carmes.

3. Magdalenka.

4. Giffardova máslovka.

4. Giffardova máslovka.

(Čti: Žiffardova máslovka.)

Zraje koncem července.

Francouzská hruška, střední velikosti, vážíci až 160 g, pravidelného, hruškovitého tvaru; bývá asi 8 cm dlouhá, 6 cm široká.

Kalich jest malý, otevřený, úšty dlouhé, vztyčené, v malé, mírně zhrbolené, mělké jamce.

Stopka jest dlouhá, dřevnatá, do špičky plodů vtlačena, často i hrbolkem na stranu přimáčkutá.

Slupka jest hladká, jemná, lesklá, zelenavě žlutá, sluncem málo ožehlá. Jemné rzivé tečky, které na sluneční straně jsou červeně vroubené, dodávají plodu krásného vzhledu. Plod voní.

Dužnina jest bělavě žlutá, jemná, šťavnatá, chuti sladce navinulé, slabě kořenité.

Jádrinec jest obklopený jemnou zrninou, má úzkou, dutou osu, komory malé.

Češe se koncem července; asi týden před sklizní začínou se protrhávati, aby malé plody dorostly. Po několika dnech k jídlu dospívá a musí se rychle spotřebovati. Plně uzralé na stromě nejsou šťavnaté a ztrácejí na chuti.

Strom roste bujně, tvoří řídké nevzhledné koruny, s převislými, šlahounovitými větvemi. Plodí později, úrodnost bývá střídavá. Vhodným tvarem jest polokmen neb i vysokokmen a volně rostoucí zákrsek na pláňeti šlechtěný. Na kdouli roste slabě. Prospěšné jest stromy občas seřezáním zmladiti, přinášejí pak lépe vyvinuté plody. Jinak pro pravidelně vedené, řezané tvary se pro nepořádný vzrůst méně hodí.

Půdy vyžaduje dobré, živné, přiměřeně vlhké, polohy chráněné, ne však uzavřené; v těžkých půdách špatně roste a strom brzy odumírá.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: pozdě a nejistě plodí, květ vůči mrazům a deštům jest málo odolný; jinak je to dosti náročná odrůda.

Upotřebení: pro svoji ranost a vzhled jest na trhu dobře placena; zasílati se musí v nedozrálém stavu.

Synonyma: Giffard's Butterbirne, Beurré Giffard, Žiffardka.

5. Solnohradská hruška.

(Solnohradka velká.)

Zraje v srpnu.

Domovem této dříve velice rozšířené hrušky, jest bývalé Solnohradsko. Plod jest prostředně veliký, cibulovitého bergamotkovitého tvaru.

Kalich jest otevřený, v široké, mělké jamce, obkališí bývá rovné neb poněkud zhrbolené.

Stopka jest silná, dřevnatá a vězí v docela nepatrné jamce; mnohé plody mají stopku ke straně dužnatým hrbolem stlačenou.

Slupka při uzrání jest zeleně neb citronově žlutá, na sluneční straně pokrytá nahnědlou mdlou červení; rezovité skvrny vyskytují se poblíž kalicha. Jest hladká, lesklá a slabá.

Dužnina jest nažloutlá, jemná, velmi šťavnatá, kolem jádřince hrubozrná, chuti sladké, jemně nakyslé, velmi příjemně okořenělé.

Češe se as 15. srpna, v chladnějších krajích později, v několika dnech hromadně uzrává a nedá se držeti. Aby se rychlé zrání oddálilo, češe se 10—14 dnů před úplným uzráním a ukládá se do sklepa, kde poznenáhlu dospívá.

Strom roste velmi bujně, tvoří vysokou, jehlancovitou, řídkou korunu, která až v pozdějších letech se rozšíří a byla-li koruna z mládí řezem upravena, nepotřebuje v budoucnu téměř žádný řez. Pěstuje se hlavně jako vysokokmen. Vysazuje se do domácích zahrad a kolem budov a v mnohých obcích nevsadí žádný jiný ovocný strom, než hrušeň této odrůdy.

V půdě ani poloze není zvlášť vybíravý, v teplejším stanovišti plodí ovoce lepší jakosti.

Jest špatným opylovačem.

Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: V mnohých krajích trpí fuscladiem a ve špatné půdě přílišně granuluje.

Upotřebení: Je-li tvrdá a dobře balená snese dopravu, na trhu jest velmi oblíbená a zvláště pro domácí spotřebu (i k sušení) jest velmi cenná.

Synonyma: Salzburka, Solnohradka, Cibulka, Fíkovka, Cikánka, Červinka, Salzburger Birne, Rousselet d'été Brun-rouge.

5. Solnohradská hruška.

6. Solanka.

6. Solanka.

Zraje od polou srpna do počátku září.

Česká hruška, u nás značně rozšířená, prostřední velikosti; bývá až 11 cm dlouhá, 7 cm široká, podlouhlého tvaru.

Kalich jest polo neb zcela otevřený, v mělké hrubolaté jamce neb sedí na povrchu plodu, vzniklá žebra táhnou se ploše přes plod, takže jej mírně hranatí.

Stopka jest spíše kratší a silná, bývá obyčejně se strany do zhrbolené špičky plodu vtažena, často bradavičkami posetá.

Slupka jest hladká, zelená, v plné zralosti žlutá, někdy na slunci zardělá, pokrytá hustými tečkami, místy i rzi.

Dužnina jest bělavá, hojně šfavnatá, jemná, sladce navinulá, aromatické chuti.

Jádrinec jest dutoosý, komory střední, v nich málo vyvinutá jádra.

Češe se as v polou srpna, pro místní spotřebu koncem srpna; jsou v té době sladké a velice chutné.

Strom roste zdravě, tvoří širší vznosnou korunu, umožňuje i pěstování při širších cestách; hodí se jako vysokokmen do polních a domácích sadů. Přímou na kdouli roste dobře a slibně, avšak často se stává, že celý zákrssek i s ovocem se ve šlechtěném místě vylomí; proto lépe použití mezišlechtění. Plodí později, střídavě velmi hojně. Pro tvary, které vyžadují přísný řez, se nehodí, neb řez silných letorostů činí obtíže a osvědčuje se tudíž k pěstování jako keřový zákrssek.

Darí se nejlépe v hluboké hlinité půdě, v těžších náplavách; roste i v půdách horších, nedocílí se však té velikosti a chuti. Zajímavé jest, že tvar plodů mění se podle povahy půdy; vůči polohám není choulostivá, má býti však před větry chráněná.

Opylovací schopnost není dosud prozkoumána. Špatné vlastnosti: Dřevo není dosti tvrdé; mladé letorosty rády namrzají. Pro tvarované stromy má nevhodný vzrůst, který jest závadou k rozšíření.

Upotřebení: Pro trh se češe předčasně, dopravu ve tvrdém stavu snáší velmi dobře a vydrží 3–4 týdny aniž by hniličila. Jest důležitou vývozní a obchodní hruškou, dobře placenou a oblíbenou.

Synonyma: Solaner Birne, Poire de Solany.

7. Wilderova raná.

Zraje koncem července — počátkem srpna.

Americká hruška, střední velikosti až velká, bývá asi 8 cm dlouhá a 6 cm široká; tvar jest podlouhlý, povrch méně zhrbolený, nejširší v dolní třetině, odkud jest protáhle skosená a končí špicí.

Stopka jest slabší, často se strany do plodu vmáčknutá.

Slupka jest žlutá, na sluneční straně krásně začervenalá, hustě rzivými tečkami pokrytá.

Dužnina jest bílá, rozplývavá, hojně šťavnatá, sladké, slabě nakyslé, příjemné chuti.

Zraje často již koncem července, obvykle však 8.—15. srpna. Možno ji otrhati nebo protrhati o několik dnů dříve, před zralostí, čímž se její trvání prodlouží, jako u všech raných hrušek.

Strom roste zdravě, má silný vzrůst, větve se pravidelně rozkládají a tvoří hojně plodonosného dřeva. Hodí se zvláště do domácích zahrad ve tvaru vysoko a polokmenném, nebo zákrsku. Na kdouli roste dobře, lépe jest však použití mezišlechtění (na Pastornici). Vyžaduje teplé a dobré půdy a chráněné polohy. Plodnost nastává záhy, jest pravidelná a hojná. Vůči chorobám jest značně odolná.

Upotřebení: Jest to znamenitá letní hruška; pro pěkný vzhled a dobrou její jakost se řadí mezi nejlepší tržní odrůdy.

Synonyma: Wilders Frühe.

7. Wilderova raná.

8. Klappova máslovka.

8. Klappova máslovka.

Zraje koncem srpna a počátkem září.

Americká hruška. nadprostřední velikosti i velká, až 500 g těžká, tvaru poněkud táhlejšího, u stopky nepatrně prohnutá, a tupě zakončená. Větší plody bývají ploše zhrbolené, ke kalichu zhranatělé. Průměrně jsou asi 11 cm dlouhé, 8 cm široké.

Kalich jest pootevřený, umístěný v malé, po okraji hrboilaté jamce, nebo na temeni mezi drobnými hrboľky.

Stopka dřevnatá, silná, do malé jamky vtlačená, často i hrbolem na stranu přimáčknutá.

Slupka jest hladká, v plné zralosti krásně žlutá, s červeným líčkem, které tvoří smyté skvrny, tečky a také žíhy. Tečky jsou roztroušeny po celém povrchu a jsou různě zbarveny; místy jest stříknuta rez, někdy i větší rezavé skvrny.

Dužnina jest bělavá, vonná, jemná a hojně šťavnatá, výborné chuti.

Jádrínek jest plnoosý, obklopený jemnou zrninou, komory jsou velké.

Češe se asi v polovině srpna, uzrává v druhé polovici srpna. Sklízí se před úplným dozráním, dlouho ponechaná na stromě měkne, moučnatí a ztrácí na chuti; jinak po sčesání dosti brzy od jádrínce hniličí. Vydrží 2—3 týdny.

Stromy mají zdravý vzrůst, tvoří široce jehlancovitou korunu, větve se však pod tíhou plodů sklánějí. Hodí se k výsadbě domácích i polních sadů. Pro zákrsky a větší tvary se dobře hodí. Na kdouli sice roste, ale s podložkou obyčejně špatně srůstá a ráda se odlamuje, proto pro živné lepší půdy používá se mezišlechtění, pro špatné šlechtí se na pláně. Ploditi počíná později, rodí pravidelně, obstojně. Pro malé tvary se méně hodí; aby bezpečně rodila, jest nutno řez omeziti na nejnnutnější.

Půda střední jakosti jí postačí, polohy snáší i vyšší, chráněné.

Kvete pozdě. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: V suchých a nevhodných půdách krní, špičky výhonů usychají, plody předčasně opadávají. Nepravidelná úrodnost.

Upotřebení: Pro trh sklízí se za zelena, dopravu snáší dobře, jest to velice hodnotná obchodní hruška.

Synonyma: Klappova americká, Kl. miláček, Královna, Clapp's Liebling, Favorite de Clapp.

9. Trévouská.

(Raná z Trévoux.)

(Čti: Trevůská.)

Zraje v polovině srpna, vydrží do poloviny září.

Francouzská hruška, nadprůměrní velikosti až veliká, as 9 cm dlouhá, 8 cm široká.

Tvar jest poněkud táhlejší, s ufatou plochou špicí, v horní třetině pěkně okrouhle zúžený.

Kalich sedí v malé zvlněné jamce, jest otevřený, obkališí rzivé.

Stopka bývá krátká a silná, v hlubší, pravidelné nálevkovité jamce, která jest hrboilatými výstupky obklopená.

Slupka jest zelenavě žlutá, v plné zralosti jasně žlutá, na sluneční straně ožehlá neb červeně tečkovaná a žíhaná. Celá jest poseta četnými znatelnými tečkami; okolí kolem stopky bývá rzivé.

Dužnina jest bělavá, rozplývavá, velmi šťavnatá, výborné, příjemně nakyslé chuti.

Jádrínek jest úzký, komory uzavřené, v nich jsou malá jádra.

Uzrávají v teplejších polohách před polovinou srpna a dají se uchovati, jsou-li včas sklizeny, i několik týdnů.

Strom má vzrůst zdravý, korunu tvoří poměrně štíhlou a vznosnou, která umožňuje výsadbu na každém vhodném stanovišti; pro lákavost ovoce se však do stromořadí nehodí. Hodí se pro všechny tvary stromů. Šlechtěna na kdouli roste dobře, a plodí na tvarech krásně vyvinuté a chutné ovoce. Plodnost nastává záhy a jest hojná. Vyžaduje častější průklest stromů.

V půdách není náročná; daří se i ve vyšších polohách a zaslouhuje zvláště v drsnějších polohách pěstitelské pozornosti.

Kvete prostředně záhy.

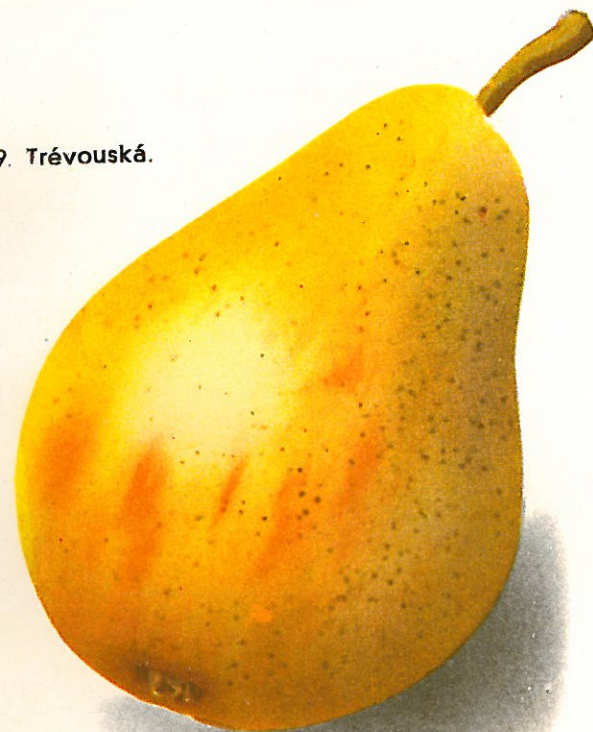
Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Není ještě tak rozšířená, aby byly všechny vlastnosti prozkoumány, dosud jsou však o této odrůdě příznivé zprávy. Možná ji vytknouti, že vítr ji dosti shazuje. Tudíž do větrných poloh se nehodí.

Upotřebení: Jest to stolní a hospodářská hruška.

Synonyma: Frühe von Trévoux, Précoce de Trévoux, Raná z Trévoux.

9. Trévouská.

10. Muškateľka turecká.

10. Muškatelka turecká.

Zraje v srpnu.

Ovoce drobné, tvaru vejčitého, někdy více ke kalichu banatějšího, jindy štíhlejší, ke stopce málo prohnuté a uťatou špičkou končící.

Kalich jest otevřený, v malé, mělké jamce.

Stopka jest silná, do malé jamky šikmo vtlačená.

Slupka bývá zlatově zelená, na slunci začervenalá, jemnými bledými tečkami hustě posetá, pestrá a drobounce hrbolatá.

Dužnina jest bělavě žlutá, hojně šťavnatá, zdánlivě zrnitá, chuti velmi dobré, aromatické, muškátově vonné.

Jádrinec jest plnoosý, komory malé a delší, v nich obyčejně ještě bělavá jádra.

Češe se podle počasí, obyčejně v druhém týdnu v srpnu v nezralém stavu, brzy dozrává, při čemž silně voní a vydrží pouze několik dnů. Při pozdější zralosti jsou plody lépe vyvinuté.

Vzrůst má zdravý, roste pěkně do výšky, větve se při velké plodnosti sklánějí. Na frekventovaná místa se nehodí, což platí téměř o všech raných odrůdách. Na kdouli roste dobře, následkem velké plodnosti přestává brzy růsti a jest lépe zákrsky šlechtiti na pláň. Na tvarech se nepěstuje. Plodí záhy a hojně. Chorobami netrpí.

Daří se v každé půdě, z lepších půd bývá větší a chutnější; polohy snáší i vysoké, květy nejsou vůči mrazům mnoho choulostivé.

Opylovací schopnost doposud není prozkoumána.

Špatné vlastnosti: Drobné ovoce, které bývá s oblibou vyhledáváno vosami.

Upotřebení: Za zelena snáší dopravu bezvadně, jest na trhu oblíbená, stává se proto dobrou obchodní hruškou.

Preroubování snese dobře na: Kongresovku, Boscovu láhvi, Klappovu, Guyotovu, Hardyho, Giffardovu, Charneuskou, Drouardovu, Poiteau, Solanku a Čáslavku.

Synonyma: Zbuzanka, Muškatelka velká, Türkische müskierte Sommerbirne, Musquée Turque.

11. Kozačka.

Zraje koncem srpna.

Německá hruška, malá, hruškovitého vzhledného tvaru, bývá as 50 g těžká.

Kalich otevřený jest mezi několika plochými hrbolky na pěkně zakulaceném temeni.

Stopka jest nestejně dlouhá, bývá do špičky plodu často i se strany přimáčknutá, neb přechází hrbolkovitě v plod.

Slupka jest jemná, v plné zralosti zelenavě žlutá, sluneční strana hnědě ožehlá a červeně žilhaná. Červen rozptyluje se v podobě teček dále. Rzivé, červeně vroubené pihy pokrývají celý plod, často v okolí kalicha i stopky vyskytuje se drobná rez.

Dužnina jest jemná, žlutavá, velmi šfavnatá, chuti sladké, velmi dobré, kořeněné.

Jádrinec jest obklopený jemnou zrninou; osu mívá úzce dutou, komory poměrně velké, v nich malá hnědá jádra.

Češe se as 15.—20. srpna, v několika dnech k jídlu dospívá, rychle hniličí a nejdéle 14 dnů potrvá.

Strom tvoří hustou jehlancovitou korunu; ho-
dí se k výsadbě ve tvaru polo i vysokokmenu,
nebo jako keřový zákrssek na pláňti šlechtěný.
Na kdouli roste, avšak příliš slabě a brzy hyne.
Pro malé tvary se nehodí, je příliš drobná.

Plodí později, střídavě hojně. Vyžaduje čas-
tější průklest stromů, jinak řez normální. Nej-
chutnější plody dává v teplých, lepších půdách,
v uzavřených zahradách trpí plísni.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V místech, kde jest průvan,
nerodí. Jelikož jest sladká, bývá hmyzem (vo-
sami) vyhledávána.

Upotřebení: Jest pro stůl znamenitá, hodí se
k zpracování, zvláště k zaváření i sušení.

Přeroubování snese dobře na: Klappovu, Har-
dyho, Angoulemku, Čáslavku.

Nesnáší se s Lucasovou máslovkou.

Synonyma: Pástevnice, Stuttgarter Geishirtel,
Rousselet de Stuttgart.

11. Kozačka.

12. Mortilletova.

12. Mortilletova.

Zraje koncem srpna, vydrží do září.

Plod jest veliký, až velmi veliký, baňatého tvaru. Povrch jest zhrbolený.

Stopka bývá nejčastěji krátká a silná, do strany nebo špičky plodu vražená.

Slupka jest žlutá, na sluneční straně začervenalá, místy porezavělá a znatelně tečkovaná.

Dužnina jest bílá, rozplývavá, hojně šťavnatá, mírně sladká, slabě kořená, dosti dobré chuti.

Češe se koncem srpna, dosti dlouho vydrží.

Strom roste bujně a zdravě, má pěkný jeh-lancovitý vzrůst. Hodí se pro všechny tvary hlavně zákrskových stromů; na kdouli roste dobře. Ploditi začíná záhy po výsadbě, úrodnost bývá pravidelná a hojná. Při veliké násadě plodů jest nutno tyto protrhati a strom řádně pohnojiti, jinak tvoří mnoho odpadového ovoce a strom zakrní. Jest vhodná k přešlechtění málo plodících nebo nevyhovujících odrůd. Není zvlášť náročná, polohy vyžaduje chráněné a teplé.

Kvete pozdě.

Upotřebení: Jest to výstavní, dobrá, tabulová hruška.

Synonyma: De Mortillets Butterbirne.

13. Ananas du Perche.

Zraje v srpnu, vydrží do září.

Plod dosti veliký, asi 9 cm vysoký, 7 cm široký, asi 200 g těžký, pravidelně hruškovitě baňatý, u stopky často na jedné straně vyšší; povrch má nerovný, mírně hrbolatý. Podobá se velmi Amanliské máslovce, jest však mnohem lepší.

Kalich jest rohovitý, otevřený, úšty vzpřímené, v široké, mělké jamce.

Stopka dosti dlouhá, hnědá, silná, vždy dřevnatá, do plodu poněkud se strany vražená, často opatřena kroužkovitým hrbolem. Jamka stopečná jest nerovná, mírná a rezovitá.

Slupka jest hladká, bez lesku, spíše jakoby jíním pokrytá, hrubší, světle až citronově žlutá. Větší část plodů jest pokryta živě karminově cihlovou barvou, která se na obě strany rozplývá a přechází jednak do pruhů nebo velkých teček. Uvnitř červeně jsou četné, veliké, bílé tečky. Mírně objevují se i rzivé skvrny.

Dužnina jest zlatožlutá, hrubozrnná, dosti šťavnatá, sladká, velmi příjemné, okořeněle chuti.

Jádrinec jest poměrně malý, podlouhlý, jádra většinou nevyvinutá, dlouhá, hnědá v malých komorách. Osa malá, uzavřená.

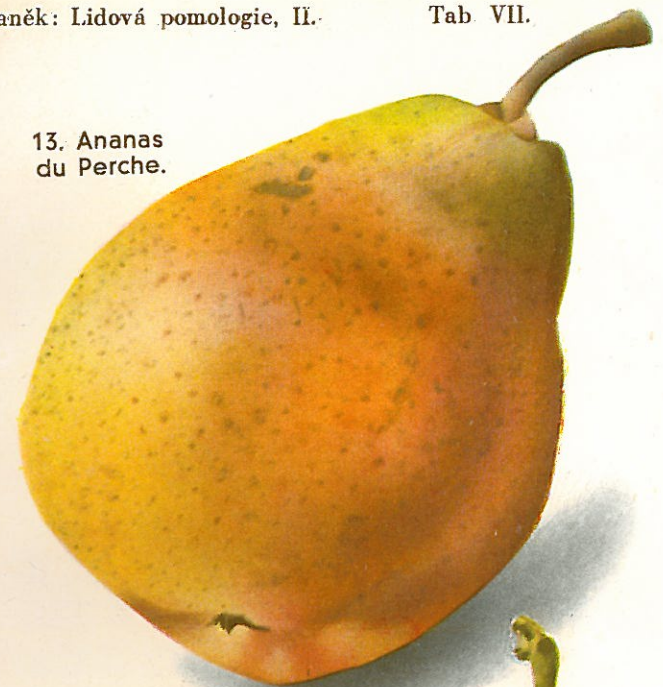
Zraje v srpnu, dozralé plody se nenechají dlouho uchovati.

Strom roste zdravě, není náročný. Jest záhy plodný a velmi úrodný. Tvoří silné a krátké plodonosné dřevo. Na kdouli roste dobře a zvláště pro zákrskové stromy všech tvarů jest velice vděčná.

Upotřebení: Jest to výtečná tabulová odrůda, hodí se také dobře k zaváření.

Synonyma: Ananas du Perche.

13. Ananas du Perche.

14. Amanliská máslovka.

14. Amanliská máslovka.

Zraje v září—počátkem října.

Francouzská hruška prostřední velikosti, často až veliká; bývá asi 10 cm dlouhá, 7 cm široká.

Tvar plodu jest vejčitý, u stopky zúžený, některé plody bývají kratší a baňatější; u plodů zvláště stlačených táhne se od kalicha až po stopku rýha.

Kalich jest otevřený, v mělké hrboлатé jamce, na šikmém temeni plodu; obkališí bývá hustě pomezavělé.

Stopka jest nestejně dlouhá, dosti tenká; bývá do zhrbolené špičky plodu jako vtlačena a často prevysujícím hrbolem na stranu přitlačena, neb končí stopkovým svaem.

Slupka jest hladká, místy rzí jemně zdrsneá, jasně zelená; sluneční strana některých plodů bývá lehce zarudlá. Jemné tečky pokrývají hustě plod, po některém táhne se rezavá úzká čára.

Dužnina jest hojně šfavnatá, rozplývavá, sladce kořenitá, chuťná a vonná.

Jádrinec má dlouhé, úzké komory, v nich většinou nevyvinutá jádra.

Češe se asi počátkem září. Po několika dnech dozrává. Uzálé plody se dlouho neudrží. Při dozrávání barvu nemění a stává se, že snadno přezrává a potom není tak chuťná. Jest záhodno jemným stiskem u stopky o zralosti se přesvědčiti.

Strom roste zdravě, narůstá v mohutné stromy a větve pod tíhou plodů se sklánějí. Lze ji doporučiti jako vysokokmen, kde nepřekáží frekvenci. Pro zákrskové stromy všech tvarů jest velice vhodná. Na kdouli daří se dobře. Vyžaduje po velké úrodě zmlazení, jinak řeže se dlouzeji. Jest to velice plodná odrůda, která málokdy vynechá.

V půdě nevybírání, sucho jí nesvědčí, v příliš vazké půdě špatně roste, plody bývají drobné a kamenité. Proti mrazům i deštům jest v době květu otužilá. Polohy žádá chráněné.

Jest špatným opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Zraje v době, kdy jiného ovoce jest dosti, není možno ji tak dobře zpeněžit, což jest ostatně u mnoha odrůd.

Upotřebení: Pro dopravu musí se trhati dokud jest tvrdá; jest to tržní a obchodní hruška.

Synonyma: Václavka, Zelenatka, Špekovka, Amanlis Butterbirne, Beurré d'Amanlis.

15. Ananaska česká.

Zraje v srpnu.

V Čechách značně rozšířená hruška, prostřední velikosti, tvaru hruškovitého, v bocích baňatější a ke stopce končí užší špičkou; bývá asi 8 cm dlouhá a 6 cm široká.

Kalich jest malý, pootevřený, v menší, mělké, mírně zhrbolené jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, do špičky jako vtlačená, v malé zhrbolené prohlubince.

Slupka jest hladká, základní barvy žluté, na sluneční straně hnědočerveně zbarvená, s četnými tečkami a roztroušenou rzí.

Dužnina jest bělavá, máslová, v pravý čas požívaná velmi chutná, šťavnatá a příjemně kořená. Zralé plody vydávají velice příjemnou vůni.

Jádrinec jest malý, má krátkou dutou osu, komory malé, jádra vyvinutá.

Češe se v první polovici srpna, nesmí se nechati na stromě zežloutnouti, neb ztrácí šťávu, moučnatí a pozbývá své lahodné chuti.

Strom roste bujně, zdravě, tvoří pravidelnou, širší, jehlancovitou korunu, dobře rozvětňuje. Hodí se k vysazování stromořadí, sadů i domácích zahrad ve tvaru jakémkoliv. Pro zákrsky a větší tvary šlechtí se na pláň, pro malé na kdouli, na které roste dobře. Plodnosné ratolesti tvoří bohatě, úrodnost jest vždy hojná. Řeže se normálně. Daří se v každé půdě, kde jiné hrušky rostou, plody drží pevně na stromě a možno ji sázeti i do poloh větrných. Vyniká zdravostí, která se jeví pěkným tmavozeleným olistěním.

Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

Špatné vlastnosti: Přezrálá ztrácí na chuti, a k dopravě v tomto stavu se nehodí.

Upotřebení: Při předčasném otrhání nevadne, snese sebedelší dopravu, na trhu jest vyhledávána, hodí se výborně pro stůl, také i k sušení.

Synonyma: Ananaska, Letní cverkle, Böhmsche Ananas-Birne, Cverkle.

15. Ananaska česká.

16. Guyotova.

16. Guyotova.

Čti: Giotova.

Zraje v září

Francouzská hruška, nadprostřední velikosti až velická, bývá až 550 g těžká, tvaru táhlého, válcovitého, ke stopce zúženého, který často končí zakřivenou špicí; docilují se plody až 15 cm dlouhé a 8 cm široké. Tvar jest různý a povrch často bývá i zhrbolený.

Kalich jest polo nebo zcela otevřený, v mělké, ploše zhrbolené jamce.

Stopka jest krátká, dřevnatá, u velikých plodů zdužnatělá a bývá různě do špičky vtlačena, někdy povstálý hrbol zakrývá celou stopečnou jamku.

Slupka jest hladká, velice jemná, v plné zralosti krásně žlutá, na slunečné straně narůžovělá, jemně, místy hojně rzivě tečkovaná. Uzářlé plody slabě voní.

Dužnina jest závislá na půdě a počasí. Jest bílá, dosti jemná, šťavnatá, nevyniká však zvláštní křehkostí. V méně příznivém létě může býti i košťalovitá.

Jádrinec jest úzce dutoosý, jemnou zrninou obklopený, komory jsou dlouhé a úzké, v nich malá jádra.

Češe se podle počasí. V teplém roce bývá zralá již koncem srpna, jindy také až v polovině září. Na stromě nemá se nechati zežloutnouti; trhá nebo protrhává se dříve, tím se doba jejího trvání asi o 3 týdny prodlouží.

Strom roste zdravě, pěkně do výše, ne příliš bujně. Vhodný tvar jest polokmen a zákrsek na pláněti šlechtěný. Pro menší tvary šlechtí se na kdouli, na které sice dobře roste, ale ne- napomáhá-li se hnojením a řezem, přestává růsti a brzy se vysílí. Řez snáší dobře, používá se delší a plodonosné dřevo se občas zkracuje a tím zároveň zmlazuje. Plodí velice brzy po výsadbě a hojně, často jest záhodno plody protrhati. Půdy vyžaduje dobré, tato má také největší vliv na jakost dužniny.

Kvete prostředně pozdě.

Jest dobrým opylovačem.

Spatné vlastnosti: Mladé stromky rády namrzají; v nevhodných půdách, zvláště suchých, bývá bez chuti.

Upotřebení: Za zelena utržená snáší dopravu velice dobře a lákavým vzhledem stává se dobře placenou obchodní hruškou.

Synonyma: Dr. Jules Guyot.

17. Ananaska courtraiská.

Čti: Ananaska kartryjská.

Zraje v srpnu—září.

V Belgii velice rozšířená hruška, střední velikosti, až 280 g těžká, tvaru pravidelného, hruškovitého, povrch jest vždy mírně zhrbolelý; bývá as 10 cm dlouhá, 7 cm široká.

Kalich jest otevřený, sedí na povrchu, obklopen malými hrbolky.

Stopka jest dřevnatá, často nerovná a hrbo latá, silná, do špičky plodu vtlačená a někdy převyšujícím hrbolem ke straně přitlačená.

Slupka jest hladká, později masná, zelenavá, zráním zežloutne. Hnědými tečkami jest hustě pokryta, v obkاليší i kolem stopky bývá rozstříknuta jemná rez.

Dužnina jest zelenobílá, máslovitá, šfavnatá, chuti sladce navinulé, jemně kořenné, výtečné.

Jádrinec má širokou dutou osu, velké pootevřené komory s dobře vyvinutými jádry.

Češe se postupně od počátku až asi do 20. září, a nechá se v plné zralosti asi 14 dnů udržeti; protrháváním plodů a ukládáním do chladné místnosti jest možno zralost oddáliti a na stromě zbylé plody mohou se řádně vyvinouti.

Strom roste mírně, tvoří úhledné, široce jehlancovité koruny. Může se pěstovati ve všech tvarech stromů, zvláště pro zákrskové stromy do domácích zahrad možno ji doporu čiti. Šlechtěna na kdouli dobře se daří; pro velké tvary jest prospěšné šlechtiti ji na pláň.

Rez používá se prostředně dlouhý a snáší jej dobře. Ploditi začíná velice záhy, úrodnost jest stálá, měnivá. Po velké úrodě vyžaduje hlubší zmlazení.

Půdy bere za vděk jakékoliv, jsou-li jen pro hrušně způsobilé, nejlepších výsledků docílí se v půdách obdělávaných, přiměřeně vlhkých a teplých.

Polohy vyžaduje chráněné.

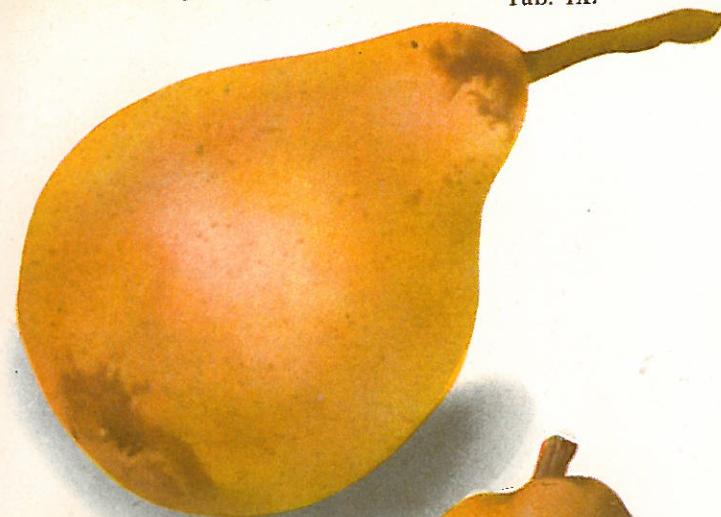
Opylovací vlastnosti nejsou dosud vyzkoušeny.

Kvete prostředně záhy.

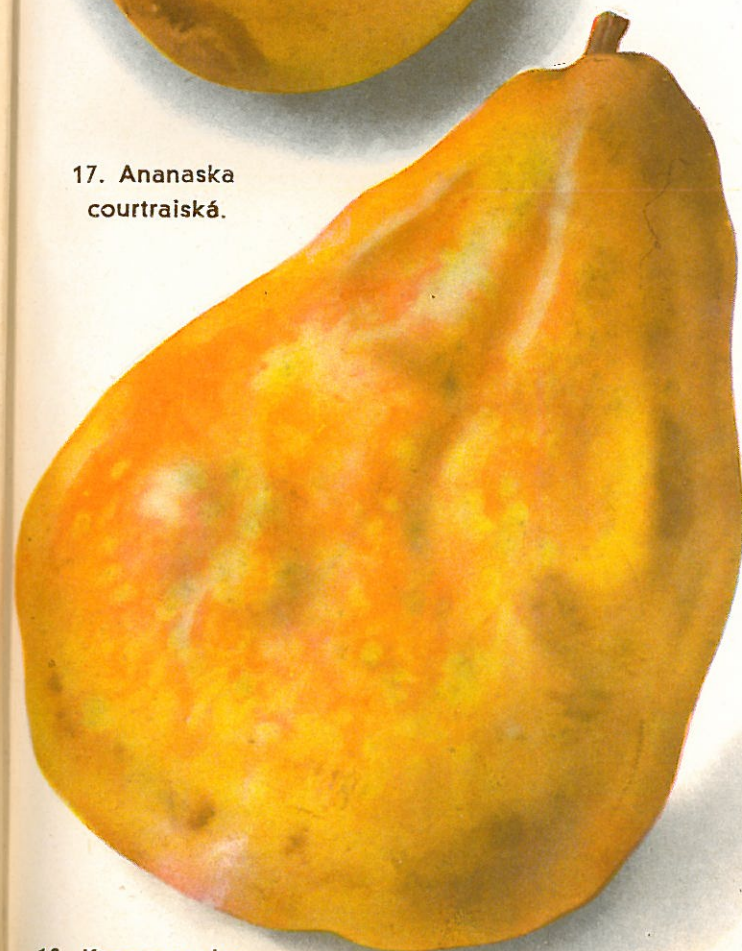
Špatné vlastnosti: Dřevo v krutých mrazech namrzá, v květu jest vůči mrazům choulostivá. Pro vzdálenější dopravu se nehodí.

Upotřebení: Výtečná chuť a vzhledný tvar řadí ji k nejlepším trzním hruškám.

Synonyma: Ananasová, Ananasbirne von Courtrai, Poire Ananas de Courtrai.

17. Ananaska courtraiská.

18 Kongresovka.

18. Kongresovka.

Zraje v září.

Francouzská hruška, veliká až velmi veliká, velice rozdílné váhy 400—900 g. Má tvar nestálý, většinou homolovitý, nestejně hrbolatý a hrnatý.

Kalich na širokém temeni plodu jest otevřený, v hluboké, široké a hrbolaté jamce.

Stopka bývá dřevnatá, někdy zdužnatělá, krátká, v malou jamku do šikmé špičky vtlačená a převyšujícím hrbolem mírně na stranu přimáčkutá.

Slupka jest hrubší, méně hladká, žlutá s červeným líčkem, neb žíhaně zarudlá; celá bývá poseta jemnými, málo znatelnými tečkami, některá místa, zvláště kolem kalichu a stopky, jsou rzi jemně pokrytá. Slabě, příjemně voní.

Dužnina jest žlutavě bělavá, jemná, hojně šťavnatá, navinule sladká, dosti dobrá; kolísavá jakost velmi závisí na poloze a podnebí. Z chladných poloh a nevhodných půd bývá ovoce přitrpklé.

Jádrinec jest poměrně malý, komory dlouhé a malé a v nich nestejná jádra.

Češe se, spíše protrhává, před počátkem zralosti již v první polovici září; v té době skvělým vybarvením lákavé plody rychle se kazí, dlouho ponechané na stromě ztrácí chuť. Vydrží jednotlivě do začátku října.

Strom roste z mládí velmi bujně, při pravidelném řezu tvoří korunu pěkně jehlancovitou, příliš se nerozkládá, větve se však pod tíhou plodů sklánějí. Jest pro stromořadí nevhodný. Nejlepším tvarem jsou zákrskové stromy. Pro větší tvary šlechtí se na pláně, pro malé používá se mezišlechtění. Přímou na kdouli roste, daří se však jenom při nejlepší péči, jinak brzy hyne. Řeže se kratčeji, plodonosné dřevo se častěji zmlazuje. Plodí záhy, hojně a stále. Dobře se daří v hluboké teplé půdě, do vyšších poloh nelze ji doporučiti; má-li dokonale uzrání, vyžaduje mnoho tepla.

Kvete pozdě. Jest špatným opylovačem.

Špatné vlastnosti: Za nepříznivých podmínek plody bývají bez chuti, řepovité a trpké, v krutých mrazech i dřevo namrzá.

Upotřebení: Na trhu jest lákavá, způsobila jest převážně pro účely kuchyňské i k sušení.

Synonyma: Andenken an den Congress, Souvenir du Congrès.

19. Špinka.

Zraje koncem srpna, vydrží asi do polovice září.

Stará odrůda, hojně rozšířená. Plod střední velikosti, téměř stejného baňatého tvaru.

Kalich jest veliký a široce otevřený, v malé, hrboлатé jamce, nebo přímo na temeni plodu.

Stopka bývá do šikmé špičky plodu v malé jamce vtlačena.

Slupka jest hrubá, špinavě rezovitá, na povrchu zdrsňelá tečkami, na slunci rudě žíhaná.

Dužnina jest žlutavě bělavá, jemná, silně kořenitá, znamenitě, příznačně své chuti.

Jádrínek jest obklopen jemnou zrninou, má dutou osu, komory úzké, jádra obyčejně vyvinutá.

Češe se asi koncem srpna, v drsných polohách až o měsíc později, v několika dnech měkne a udrží se asi 14 dnů. Předčasně trhané nemají pravé chuti, nesmějí se také nechat na stromě úplně dozrati.

Vzrůst jest zdravý a bujný, vyrůstá ve statné stromy, tvoří pěkné, široce jehlancovité mohutné koruny. Hodí se k výsadbě i k silnicím. Na kdouli roste dobře. Počíná pozdě roditi, potom rodí pravidelně a střídavě hojně.

Není náročná, daří se téměř všude, ve špatných půdách jest příliš drobná. Daří se i v drsné, chladnější poloze, v příliš teplé stává se nechutnou.

Jest špatným opylovačem.

Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: V krutém jíl plody praskají

Upotřebení: Hrubá slupka umožňuje i vzdálenější dopravu, výtečná chuť této dosti nevzhledné hrušky řadí ji k hledaným tržním odrůdám. Hodí se dobře k zaváření.

Synonyma: Smolnice, Máslovka šedá letní, Šedivka, Gute Graue, Grise Bonne, Smolivka.

19. Špinka.

20. Madame Treyve.

20. Madame Treyve

Zraje koncem srpna — v září.

Plod střední velikosti až veliký, asi 10 cm vysoký a 8 cm široký, měnivého tvaru; bývá kuželovitý s tupou základnou, nebo dlouze vejčitý, u kalichu vypouklý.

Kalich jest otevřený, vzpřímený, v dosti hluboké a široké jamce.

Stopka jest silná, často masitým svailem vtlačená ke straně.

Slupka jest velmi jemná, zelenavě žlutá, na sluneční straně začervenalá, s rezavě hnědými tečkami, místy i rzí pokrytá. Plod příjemně voní.

Dužnina jest bělavá, zeleně žilkovaná, velice jemná, rozplývavá a šťavnatá, kořeněná, sladce vinné chuti.

Jádrinec má osu dutou, komory prostranné, jádra černohnědá.

Zraje koncem srpna, vydrží do konce září.

Strom roste silně, narůstá v pěkné jehlance a tvoří hojně krátkých plodonošů. Na půdy není náročný, polohu vyžaduje spíše chráněnou, ačkoliv jest otužilá. Plodí brzy a jest hojně úrodná. Na kdouli šlechtí se pouze pro malé tvary. Roste velice spoře a lépe jest použití mezišlechtění nebo pláně.

Kvete pozdě.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Dřevo u mladých stromů při větších mrazech namrzá.

Upotřebení: Řadí se mezi nejlepší tabulové odrůdy.

Synonyma: Souvenir de Madame Treyve.

21. Monchalardova.

Čti: Monšalardova.

Zraje koncem srpna neb počátkem září.

Francouzská hruška, prostřední velikosti, až 200 g těžká. Tvar jest protáhle vejčitý, příliš se nemění; většinou bývá v bocích útlejší, ke stopce o něco málo baňatější a končí širokou špičkou. Povrch jest lehce zhrbolený.

Kalich jest otevřený, v mělké jamce na zakulaceném temeni plodu.

Stopka bývá v malou jamku vtlačena, neb lrbodem na stranu přimáčknuta.

Slupka jest světle žlutá, strana sluncem ožehlá bývá žlutší, někdy i lehce zarudlá; celá jest poseta jemnými rzivými pihami, místy vyskytuje se i drobná rez.

Dužnina jest zdánlivě zrnitá, jemná, hojně šťavnatá, chuti navinule sladké, aromatické, se zvláštní dobrou příchutí.

Jádrínek jest hustě obklopený hrubší zrninou, mívá osu plnou, komory poměrně velké.

Češe se as v polovině srpna, na stromě se nesmí dlouho nechat, neboť ztrácí chuť; v ten čas drží ještě pevně na stromě, na to se nesmí však hleděti. Uloží-li se na volném vzduchu lépe dospívá a jest chutnější. Při uzrávání asi koncem srpna zežloutne, příjemně voní a vydrží i přes 14 dní.

Strom roste sice bujně, ale volně, tvoří dosti mohutné, jehlancovité koruny; střední větve rostou do výše, postranní se pod tíhou plodů sklánějí. Lze ji s úspěchem pěstovati v zákrskových stromech, i malým tvarům se přizpůsobuje. Menší tvary šlechtí se na kdouli, na které dobře roste, velké na pláněti. Plodí o něco později, plodnost jest pravidelná, stálá. Reže se prostředně dlouze, k docílení správného rozvětvení napomáhá se zářezy nad očky.

Daří se všude, kde hrušky mohou prospívati, stromky na kdouli vyžadují půdy živné, vlhké, jinak brzy odumírají.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Chuť jest závislá na sčesání a uchování.

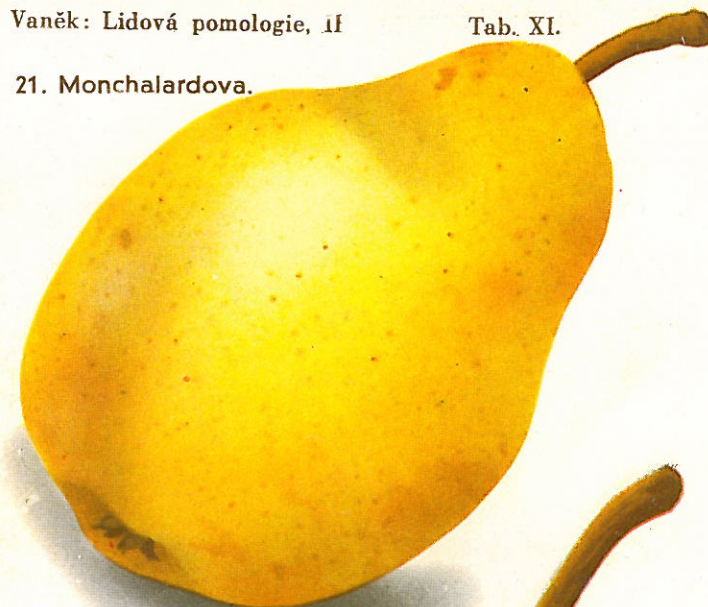
Upotřebení: Dopravu snáší po otrhání, později trpí příliš tlakem, jest výborná pro stůl, na trhu jest pro svou ranost oblíbená.

Synonyma: Monshalard, Monchalardbirne.

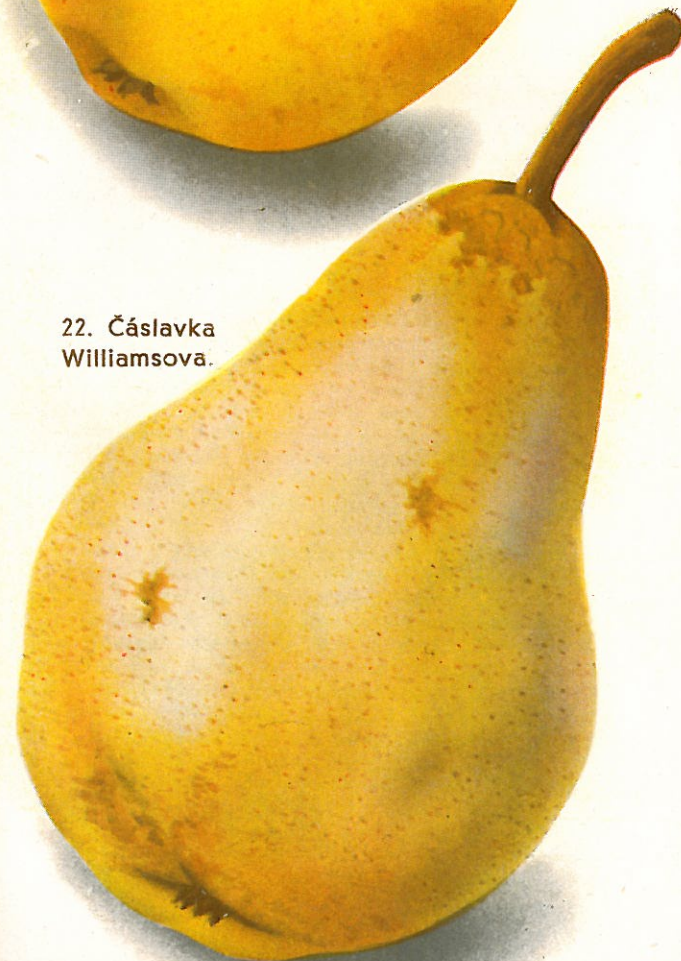
Vaněk: Lidová pomologie, II

Tab. XI.

21. Monchalardova.

22. Čáslavka Williamsova.

22. Čáslavka Williamsova.

Zraje koncem srpna, vydrží asi do polou září.

Anglická hruška, nadprostřední velikosti, hruškovitého tvaru, značně zhrbolená; bývá až 12 cm dlouhá, 9 cm široká.

Kalich jest malý, otevřený na úzkém temeni, v malé zhrbolené jamce.

Stopka jest dřevnatá, silná, ke špičce plodu různě přitlačená.

Slupka jest hladká, v plné zralosti pěkně žlutá, zřídka poněkud zardělá, celá posetá jemnými rzivými tečkami, místy objeví se i drobná rez.

Dužnina jest bílá, velice jemná, chuti výtečné, s aromatickou příchutí; ve studeném létě bývá bez chuti.

Jádrinec má úzkou dutou osu, komory těsné, v nich dobře vyvinutá jádra.

Češe se v druhé polovině srpna; s počátku protrhávají se největší plody, které v několika dnech změknu a asi 14 dnů vydrží. Protrháváním se doba zrání prodlouží.

Strom roste z mládí bujně, vzrůst jest vzpřímený, tvoří úhledné pravidelné koruny. Tvar stromu nerozhoduje, možno jej vysazovati všude, pouze pro lákavé plody se nehodí do stromořadí. Jest jednou z nejlepších pro zákrskové stromy. Rez snáší dobře, bezvadně se tvaruje. Pro větší tvary šlechtí se na pláňeti, na kdouli šlechtěná beře se pro nejmenší tvary, i v tom případě lépe jest použití mezišlechtění, neboť ráda se na krčku vylamuje. K vytvoření správného ovětvění musí se napomáhati zářezy. Půda se musí pečlivě hnojit a zavlažovati, jinak při své neobyčejné plodnosti zakrtní a odumírá. Plodí vždy velice hojně a brzy.

Půdy vyžaduje živné, polohy chráněné; v takovém stanovišti docilují se nejlepší výsledky. Jinak bere za vděk každou půdu.

Dobře opyluje. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Mladé stromky rády namrzají. V mokrém létě bývá bez chuti.

Upotřebení: Úplně zelená snáší i dlouhou dopravu, jest oblíbená jako znamenitá tržní hruška a rovněž pro konservové továrny považuje se za nejlepší.

Synonyma: Williamova čáslavka, Williamsova čáslavka, William's Christ-Birne, Bon Chrétien Williams, Bartlett, Bartlett de Boston, Willjamsa, Barnett's Wil., Charles Durieux, Clara Durieux, Poire d'Angleterre, Bonkatina (Víděň).

23. Vienská.

Zraje v polovině září, vydrží do poloviny října.

Francouzská hruška, velká až velmi velká, i 600 g těžká, u kalichu dosti širokého tvaru, který se od polovice plodu ke stopce táhle zúžuje; vesměs všechny plody jsou ploše zhrbolené, bývají as 12 cm dlouhé, 8 cm široké.

Kalich jest otevřený, v mělké, ploše zhrbolené jamce, na šikmém temeni.

Stopka bývá dřevnatá a poměrně slabá, zakřivená, a jest do širší špičky plodu v malou jamku vtlačena.

Slupka jest jemná a hladká, světle žlutá, dosti silně krytá rzivými tečkami a skvrnami; zvláště obkališí bývá hruběji porezavělé. Dozrálé plody silně voní.

Dužnina jest bělavě žlutá, zdánlivě zrnitá, jest však jemná, hojně šfavnatá, velmi příjemné, kořenitě sladké chuti; v nepříznivých letech může býti také poněkud košťalovitá.

Jádrínek jest poměrně velký, hrubší zrninou obklopený, dutoosý, komory prostranné, krátké, v nichž jsou dobře vyvinutá baňatá jádra.

Češe se v polou září, as v týdně k jidlu dospívá, dosti rychle zraje; je-li dobře uschována vydrží do poloviny října.

Strom roste z mládí bujně, koruna vysokých stromů bývá malá, větve pod tíhou plodů jsou rozkleslé. Nejlépe jest ji pěstovati ve tvaru zákrskovém. Tvoří krásné jehlance, na nichž se dociluje jedinečných plodů. Na kdouli roste, avšak při své plodnosti přestává brzy růsti a tak brzo hyne; lépe jest použití za podložku vždy pláně. Hodí se pro větší tvary. Řez prostředně dlouhý; k docílení ovětvení jest nutno napomáhati zářezy. Plodnost začíná velice brzo, jest hojná, často až příliš hojná, že plody musejí se protrhávati.

V půdě není zvlášť vybíravá, polohy žádá chráněné a slunné.

Jest dobrým opylovačem.

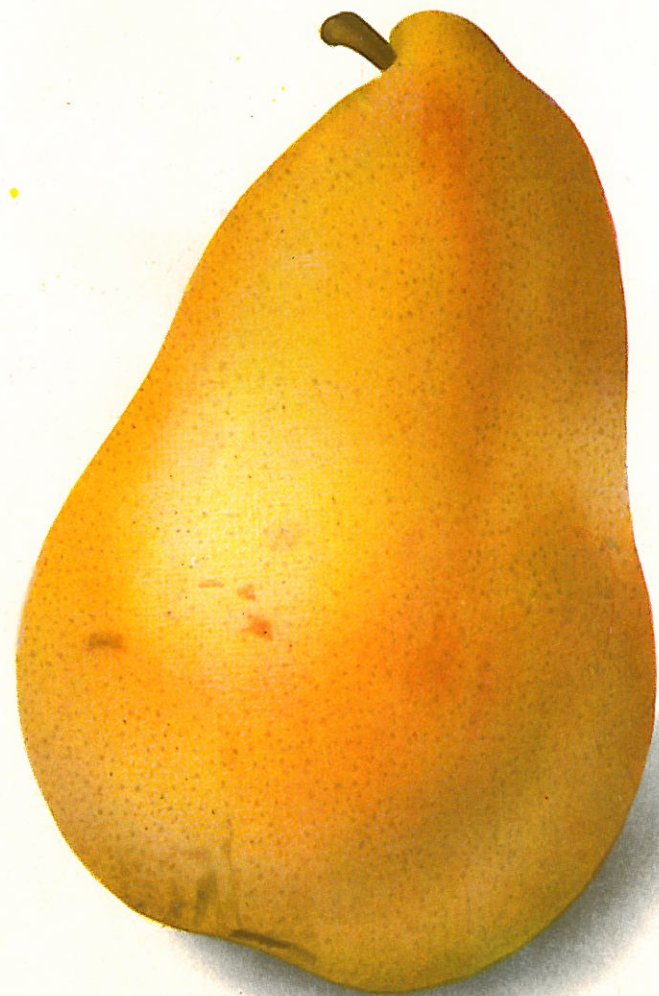
Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Mladé letorosty rády namrzají, plody dozrávají hromadně a brzy hnilí. Musí se tudíž česati dva týdny před užitím.

Upotřebení: Pro lahodnou chuť jest řazena mezi nejlepší stolní ovoce.

Synonyma: Triumph von Vienne, Triomphe de Vienne, Wiennenská (Polsko).

24. Marillatova.

24. Marillatova.

Zraje od polovice září.

Francouzská hruška, velmi veliká, jedna z největších a nejkrásnějších; bývá 700 g i více těžká, až 15 cm dlouhá, 10 cm široká, nepravidelného tvaru, u kalichu široká a ke stopce se zúžující. Povrch bývá zhrbolený, u stopky zhranatělý.

Kalich jest umístěn v široké hrbolaté jamce.

Stopka jest ponejvíce krátká, trčí na stranu z příznačné, hákovitě ohnuté, hrbolaté špičky plodu, bývá zdužnatělá.

Slupka jest velice hladká, barvy krásně žluté, na sluneční straně slabě zardělá a hrubšími tečkami jemně pokrytá. Místy, zvláště kolem kalichu bývá stříknuta drobná rez.

Dužnina vyniká jemností, jest hojně šťavnatá, kyprá. Za příznivých podmínek jest výtečně sladké chuti, se slabě kořeněnou příchutí.

Jádrinec jest poměrně malý, dutoosý, zrnitou dužninou obklopený, komory jsou prostranné, s menšími jádry.

Čese se podle polohy a počasí od počátku září, po několika dnech dozrává a drží jen několik dnů.

Strom roste zdravě, tvoří silné a tupé letorosty a husté plodonosné ratolesti. Vhodným tvarem jsou zákrskové stromy. Řez snáší dobře a každému tvaru se snadno přizpůsobí. Pro velké tvary šlechtí se na pláň; na kdouli roste sice dobře, ale přece jen slabě a jest nutno hnojením, kypřením a závlahou vzrůstu napomáhati. Plodnost jest hojná a stálá.

Půdy vyžaduje živné, vlhčí, v suchých se naprosto nedaří, polohy potřebuje teplé, chráněné.

Jest špatným opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Ovoce značně padá, za nepříznivých poměrů nemá své pravé chuti.

Upotřebení: Dopravu snáší ve stavu nezralém, pro stůl jest okrasou a vybrané plody se vždy dobře prodají. Dá se i upotřebiti mnohým způsobem v kuchyni.

Synonyma: Markéta Marillatová, Marguerite Marillat, Perlolupka.

25. Esperenova máslovka.

Zraje v říjnu.

Belgická hruška, střední velikosti, až 200 g těžká.

Tvar jest bergamotkový, stejnoměrný, pravidelně vykroužený.

Kalich otevřený sedí v mělké miskovité jamce.

Stopka krátká, silná, dřevnatá, často větěnovitá, jest na špičku plodu přitlačena.

Slupka bývá rzí jemně zdrsňelá, žlutě zelená, strana sluncem ožehlá žlutší, nebo zcela málo zardělá, jemné rzivé pihy pokrývají hustě celý plod.

Dužnina jest zdánlivě jemně zrnitá, hojně šťavnatá, chuti velmi dobré, sladké, kořenité.

Jádrinec má plnou osu, komory poměrně malé, jádra pěkně vyvinutá.

Češe se v druhé polovici září, uzrává a k jídlu dospívá počátkem října; při zrání velice voní. Zraje postupně po celý měsíc říjen. Úplně zežloutlé plody na stromě ztrácejí chuti, jakmile začne od stopky měknouti, musí se rychle spotřebovati.

Strom roste spoře, rozvětňuje se v úzkou a vysokou malou korunu, větve jsou hojně krátkým plodonosným dřevem obaleny. V malých zahrádkách jest vhodnější volně rostoucí zákrsek nebo jiný tvarový strom. Šlechtí se na pláň nebo používá se mezišlechtění. Přímě šlechtěna na kdouli, brzy odumírá.

Plodnost jest velice záhy, plodí vždy hojně ve velkých chomáčích, brzy přestává růsti a jest nutno přihnojováním ve vzrůstu jí napomáhati. Vyžaduje občasné zmlazení; jinak řez provádí se krátký a pokud možno se omezuje. Daří se v každé hruškové půdě, přílišné sucho jí škodí, plody opadávají a zbylé jsou příliš drobné; polohy mohou býti větrné, drží dobře na stromě.

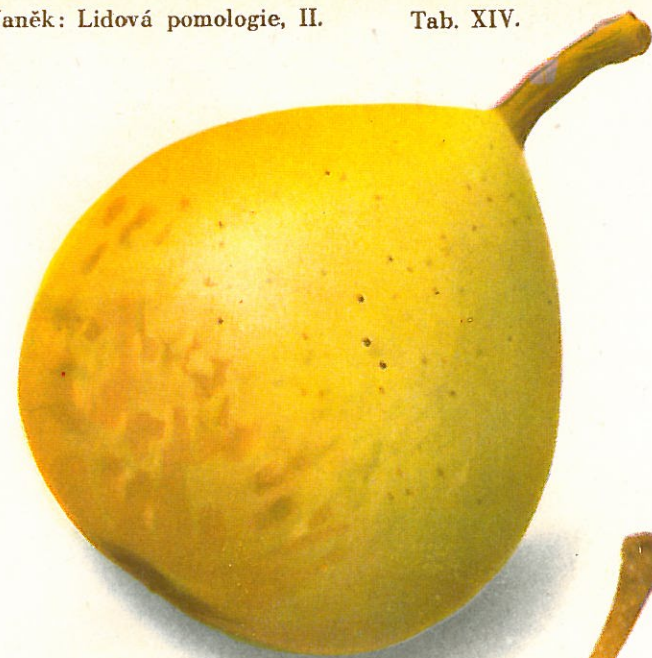
Kvete prostředně záhy.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Snadno přezrává a ztrácí chuť. Jest hojně napadána vosami. Také i fusidadiu podléhá.

Upotřebení: Dopravu snáží po otrhání, později trpí velice tlakem. Jest to výborná hruška pro stůl, pro svoji nevzhlednou barvu není na trhu — kdo ji nezná — vyhledávána.

Synonyma: Esperen's Herrenbirne, Bergamote Lucrative.

25. Esperenova máslovka.

26. Madame Favre.

26. Madame Favre.

Čti: Madam Favr.

Zraje v září.

Francouzská hruška, střední velikosti až velká; bývá as 9 cm dlouhá, 8 cm široká.

Tvar jest baňatý, stlačený, ke kalichu a zvláště ke stopce protáhle zúžený, vyvstálými žebry zhranatělý.

Kalich jest prostředně veliký, pootevřený, v mělké jamce mezi vyvstálými hrboly.

Stopka jest střední délky, silná, přechází stopočným svaem dužnatě v plod.

Slupka jest s počátku zelená, ve zralosti jasně žlutá, a hojně tečkami, místy i skvrnami pokrytá. Sluneční strana mívá slabý začervenalý nádech.

Dužnina jest bílá, velmi šťavnatá, jemná, kolem jádřince zrnitá, velice dobré, kořenité, sladké chuti.

Jádřinec jest objemný, dutoosý, komory malé, které téměř plně vyplňují jádra.

Češe se před úplnou zralostí, as v týdnů dozrává, ačkoliv déle ponechaná na stromě nabývá lepší chuti. Po úplné zralosti vydrží 2 až 3 týdny.

Strom roste zdravě, tvoří kulovité, dosti nespořádané koruny. Jest to zvlášť vhodná odrůda pro zákrskové stromy všech tvarů; na kdouli zdravě roste a brzy plodí. I při přeroubování jiných odrůd plodnost brzy počíná. Řez vedoucích výhonů jest kratší, jinak prostředně dlouhý. Tvoří krátké plodonosné ratolesti. Pro velké tvary šlechtí se na pláň.

Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

Kvete prostředně pozdě.

Půdy vyžaduje hluboké a živné a zvláště pro domácí zahrady jest velice vhodná.

Špatné vlastnosti: Nestejnoměrná a také nejistá plodnost.

Upotřebení: Radí se mezi nejlepší tabulové odrůdy.

27. Mérodova máslovka.

Zraje v září, vydrží do polovice října.

Francouzská hruška, velikosti různé; tato jest podmíněna tvarem stromu a hodnotou půdy, bývá až 500 g těžká. Tvaru jest ponejvíce plného, některé jsou poněkud ke stopce štíhlejší, velké končí širokou šikmou špičkou. Póvrch bývá často nerovný, drobounce zhrbolený.

Kalich jest otevřený, v miskovité jamce.

Stopka jest silná, krátká, bývá do špičky plodu jako vtlačena, u velkých plodů do hluboké, hrboлатé šikmé jamky často hrbolem na stranu přimáčkuta.

Slupka jest hrubší, v plné zralosti jasně, na sluneční straně sytě žlutá neb rudě tečkovaná i skvrnitě začervenalá, celá hustě posetá rzi-vými tečkami neb jemnou rzi jemně pore-zavělá.

Dužnina jest zdánlivě hrubá, avšak jemná, hojně šťavnatá; chuť a jakost řídí se podle stanoviště a počasí při vývinu; jinak jest velmi dobrá, pikantně navinule sladká.

Jádrinec jest dutoosý, komory větší, v nich malá, často nevyvinutá jádra.

Česání se má prováděti postupným protrháváním již v polovině září i dříve a plody pak v chladné místnosti uložiti, čímž se všechny stejnoměrně vyvinou; k jídlu dospívá koncem září, vydrží as 14 dnů, z výše položených poloh až do konce října. Nechá-li se na stromě zežloutnouti, ztrácí šťávu i chuť.

Strom z mládí roste bujně, později ochabuje, korunu tvoří širokou, vejčitou, řidší. Hodí se k výsadbě polních sadů i širších stromořadí. V domácích zahradách se přizpůsobuje tvarům větším, šlechtěným pro dobré půdy na kdouli, pro špatnější, na pláňeti. Na malých tvarech činí při řezu potíže, řeže se kratčeji. Patří mezi nejplodnější odrůdy.

Na půdu nečiní zvláštních nároků, nejlépe ji svědčí dobrá hlínka, polohy snáší i vyšší, částečně před větry chráněné.

Jest špatným opylovačem. Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: V půdě suché neb příliš mokré a studené se nedaří.

Upotřebení: Na trhu se prodává draže než současně zrající hrušky, dopravu snáší dobře.

Synonyma: Filipka, Dielovka raná, Velká letní cverkle, Doppelte Philippsbirne, Doynné de Mérode.

27. Mérodova máslovka.

28. Hardyho máslovka.

28. Hardyho máslovka.

Zraje v září, vydrží až do konce října.

Franconzská hruška, prostřední velikosti i velká, až 500 g těžká, vejčitého tvaru, u kalichu a stopky zploštělá; bývá až 10 cm dlouhá, as 8 cm široká.

Kalich jest otevřený, malý, v mírně zhrbolelé jamce.

Stopka jest krátká a silná, v nepatrnou jamku vtlačena a jednotlivě hrbolem na stranu přimáčknutá.

Slupka jest šedozelená, většinou pokryta bronzově skořicovou korkovinou, na slunci zarudlou. Zvláště blíže stopky bývají hrubší rezavé skvrny. Někdy bývají plody ze sluneční strany krásně červeně zbarvené. Slabě voní.

Dužnina jest lososově narůžovělá, velmi šťavnatá a jemná, výborné, sladce kořenité chuti.

Jádrinec jest dutoosý, komory menší, v nichž zcela málo malých jader.

Ovoce se sklízí od poloviny září a je-li dobře uloženo, dá se až 4 neděle uchovati.

Strom z mládí roste velice bujně, korunu tvoří řídkou, štíhlou a vysokou; jest vhodný i pro úzká stromořadí. Pro zákrskové stromy šlechtí se na kdouli. Roste na ní velmi bujně, pro menší tvary se méně hodí. Řez činí dosti obtíž. Ploditi počíná později, potom rodí pravidelně. Dá se dobře tvarovati.

Daří se téměř v každé půdě, polohy snese i vysoké, před větry chráněné. V květu je otužilá.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Pozdní plodnost, do větrných poloh se nehodí.

Upotřebení: Dopravu v nezralém stavu snáší při dobrém balení dobře, náleží k nejhodnotnějším podzimním hruškám pro domácí trh i vývoz.

Přeroubování snese dobře na: Amanliskou, Kongresovku, Boscovu, Červencovku, Klapovu, Pařížanku, Dielovu, Guyotovu, Avraňskou, Charneuskou, Drouardovu, Viennskou, Čáslavku a j.

Nesnáší se s Robertovou děkankou, Pastornicí.

Synonyma: Gellert's Butterbirne, Beurré Hardy, Máslovka Gellertova.

29. Předobrá máslovka.

Zraje v druhé polovině října.

Francouzská hruška, dosti veliká, až 350 g těžká. U kalichu a až do dvou třetin plodů jest tvaru širokého, odtud však ke stopce rychle se zúžuje až do ostré špičky, končí malým prstenovitým zduřením. Povrch bývá zcela ploše zhranatělý nebo mírně zhrbolený.

Kalich jest v hluboké, po okraji zhrbolené jamce.

Stopka jest silná, polo zdužnatělá, do špičky plodu vtlačena.

Slupka jest jemná, zlatožlutá, jest však krytá hodně rzí v podobě teček a skvrn.

Dužnina jest zažloutle bílá, velmi jemná, obsahuje hojně šťávy, jest výtečné, pikantně navinulé sladké chuti.

Jádrinec má malé komory, v nich obyčejně po dvou jádrech.

Uzrává podle počasí v první polovině října, protrhává se, aby zbylé plody lépe se vyvinuly.

Hodí se do domácích zahrad, nejlépe v zákrskových stromech. Velké tvary šlechtí se na pláň; na kdouli roste, musí se jí však věnovati náležitě ošetření, jinak většího stáří nedosahuje. Pro zcela malé tvary jest méně vhodná. Plodnost počíná velmi záhy, není nikdy přílišná, přece však bývá uspokojivá. Řez snáší dobře, plodonosné ratolesti vyvíjí delší, řeže se dloužeji, krátký řez jest na úkor plodnosti. Roste jednostranně a k docílení souměrné koruny musí se napomáhati.

Půdy vyžaduje dobré, hluboké, vlhčí, polohy snáší i vyšší, avšak dostatečně chráněné a teplé. V suché a hubené půdě se naprosto nedaří.

Jest dobrým opylovačem.

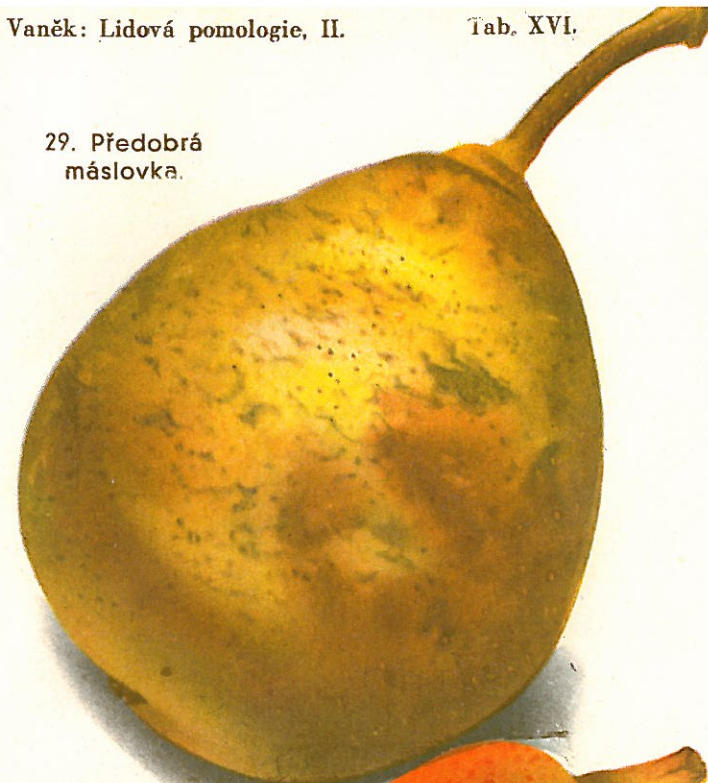
Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Mladé stromky za krutých mrazů namrzají, plody často od jádrince se kazí.

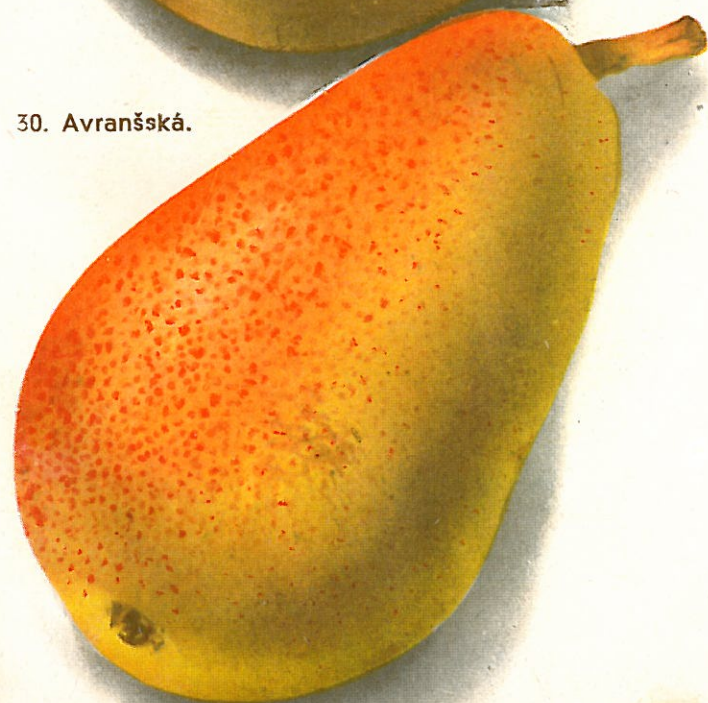
Upotřebení: Pro zasílání na větší vzdálenost hodí se jen jako nezralá a i tu musí býti dobře balena. Zraje v době, kdy jiných odrůd jest dosti, přesto zaujímá mezi stolními hruškami nej přednější místo.

Synonyma: Hochfeine Butterbirne, Beurré superfine.

29. Předobrá
máslovka.

30. Avranšská.

30. Avranšská.

Zraje v září, vydrží do října.

Francouzská hruška, prostřední velikosti i velká, až 250 g těžká, většinou táhlého, vejčitého tvaru, slabě prohnutého, ke stopce tupě kuželovitého; bývá až 12 cm dlouhá, 8 cm široká, povrch bývá někdy jemně zhrbolený.

Kalich jest rohovitý, otevřený, v dosti velké, mělké miskovité jamce.

Stopka bývá dřevnatá, často až 4 cm dlouhá, u plodu dužnatá, zdánlivě do špičky vtačená, neb lehce na stranu přimáčknutá.

Slupka jest hladká a lesklá, žlutočervená, na sluneční straně pestře zbarvená, pstruhovitě tečkovaná, místy objeví se i drobná jemná rez. V plné zralosti jest velmi vzhledná a lákavá.

Dužnina jest jemná, žlutě bělavá, hojně šťavnatá, chuti znamenité, lahodně kořenité.

Jádrinec bývá malý, úzce dutoosý, komory těsné, v nich dosti velká jádra.

Češe se pro obchod od poloviny září, uložena vydrží 3—4 neděle. Úplně zralá dlouho nevydrží a ztrácí brzy na chuť. Předčasně utržená nenabývá své jemné chuti.

Strom roste bujně, tvoří přímou, ne příliš širokou korunu. Hodí se velmi dobře do stro-mořadí. Tvar stromu nerozhoduje, i pro nejmenší tvary je vhodná. Krásně rozvětňuje, vytváří hojně plodonosných ratolestí; řez snáší dobře. Na kdouli roste zdravě, pro velké zá-krsky a větší tvary a do špatných půd se může šlechtiti na pláň. Svoji brzkou a stálou plod-ností jest příslovečná.

V půdě nevybírání, avšak při její veliké plod-nosti mají se jí dopřáti půdy nejlepší; jest otužilá a vhodná i pro vyšší polohy. Plody na stromě pevně drží.

Kvete prostředně pozdě.

Jest výborným opylovačem.

Špatné vlastnosti: Místy trpí slabě fusicla-diem, v suché půdě usychají špičky stromů a plody jsou příliš drobné.

Upotřebení: Radí se k nejcenějším tržním odrůdám; hodí se také dobře k zaváření a dává výborné sušené záchuvky.

Synonyma: Dobrá Luisa, Gute Luise von Avranches, Bonne Louise d'Avranches, Bonne de Langueval.

31. Salisburyova.

Zraje v září, vydrží do polou října.

Francouzská hruška, prostřední velikosti, až 280 g těžká. Tvar jest láhvicovitý, většinou stejný, některé plody jsou ke stopce protáhlejší, jiné ke kalichu spíše baňatější. Povrch hývá zhranatělý, mírně zhrbolený i stlačený.

Kalich bývá otevřený, v malé hrbolaté jamce, často jest jen na úzkém temeni několika hrbolky obklopený.

Stopky jsou nesterajně dlouhé, některé u kořene kroužkovitě zdužnatělé, do špičky plodu neb v malou jamku vtlačené.

Slupka jest rží jemně zdrsňelá, jinak zelenavě žlutá, rzivými, znatelnými tečkami hojně pokrytá, některý plod na slunci slabě zardělý, na mnohém najde se malá černá skvrna.

Dužnina jest jemná, hojně šťavnatá, výtečné, kořenitě navinulé sladké chuti; ze špatné půdy mívá trpkou příchut.

Jádrinec bývá plnoosý, komory dlouhé, úzké, v nich pěkně vyvinutá jádra.

Sklízí se ve druhé polovině září a vydrží 14 až 20 dnů po sklizni.

Strom roste rychle, vyvíjí pěknou jehlanovitou korunu, velice hojně se rozvětňuje a jest nutný častý průklest. Hodí se pro pěstování i ve stromořadích. Ze zákrskových stromů jest nejvhodnější volně rostoucí zákrsek, na kdouli šlechtěný. Dobře jest použití mezišlechtění. Pro menší a pravidelně řezané tvary se méně hodí, příslušný řez oddaluje plodnost. Jinak plodnost počíná později, ale jest hojná a stálá.

Stromy nejsou v půdě nikterak vybíravé, hodí se i pro méně příznivé, otevřené, vysoko položené polohy, jako částečná náhrada za Boskovu láhvicí, kde se tato nedaří.

Jest dobrým opylovačem.

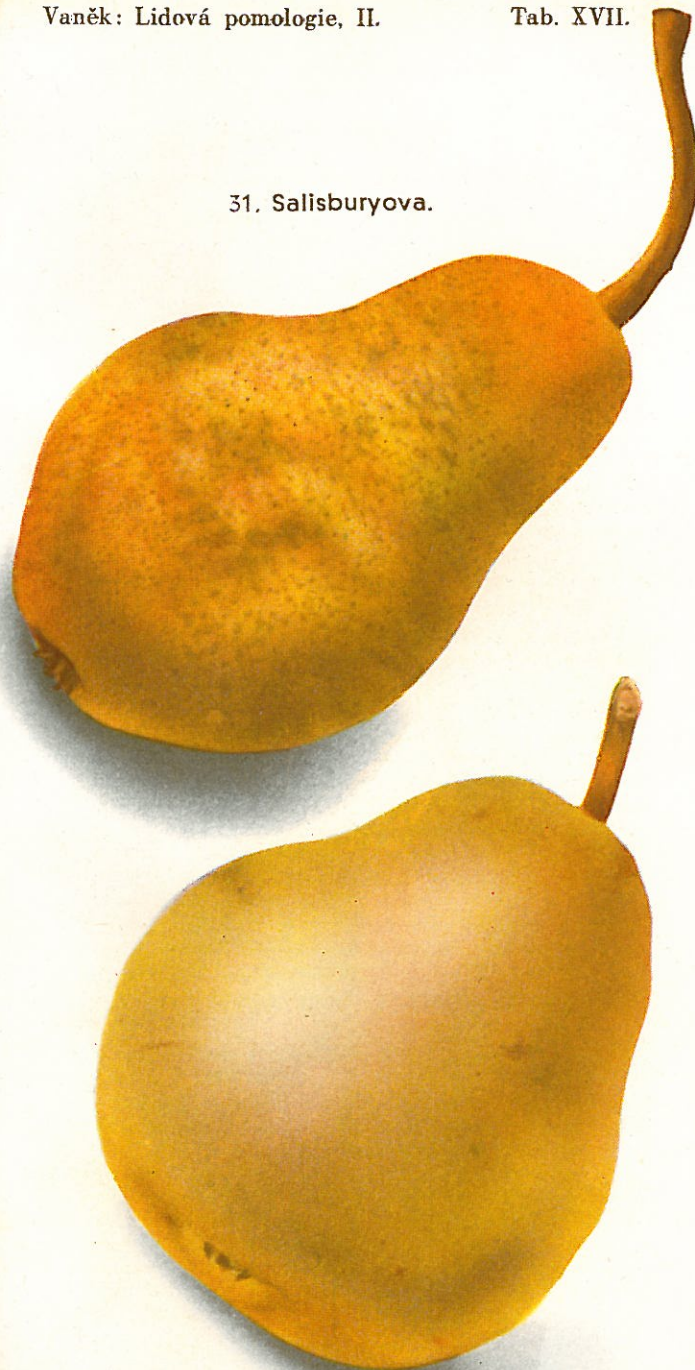
Květe prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Mladé stromky za větších mrazů zmrzají; plody jsou poměrně málo trvanlivé.

Upotřebení: V nedozralém stavu dá se snadno dopravovati a jest cennou tržní odrůdou.

Synonyma: Malá koruna, Prinzessin Marianne, Princesse Marianne.

31. Salisburyova.

32. Ministr Dr. Lucius.

32. Ministr Dr. Lucius.

Zraje v září, vydrží do října.

Německá hruška, střední velikosti až velká; bývá as 10 cm dlouhá, 8 cm široká. Tvar jest ponejvíce krásně hruškovitý, povrch bývá zhrbolený.

Kalich jest otevřený, rohovitý, sedí buď na povrchu plodu, neb v široké mělké jamce.

Stopka jest dlouhá, tlustá a měkká v malé prohlubince.

Slupka jest zelenavě žlutá, později zežloutne, na sluneční straně bývá lehce zarudlá, bez lesku, velmi četnými zřetelnými tečkami poseta, místy a hlavně u stopky bývá jemná rez.

Dužnina jest žlutavě bílá, šťavnatá, hrubozrná, kyprá, více moučnatá, bez zvláštního aroma.

Jádrinec jest uzavřený, poměrně malý, komory úzké, v nich dlouhá, špičatá, většinou však nevyvinutá jádra.

Češe se v září, svoji chuť nabývá již na stromě, je-li tam déle ponechána, a jelikož drží pevně na stromě, není větrem shazována. Uzářvá postupně, vydrží do konce října.

Strom má vzrůst podobný Díelově máslovce, nemá však větve tak převislé. Hodí se na zákrskové stromy, šlechtí se na kdouli, na které dobře roste. Plodonosných krátkých ratolestí tvoří dosti a není nikdy mnoho k řezání. K docílení řádného ovětvení u tvarovaných stromů jest třeba napomáhati zářezy. Rodí záhy a strom jest dosti úrodný.

V půdách není zvlášť vybíravý, polohy snáší i drsnější.

Opylovací schopnosti nejsou dosud vyzkoumány. Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Přesto, že mnoho kvete, někdy málo plodů vyvine; jest napadávána smutnicí hruškovou. Pro větší výsadby se nedoporučuje.

Úпотреbení: Dopravu snáší v nezralém stavu; jest to hospodářská a stolní odrůda, vhodná do domácích zahrad.

33. Colomaova máslovka.

Čti: Kolomaova máslovka.

Zraje v říjnu.

Belgická hruška, prostřední velikosti, nejčastěji vejčitého, na obou koncích uťatého tvaru; mnohdy také končí špičkou tak zúženou, že vypadá jako by ve stopku přecházela; velké plody bývají lehce zhrbolené. Váží až 250 g.

Kalich jest otevřený, v malé, jemně zhrbolené jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, bývá na špičku plodu přitlačena, nebo jest v širší, mělké, mírně zhrbolené jamce.

Slupka jest lesklá, mastná, světle žlutá, u stopky zelená; jemné rzivé tečky pokrývají hustě celý plod, místy jest stříknuta i drobná rez.

Dužnina - zdánlivě zrnitá - jest jemná, šťavnatá, znamenitě, navinule cukernatě, kořeně chuti. Ze špatné půdy bývá přitřpklá.

Jádrínek jest úzce dutoosý, komory prostranné, jádra plně vyvinutá.

Češe se ke konci druhé poloviny září, od polou října k jídlu dospívá, dá se 2—3 neděle udržeti.

Strom roste zdravě, ale mírně, tvoří širokou, kulovitou a hustou korunu, vyvinuje hojně plodonosných ratolestí. Plodnost jest podmíněna polohou; v teplých, chráněných místech plodí brzy a hojně, v drsných pozdě a málo. Šlechtěna na kdouli hodí se k pěstování v jakémkoliv zákrskovém tvaru, roste na této podnoži zdravě, vždy však slabě. Řeže se dlužeji. Nutno dbáti, aby květné puky, které se tvoří na krátkých větvičkách, nebyly zkracovány. Má-li plně uspokojiti vyžaduje hluboké, živné půdy, místa teplá, chráněná.

Kvete prostředně pozdě.

Jest dobrým opylovačem.

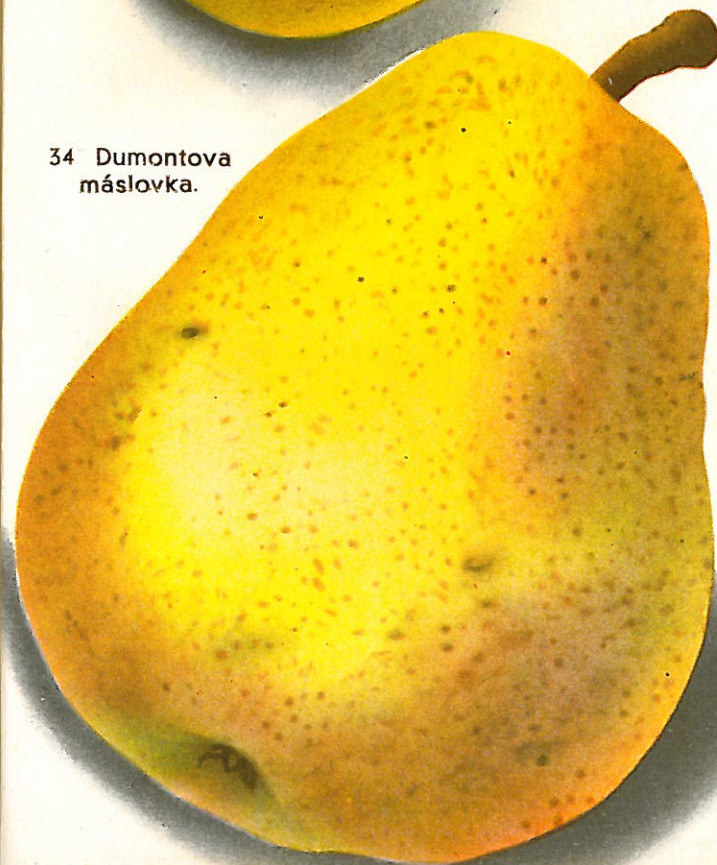
Špatné vlastnosti: V mokré a studené půdě bývá bez chuti; ve šterkovitých a krutých jilech usychají špičky letorostů, plody jsou drobné, zrnité. V nížinách trpí fusicladiem.

Upotřebení: K dopravě hodí se pouze dobře balená a nedozralá, později jemná slupka tlaku nesnese. Jest dobrou stolní a obchodní odrůdou.

Synonyma: Coloma's Herbstbutterbirne, Poiré des Urbanistes, Urbaniste, Beurré Piquery, Louise d'Orlean, Saint Marc.

33. Colomaova máslovka.

34. Dumontova máslovka.

34. Dumontova máslovka.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Plod jest veliký až velmi veliký, tvaru kulovitě tupě kuželovitého, povrchu mírně zhrboleného. Bývá asi 11 cm dlouhá a 9 cm široká.

Kalich jest malý, otevřený, v široké, mírně zvlněné jamce.

Stopka jest krátká a silná, do plodu jako vražená, bývá obklopena znatelnými hrbolky.

Slupka jest jemná, zelenavě žlutá, hojně tečkovaná; místy jest pokryta hnědými skvrnami, vypadá jako mramorovaná, na sluneční straně bývá slabě zardělá. Při úplné zralosti jest žlutá.

Dužnina jest bílá, velice jemná, rozplývavá, šťavnatá, sladká, znamenité, zvláštní osobité chuti.

Strom roste bujně, jest brzy plodný, úrodnost jest uspokojivá. Na kdouli roste, pěstuje se ve větších zákrskových tvarech.

Půdy vyžaduje dobré a teplé, polohy chráněné. Hodí se dobře do domácích zahrad. Za příznivých podmínek lze ji pěstovati i jako polo- a vysokokmen. Vhodné stanoviště pro ni jsou stěny a jiná chráněná místa.

Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Radí se mezi nejlepší tabulové a tržní odrůdy.

Špatné vlastnosti: Jest dosti náročná.

Synonyma: Beurré Dumont, Dumont's Butterbirne.

35. Tongreská hruška.

Zraje v říjnu, vydrží do listopadu.

Belgická hruška, veliká, jednotlivě až velmi velká, bývá až 400 g těžká.

Tvar jest hruškovitý, bývá stlačený, ploše zhrbolený i zhranatělý, mnohdy poblíže stopky jako rýhovaný. Vyskytují se plody až 12 cm dlouhé a 9 cm široké.

Kalich bývá malý, polootevřený, z rohovitých ústů, vězí v širší, mírně zhrbolené jamce. někdy i chybí.

Stopka jest dřevnatá, zakřivená, na špičku plodu přitisknuta, často i zdužnatělým svalem splývá celá neb alespoň jednou stranou v plod.

Slupka jest hladká, místy jemně zdrsňelá, málo lesklá, krásně zlatožlutá, na sluneční straně oranžová, krásně začervenalá. Celá jest poseta velkými, rzivými, uprostřed šedými tečkami; místy jest rozstříknuta drobná, bronzová rez, mnohé plody bývají i zcela rzí pokryté.

Dužnina bývá zažloutle bělavá, jest zdánlivě zrnitá, ve skutečnosti úplně jemná, zcela rozplývavá, velice šťavnatá, sladká a pikantně navinulá, znamenitě příjemné chuti.

Jádrinec obklopuje velice jemná zrnina, jest dutoosý, komory prostranné, jádra dobře vyvinutá.

Uzrává podle počasí, některý rok již v druhé polovici října, jindy počátkem listopadu, vydrží 3—4 týdny.

Strom roste mírně, větve se sklánějí; obřůstají hojně krátkými plodonosnými ratolestmi, slabší letorosty končí obyčejně květnými poupaty. Nejvhodnější jsou zákrskové stromy ve tvaru jakémkoliv, každému se přizpůsobí; řez normální. V dobré půdě roste na kdouli dobře, do půdy špatné používá se mezišlechtění nebo šlechtí se na pláň, zvláště pro velké tvary. Plodí velmi záhy, hojně a málokdy zcela vynechává.

Vyžaduje dobrou, živnou, hlubokou půdu a chráněné místo. Náročná na půdu i polohu.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Snadno ve dřevě zmrzá.

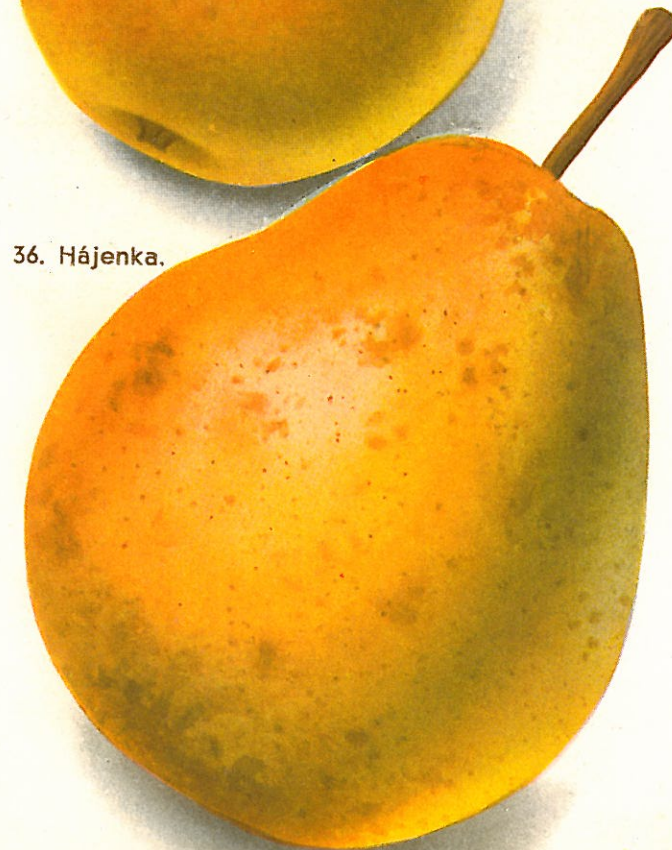
Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulová odrůda. Vyznačuje se vzhledem i jakostí.

Synonyma: Birne von Tongre, Beurré Durondeau, Poire de Tongre.

35. Tongreská hruška.

36. Hájenka.

36. Hájenka.

Zraje v říjnu.

Belgická hruška, nadprůměrní velikosti až veliká, dosahuje až 800 g váhy.

Tvar vejčitý, povrch vždy pěkně stejnoměrný; bývá průměrně asi 10 cm dlouhá, 8 cm široká.

Kalich jest otevřený, bývá buď v miskovitě mělké jamce, neb pouze na úzkém, poněkud šikmém temeni, obklopen jemnými hrbolky.

Stopka jest dřevnatá, lehce zahnutá, v pravidelné jamce.

Slupka jest hladká, pěkně žlutá, strana sluncem ožehlá bývá žíhaně červená; hrubší tečky pokrývají hustě plod, který bývá jemnou rzi pokryt a u kalichu tvoří hustý povlak. Slabě voní.

Dužnina jest bílá, zdánlivě zrnitá, velice jemná, hojně šťavnatá, chuti výtečné, sladké, aromatické.

Jádrínek jest úzce dutoosý, komory poměrně malé, jádra pěkně vyvinutá.

Češe se asi ke konci září, po očesání brzy k jídlu dospívá, uzrává asi po 14 dnů.

Plody nesmí se nechati na stromě zežloutnouti, neb nejsou tak chutné a nutno česání podle počasí vysunouti.

Strom roste polobujně, pěkně do výše, vytváří zvolna korunu se slabšími větvemi, které pod tíhou plodů rozklesávají. Nejlépe sázeti stromky zákrskové v jakémkoliv tvaru. Na kdouli špatně se daří, roste, ale téměř nenarůstá a na kdouli se hodí jedině pro nejmenší tvary. Jinak vždy se šlechtí na pláň; ani na tom však příliš neroste.

Plodnost počíná záhy a jest stálá. Řez vyžaduje dlouhý, podzimním řezem se musí délka dřeva více zkracovati, aby se plodonosné dřevo příliš neprodužovalo. Daří se jen v nejlepších, živných, teplých půdách, i ve vyšší, avšak chráněné poloze.

Jest špatným opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Vítr plody velmi shazuje a dřevo, list i ovoce trpí fusikladiem.

Upotřebení: Pro zasílání hodí se ihned po sčesání; jest to výborná stolní hruška, velmi dobře placená.

Synonyma: Dřevobavá máslovka, Máslovka lesní, Holzfarbige Butterbirne, Fondante des Bois, Beurré Spence, Liegel's Dechantsbirne.

37. Boscova láhvice.

(Čti: Boskova láhvice.)

Zraje v říjnu — listopadu.

Belgická hruška, nadprůměrní velikosti i velká, až 500—700 g těžká.

Tvar jest dlouhý, láhvicovitý, v kališní polovině baňatý, ke stopce pěkně prohnutý; povrch jest zhrbolený, u některých plodů temeno ploše zhrnatělé a šikmé, průměrně bývá asi 12 cm dlouhá, 7 cm široká. Kalich jest otevřený, někdy i úplně chybí, bývá podle tvaru plodu buď v jamce široké, dosti hluboké a zhrbolené, nebo se rozkládá na zhrboleném temeni.

Stopka jest nestejně dlouhá, dřevnatá, na úzkou špičku plodu jako přitlačená, nebo sedí v malé hrbolaté jamce.

Slupka jest hladká, zdrsňelá, bronzově rezovitá, hrubší tečky jsou po celém povrchu roztroušeny, ve rzi se ztrácejí.

Dužnina jest velice jemná, pikantně kořenitá, sladká a úplně rozplývavá.

Jádrinec jest dutoosý, komory prostranné, v nich poměrně malá jádra.

Češe se koncem září nebo počátkem října, za 2—3 neděle dospívá k jídlu a dá se do poloviny listopadu i déle uchováti.

Strom z mládí roste bujně, při nastalé plodnosti vzrůst ochabuje, velikých rozměrů nenabývá. Rozvětňuje se ve vysokou, pěkně jehlanovitou a řídkou korunu, větve pod tíhou plodů se sklánějí. Hodí se dobře do stromořadí. Pro zákrskové stromy osvědčuje se jedině ve větších tvarech šlechtěných na pláňeti nebo s použitím mezišlechtění. Přímě na kdouli živoří. Řeže se prostředně dlouze, dosti špatně rozvětňuje, musí se pomáhati zářezy. Jest velmi vhodná k přeroubování méněcenných odrůd. Plodí stále, ne přílišně. Libuje si v hlubších, obdělávaných půdách, spokojí se i s méně příznivou polohou. Ovoce drží dosti dobře na stromě.

Názory o opylovací schopnosti nejsou dosud jednotné, podle dosavadních zpráv bude asi dobrým opylovačem.

Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: V krutých mrazech mladé stromky zmrzájí; na půdy jest dosti náročná.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře, jest to znamenitá vývozní hruška, velice na trhu hledaná a dobře placená.

Synonyma: Bosc's Flaschenbirne, Calebasse Bosc, Alexandrovka, Kaiserkrone, Kaiser Alexander, Beurré d'Apremont, Císařská koruna.

Vaněk: Lidová pomologie, II.

Tab. XX

37. Boscova láhvice.

38. Baquetova máslovka.

38. Baquetova máslovka.

Čti: Baketova máslovka.

Zraje v říjnu.

Plod jest veliký, až 600 g i více těžký, tvaru podlouhlého, baňatého, ke stopce zúženého. Povrch bývá nestejně zhrbolený, téměř zkošený; jest asi 12 cm dlouhý, 9 cm široký.

Kalich jest otevřený, v širší zhrbolené jamce, úšty jsou rozdílné, se suchými špičkami.

Stopka jest nestejně dlouhá, mírně zakřivená, bývá buď na špičku jako přitlačena, nebo postranním hrbolem na stranu přimáčkuta.

Slupka jest hladká, málo lesklá, v úplné zralosti žlutá, celá poseta rzivými pihami; také vyskytují se i rzivé skvrny, které na některých plodech bývají i značnější.

Dužnina jest bělavá, dosti jemná, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, málo kořeněné.

Jádrinec jest obklopen hrubší zrninou, má dutou osu, pouzdra velká, v nich zpravidla nevyvinutá jádra.

Češe se v druhé polovině září, k jídlu brzy dospívá, dlouho nevydrží; při zrání voní.

Strom tvoří mohutné, rozložené, nepravidelné koruny. Nejvhodnějším tvarem jest keřový zákrssek, na kdouli šlechtěný, ale i pro jiné tvary možno ji doporučiti. Řez jest nutno omeziti na nejnutnější a řezem dopomáhati jen k správnému tvaru stromů. Na těchto rodí až obrovské plody a to velice brzy a hojně.

Kvete prostředně záhy.

Opylovací schopnosti nejsou dosud vyzkoušeny.

Na půdy není náročná, polohu žádá proti větrům chráněnou.

Špatné vlastnosti: Vzrůst jest křivý, velice nespořádaný, rozkleslý.

Upotřebení: Jest to stolní odrůda, která pro svoji velikost a vzhlednost i na trhu by nalézala odbytiště.

Synonyma: Žbernice, Beurré Baquet.

39. Ezée-ská.

Zraje v říjnu.

Francouzská hruška, dosti veliká, až 290 g těžká.

Tvar převládá válcovitý, uprostřed plodu proláklý, ke kalichu i stopce nejstejně zhranatělý.

Kalich jest otevřený, v mělké, miskovité nerovné jamce, na širokém temeni plodu.

Stopka jest nestejná, dřevnatá, také i různě a nestejně do plodu vtlačena.

Slupka plodu k jídlu dospívajícího stává se kluzkou, pěkně zežloutne, strana sluncem ožehlá bývá sytější žlutá, někdy i červeně nadechlá, celá poseta hrubšími tečkami, místy jest roztroušena drobná rez. Povrch plodů bývá ploše zhrbolený a stlačený.

Dužnina jest zdánlivě zrnitá, jest však jemná, velice šťavnatá, chuti dobré, sladké, lehce kořenité, s navinulou příchutí.

Jádrinec mívá osu plnou, komory dosti prostranné, v nich většinou nevyvinutá jádra.

Češe se v druhé polovici září podle počasí, dosti brzy dospívá k jídlu a většinou se musí as do 14 dnů spotřebovati. Někdy vydrží až do poloviny listopadu, což její cenu zvyšuje.

Strom z mládí roste bujně, zdravě, pěkně do výše a rozvětňuje se v pěknou jehlancovitou korunu. Hodí se velmi dobře pro zákrskové stromy ve všech tvarech na kdouli šlechtěných. Daří se na ní zcela dobře a vyznačuje se velikou a brzkou plodností; pro velké tvary jest prospěšnější použití za podnož pláně.

Půdy vyžaduje dobré, teplé, v poloze proti větrům chráněné. Jakost dužniny závisí v prvé řadě na půdě, jest nutno ji občasným hnojením zlepšovati a zároveň i vzrůstu napomáhati.

Jest dobrým opylovačem.

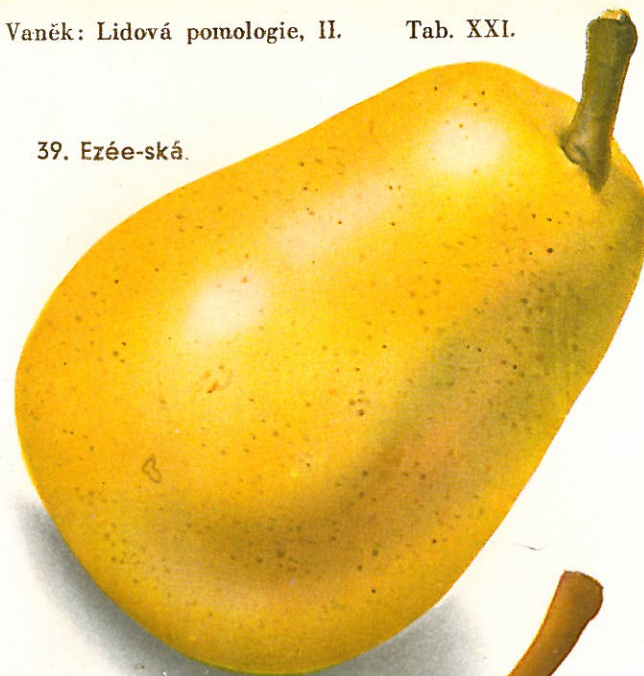
Květe záhy.

Špatné vlastnosti: Za nepříznivých poměrů vyrostlé plody mívají dužninu hrubě zrnitou a chuť prostě nasládlou; jest to značně náročná odrůda.

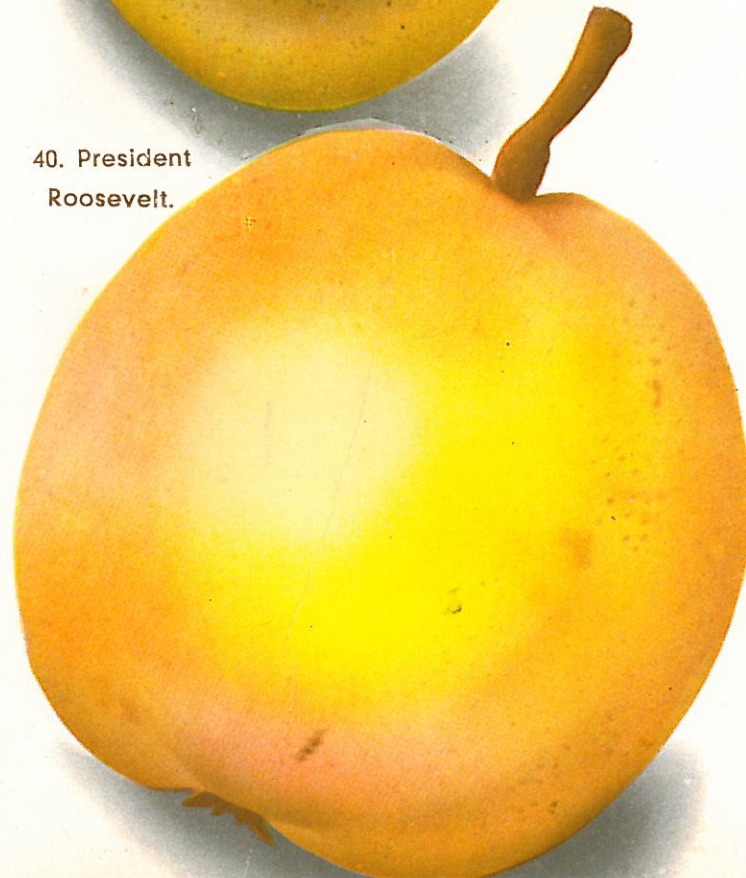
Upotřebení: Dopravu snáší v nezralém stavu, na trhu pro svůj tvar a pěknou barvu jest dobře prodejná.

Synonyma: Gute von Ezée, Bonne d'Ezée.

39. Ezée-ská.

40. President
Roosevelt.

40. President Roosevelt.

Čti: President Rusvelt.

Zraje v říjnu

Hruška značně veliká, dosahuje až 40 cm objemu, váží při průměrné velikosti as 650 g. Tvar jest zdánlivě kulatý, ponejvíce elipsovitý, až 14 cm v průměru; tvar mění se jen potud, že některé jsou kratší a při stopce více uťaté, jinak podobá se hodně Hájence.

Kalich jest velký, otevřený, často poškozený, v zapadlé, mělké, mírně zhrholené jamce, nebo sedí na povrchu plodu. Obkališí bývá někdy po délce rýhované.

Stopka jest silná, dřevnatá, as 3 cm dlouhá, u plodu zduřená, v nepatrnou jamku do zkošené špičky jako vtačená, často přechází jednou stranou v plod. Vyskytují se plody s kratšími stopkami, které se přeměňují v zdužnatělý zával a nabývají tvaru a vzhledu kdoulí.

Slupka jest hladká, jemná, málo kluzká, světle žlutá, lososově růžově zbarvená, na sluneční straně rumělkově červeně skvrnitá. Po celém plodu rozptýlují se hojně, avšak nenápadně velmi jemné, rzivé i červené, žlutavě ovroubené tečky.

Dužnina jest bělavě žlutavá, dosti jemná, zdánlivě zrnitá, zcela se nerozplývá, bývá spíše mazlavá, šfavnatá, chuti navinule sladké, nepatrně kořenité.

Jádrinec dlouhý, hrubší zrninou obklopený, má úzkou dutou osu. Komory jsou prostranné, v nich pěkně vyvinutá, krátce špičatá jádra.

Půdy žádá ty nejlepší, polohy chráněné.

Zraje od polovice do konce října; při tom libě voní. Dlouho nevydrží.

Strom roste spoře, dobře rozvětňuje. Hodí se jedině pro pěstování zákrskových stromů ve všech tvarech, na kterých docílí se výstavních plodů. Pro větší tvary šlechtí se výhradně na pláň, u středních používá se mezišlechtění, malé šlechtí se přímo na kdouli. Krátké plodonoše tvoří téměř bez řezu a vyžaduje občasným kratším řezem zmladiti. Plodí velmi záhy a hojně a jest nutno plody protrhati.

šeny. Kveťe záhy.

Špatné vlastnosti: Není ještě mnoho známá a vyzkoušená.

Upotřebení: K dopravě musí se pečlivě baliti, každé místo hnědne; jest to odrůda stolní, která velikostí a krásným zbarvením uchvátí.

41. Křivice.

Zraje v listopadu, vydrží do prosince.

Francouzská odrůda. Plod jest veliký až velmi veliký, 300—500 g těžký; na zákrskových stromech docilují se až 700 g těžké. Tvaru je vysokého, plného, nejširšího o $\frac{1}{2}$ u kalicha, ke stopce nápadně zahnutého; některé jsou tvaru pravidelného, hruškovitého; bývá asi 12 cm dlouhá, $7\frac{1}{2}$ cm široká.

Kalich jest otevřený, malý, s úšty vztyčenými, nestejně dlouhými, v mělké, malé, mírně zhrbolené jamce.

Stopka bývá nestejná, vždy však krátká, většinou zdužnatělá a silně zahnutá, jakoby do plodu šikmo vtlačená.

Slupka jest pevná, málo lesklá, v plné zralosti sytě žlutá, na sluneční straně krásně červená, ožehlá; rzivé tečky pokrývají plod, větší rzivé skvrny objevují se zvláště u kalicha a stopky.

Dužnina jest žlutobílá, chuti závislé na stanovišti; za příznivých podmínek jest jemná, hojně šťavnatá, chuti výborné, sladce kořenité.

Jádrinec jest obklopen hrubší zrninou, mívá ponejvíce osu plnou, pouzdra jsou krátká, dosti prostranná, v nich jsou velká, hnědá jádra.

Češe se koncem září — dlouho ponechaná na stromě řepovatí; zraje v listopadu, vydrží až do konce prosince. Poměrně málo hniliči.

Strom tvoří pěkné jehlancovité štíhlé koruny. Hodí se i do střezných stromořadí.

Plodnost začíná velmi brzo a jest vždy hojná. Zvláště pro zákrskové stromy všech tvarů jest velice vhodná. Pro zákrsky a velké tvary šlechtí se na pláň; pro malé tvary používá se mezišlechtění, neboť šlechtěná přímo na kdouli se nedaří a pro svoji neobyčejnou plodnost brzy chřadne a hyne. Každému tvaru lehce se přizpůsobuje; k řezání není nikdy mnoho. Vyžaduje občasné zmlazení.

Půdy vyžaduje písčitohlinité, výhřevné, polohy slunné, proti větrům chráněné; jinak jest strom v nárocích poměrně skromný a otužilý.

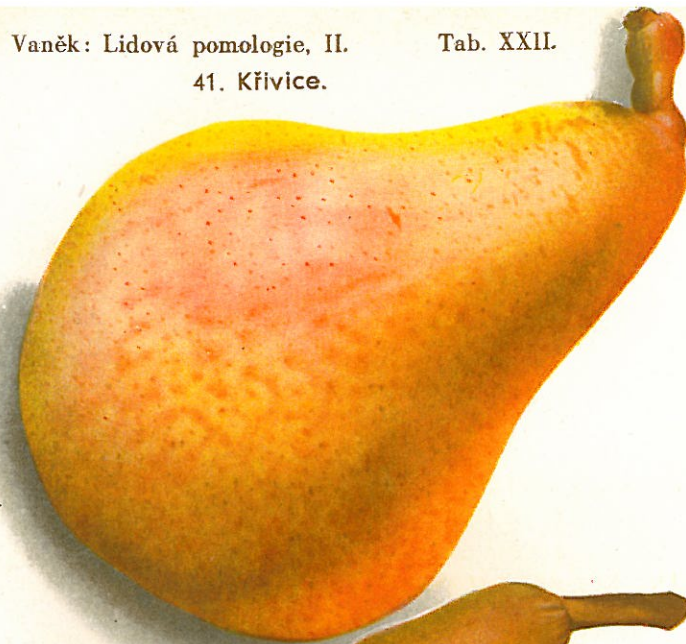
Kvete prostředně záhy.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Z chudých, mokřých a těžkých půd je řepovitá, bez chuti.

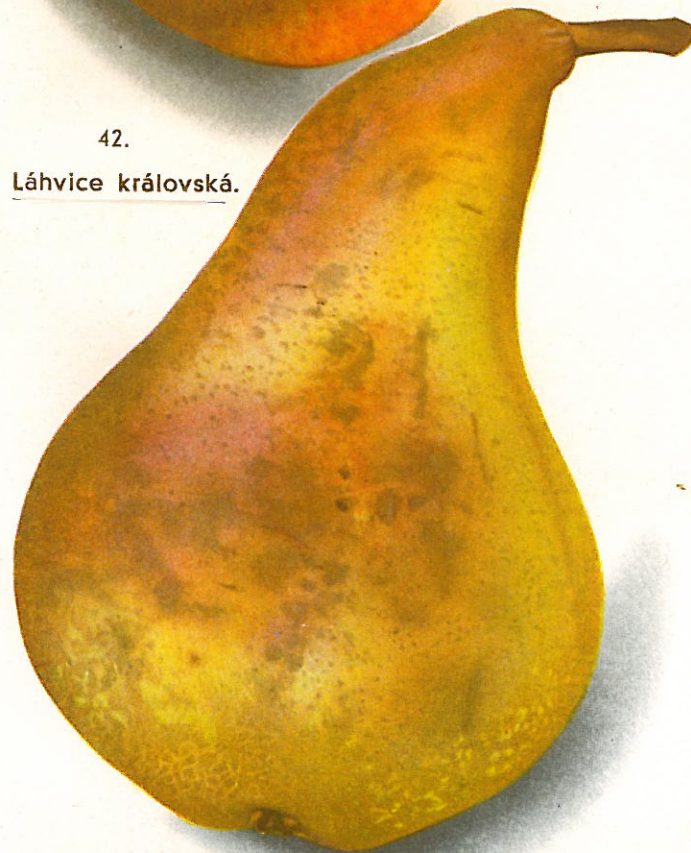
Upotřebení: Pro svoje dobré vlastnosti hodí se pro obchod. Dopravu snáší dobře.

Synonyma: Clairgeau's Butterbirne, Beurré Clairgeau, Křivka, Křivule, Fajfka, Kleržovka.

42.

Láhvice královská.

42. Láhvice královská.

Zraje v říjnu—listopadu.

Hruška značně veliká, někdy až obrovská, bývá 16 cm dlouhá, 9 cm široká.

Tvar jest láhvicovitý, velice protáhlý, pěkně zaokrouhlený, ke stopce značně zúžený a prohnutý, končí úzkou špicí.

Kalich jest malý, otevřený, často neúplný, z ústů nestejně dlouhých, sedí v mělké pravidelné jamce, neb také na povrchu plodu, obklopen hrbolky.

Stopka střední délky, dosti silná, často i zdužnatělá a zhrbolená, jest v mělkou, těsnou jamku vtlačena, neb zdužnatělým závailem přechází v plod.

Slupka jest hladká, lesklá, zeleně žlutá, na sluneční straně slabě začervenalá, hnědě ožehlá a z větší části rezavá.

Dužnina jest žlutobílá, málo šfaynatá, hrubozrná, bez zvláštního aroma; v chudých půdách má značnou granulaci.

Jádrinec jest vyvinutý, poměrně malý, komory dlouhé, jádra zakrnělá.

Zraje koncem října, nenechá se dlouho udržet.

Strom roste prostředně silně, zdravě, tvoří řídké, jehlancovité vysoké koruny, které obrůstají hodně plodonoši. Pěstuje se jediné na zákrskových stromech, na stanovišti proti větřům chráněném. Pro malé tvary může se šlechtiti na kdouli, roste na této velice spoře; jinak jest lépe použití za podložku pláně, zvláště pro větší tvary. Řez snáší dobře. Plodonoše tvoří krátké, v pozdějších letech není na ni téměř co řezati. Strom jest velmi úrodný. Nutné jest střední větve hlubším řezem zdržovati, tvaru všemožně napomáhati, jinak vyrostе jako topol.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Plody velmi se stromů padají, chuť jest podřadná.

Upotřebení: Jest to hrušeň imponující velikostí více pro okrasu zahrady a stolu.

Synonyma: Calebas Carafon, Calebasse Monstre, Van Marums Flaschenbirne, Beurré van Marum.

Jest zaměňována s hruškou Fételovou (Calebasse Abbé Fétel).

43. Le Brunova.

(Čti: L' Brenova.) — Zraje v říjnu.

Francouzská hruška, veliká až velmi veliká, také i 450 g těžká.

Tvar plodu jest válcovitý, ke stopce většinou po jedné straně prohnutý, po druhé rovný neb vydutý, ploše a nenápadně zhrbolený, ke stopce končí širší, uťatou šikmou špičkou. Průměrně bývá asi 13 cm dlouhá a 7½ cm široká.

Kalich jest polozavřený, v malé, těsné, jemně hrboлатé jamce.

Stopka bývá ohnutá, dřevnatá, do úzké malé jamky vtlačená, nebo hrbolem na stranu přimáčknutá a tím jamku převyšuje; často se táhne po jedné straně po délce plodu mělká rýha.

Slupka jest lesklá, jaksi dolíčkovaná, světle zelenavě žlutá, ve stínu zelená, výjimečně na sluneční straně i lehce zarudlá. Rzivé tečky pokrývají hustě celý plod, blíže kalicha a stopky bývá slupka lehce pokrytá rzí, která se často objeví i jinde. Plod voní.

Dužnina jest jemná, šťavnatá, dobré, sladce navinulé kořenité chuti.

Jádrinec má osu dnitou, komory prostranné, dlouhé a úzké a v nich nestejně vyvinutá jádra.

Uzrává podle počasí od počátku do poloviny října, v chladném sklepě uchovaná vydrží do konce října i déle.

Strom má vzrůst bujný; koruna jest široce jehlancovitá; po kmenu a starších větvích bývá kůra zdrsňelá a rozpraskaná; choroba to však není a dalšímu vývoji to vůbec nevádí a po letech se úkaz ztrácí. Doporučuje se pro zákrskové stromy na kdouli šlechtěná, na které zdravě roste. Silné výhony musejí se bedlivým zastříváním a příslušným řezem přeměnit v plodonosné dřevo, které ve stáří rádo odumírá; proto musí býti pamatováno na náhradní letorosty. Plodnost počíná později, bývá hojná, nikdy přesprílišná, vždy však stejnoměrná.

Půdy vyžaduje hluboké, teplé a přiměřeně vlhké polohy před větry chráněné.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V nevhodných půdách špatně plodí, usychají listy nebo trpívá žloutenkou listů. Vítr snadno plody shazuje.

Upotřebení: Dopravu v nezralém stavu dobře zabalena snáší dobře, pro svůj vzhled a dobrou chuť jest hledanou stolní odrůdou.

Synonyma: Le Brunn, Beurré Le Brunn

43. Le Brunova.

44. Charneuská.

45. Bachelierova
máslovka.

44. Charneuská.

Čti: Šarneská. — Zraje v září, vydrží přes říjen.

Belgická hruška, dosti veliká, as 280 g těžká, ponejvíce stejného, táhlého tvaru; povrch jest nestejný, mírně zhrbolený, ke kalichu i zhranatělý; bývá as 10 cm dlouhá, 7 cm široká.

Kalich jest široce otevřený, v miskovitě, po okraji zhrbolené jamce, na zhranatělém temeni plodu, které bývá často šikmé.

Stopka jest dřevnatá, do špičky plodu v malou jamku vtlačena, někdy také hrbolem na stranu přimáčkutá.

Slupka jest hladká, barvy zelenavě žluté. Některé plody mají sluneční stranu skvrnitě ožhlou, nebo lehce žíhaně zardělou; světle rzivé tečky pokrývají nenápadně a hustě celý plod, kolem kalichu a stopky jest roztroušena hrubší rez.

Dužnina jest bílá, do žlutava se měnící, v plné zralosti překypuje šfavou, jest zcela rozplývavá a vyniká výbornou kořenitou chutí.

Jádrinec jest dlouhý, poměrně úzký, komory stěsnané, v nich vyvinutá jádra.

Pro obchod se sklízí ve druhé polovině září ve tvrdém stavu, k jídlu dospívá asi za 14 dnů a vydrží 3–4 týdny. Jinak lze úplně vespělé plody protrhávat, neboť ponechávají-li se příliš dlouho na stromě, nemají tak lahodné chuti.

Strom roste z mládí velmi bujně a rychle, tvoří vysokou, úzkou, řídce větevnatou korunu; větve se pod tíhou plodů sklánějí a koruna musí se vhodným řezem upravovat. Do stromoradí lze sázeti jen stromy s vysokým kmenem. Na kdouli špatně roste, pro větší tvary šlechtí se na pláně, pro malé na kdouli s použitím mezišlechtění. Musí se však pilným linojením vzrůstu napomáhati. Řez používá se normální a u vysokých stromů pravidelnost koruny docílují se hlubším seříznutím středních větví. Ploditi počíná záhy po výsadbě a zřídka kdy zcela vynechá.

Stromy prospívají zvláště v dobré, teplejší půdě, před větry poněkud chráněné, třeba i ve vyšší poloze.

Dobře opyluje. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V krutých zimách namrzá.

Upotřebení: Dopravu snáší po sčesání, pokud jest tvrdá; na trhu nalézá dobrého odbytu, hodí se pro stůl i kuchyň a k sušení jest výborná. Znameníť hruška tržní a vývozní.

Synonyma: Fíkovka, Köstliche von Charneu, Fondante de Charneu, Legipont, Beurré de Waterloo, Desirée, Duc de Brabant, Jamin.

45. Bachelierova máslovka.

Čti: Bašelierova máslovka.

Zraje v listopadu, vydrží do prosince.

Plod velký až velmi velký, jest asi 11 cm dlouhý, 8 cm široký.

Tvar má pravidelný, hruškovitý, bývá buď ke stopce hruškovitě protáhlá, nebo také má tvar plný, kuželovitý; povrch bývá zhrbolený i zhranatělý.

Kalich jest otevřený, malý, úšty jsou špičaté, sedí v malé, dosti hluboké, žebérkaté jamce.

Stopka jest prostředně dlouhá, silná; jest málo zahnutá, do plodu, často i do masitého závalu vtlačena.

Slupka jest hladká, zelená, ve zralosti citronově žlutá, na sluneční straně slabě začervenalá, hojně tečkovaná a dosti rezovitá.

Dužnina jest bílá, pod slupkou zelenavá, šťavnatá, rozplývavá, dobré, význačně cukernaté chuti.

Jádrinec jest hrubší zrninou obklopený, komory má malé, které obsahují hnědá, menší jádra.

Češe se co nejpozději, nabývá na jakosti a může se trhati i když strom již nemá listů.

Strom roste silně, tvoří sevřené, pěkné koruny; hodí se pro zákrskové stromy ve všech tvarech. Na kdouli roste slaběji, jest možné na ní šlechtiti pro všechny tvary, musí se však obděláváním a hnojením vzrůstu napomáhati.

Řez vyžaduje prostředně dlouhý; jakmile se však dostaví plodnost, jež jest vždy hojná, není toho k řezání nikdy příliš mnoho.

Půdy vyžaduje dobré, živné a výhřevné; chráněné a teplé stanoviště.

Špatné vlastnosti: Náročná odrůda.

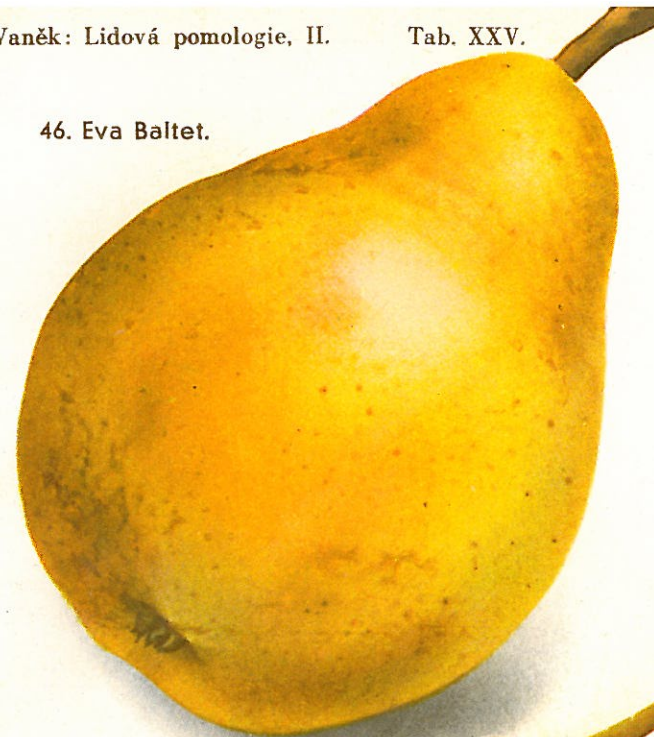
Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

Kvete záhy.

Upotřebení: Jest to velice cenná, tabulová hruška.

Synonyma: Bacheliers Butterbirne, Beurré Bachelier.

46. Eva Baltet.

47. Poiteau-ova.

46. Eva Baltet.

Zraje v říjnu.

Plod jest velmi veliký, až 14 cm dlouhý a 13 cm široký.

Tvar jest nepravidelný, plný, hrbolatý.

Kalich jest tupý, nepravidelně (podle hrbolek) uzavřený, v hrbolaté, často značně hluboké jamce, u některých plodů bývá v jamce rezivost.

Stopka jest tlustá, pružná, s dužnatými nádory, 1—3 cm dlouhá, hluboko do plodu vražená. Okolí stopky bývá rovněž žebernaté. Stopka také u jednotlivých plodů bývá šikmo do plodu vtlačena.

Slupka jest tenká, světle žlutá, jemně ojněná, s četnými rezovitými tečkami, které se někde rozšiřují v celé skvrny. Na sluneční straně je karminově červeně skvostně zbarvená, a když zežloutne, skýtá báječný pohled.

Jádrinec jest poměrně malý, má kratší, širokou a dutou osu, komory malé, jádra úplně vyvinutá, černohnědá, dosti četná.

Dužnina jest bílá, jemná, rozplývavá, šťavnatá, chuti sladké, aromatické.

Jest vhodná jediné pro zákrskové stromy. Pro velké tvary šlechtí se na pláň, pro zvlášť dobré půdy a malé tvary na kdouli. K pravidelnému tvaru musí se napomáhati řezem, rovněž tak k docílení ovětvení zářezy nad očky. Dospěje-li strom k plodnosti, není nikdy mnoho k řezání; plodonoše tvoří krátké.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Dřevo snadno namrzá, vítř plody snadno shazuje.

47. Poiteau-ova.

Čti: Poatova.

Zraje koncem října — začátkem listopadu.

Belgická hruška, dosti velká, až 420 g těžká, tvaru nepravidelného, od středu plodu často náhle prohnuté se zužující; průměrně bývá asi 12 cm dlouhá a 8 cm široká.

Kalich jest otevřený, malý, v mělké, hrbolaté jamce. Od kalicha se táhnou mírné hrany, zvláště u velikých plodů. Temeno je úzké.

Stopka jest krátká, dřevnatá, dosti silná, do hluboké, těsné jamky vtlačená, nebo sedí na povrchu plodu a je hrboly objata.

Slupka jest zeleněžlutá, hladká, někdy sluneční strana ožehnutá, celá rzivě tečkovaná a skvrnitá.

Dužnina jest zelenavě bělavá, velmi jemná, hojně šťavnatá, chuti sládké, navinulé, dosti dobré. Nebývá vždy uspokojivá.

Jádrinec jest obklopen jemnou zrninou, má dutou osu, komory jsou úzké a dlouhé, jádra z větší části bývají nevyvinutá.

Češe se co nejpозději, nabývá tím lepší chuti, zraje postupně, po úplném dozrání dlouho nevydrží, hniličí. Předčasně utržená bývá vodnatá. K jídlu dospívá kolem 20. října.

Strom roste zcela zdravě, tvoří pěkné jehlanovitě koruny, hojně rozvětňuje. Na vysoko-í polokmenech lze ji sázeti i všude podél silnic. Pro zákrskové stromy šlechtí se na kdouli. Pro tvary jest velice vhodná. Reže se prostředně dlouze, slabé větévky se neřezají. Jest záhy a vždy úrodná.

Daří se v jakýchkoliv půdách, nejsou-li příliš suché; snáší dobře chladné, avšak proti drsným větrům chráněné polohy.

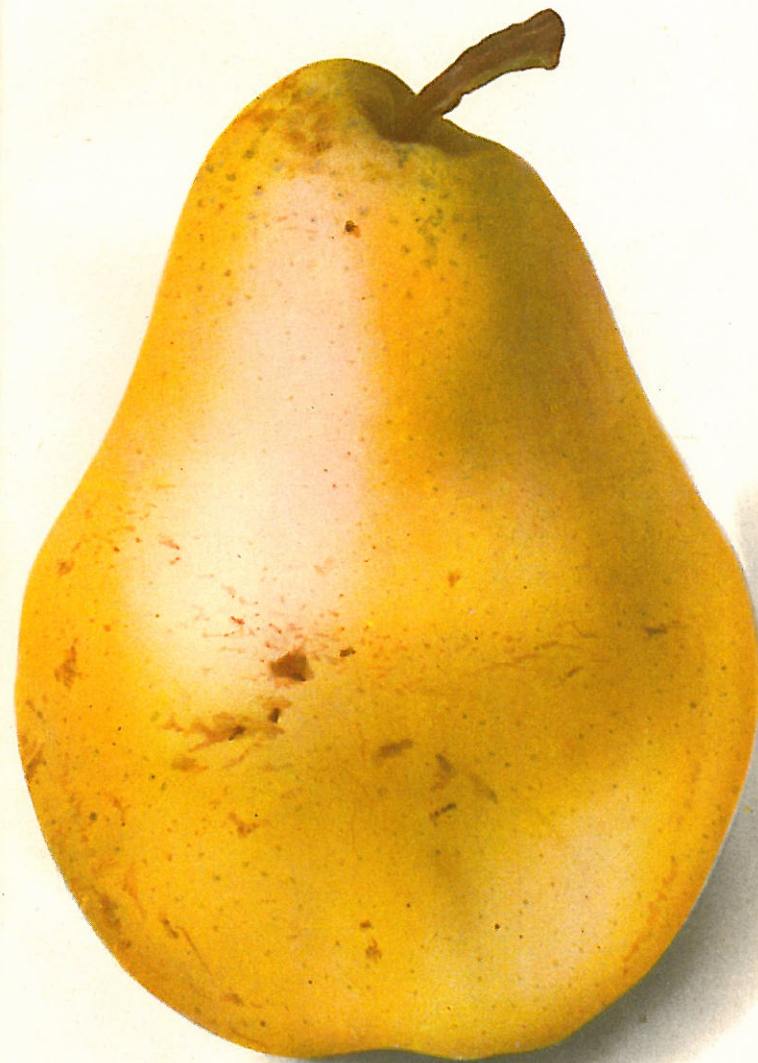
Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Hromadné uzrávání a malá trvanlivost plodů. V suchých půdách moučnatí.

Upotřebení: Dopravu snáší v nezralém stavu, zraje v době, kdy kvalitní ovoce jest v dostatečném množství na trhu; pro svoji zelenou barvu není oblíbená a proto, ačkoliv jest dobrá, vysazuje se poměrně málo.

Synonyma: Nová z Poiteau, Neue Poiteau, Nouveau Poiteau.

48. Pitmastonská.

Zraje v říjnu.

Anglická hruška, velmi veliká, váží až 740 g, s kordonů 800 g i více.

Tvar plodů bývá baňatý, některý tupě vejčitý, jiné jsou o něco delší, nebo zase ke stopce více protáhlé, kuželovité, nebo po jedné straně lehce prohnuté, se špičkou téměř ve stopku se traticí a s užším temenem. Povrch jest mírně zhrbolený, po délce některého plodu táhne se mělká rýha.

Kalich jest pootevřený, v hrubě zhrbolené, rozdílně hluboké a široké jamce.

Stopka jest nestejně dlouhá, přechází po jedné straně v plod, nebo jest do špičky plodu v malou jamku vtlačena.

Slupka jest v plné zralosti krásně žlutá, u stopky zelená, celá jest pokryta tečkami; místy vyskytují se rezovité skvrny.

Dužnina zdá se zrnitá, jest ale jemná, hojně šťavnatá, chuti navinule sladké, dobré. Z nevhodné, zvláště studené půdy bývá přitrpklá.

Jádrinec jest dutoosý, komory dlouhé, v nich dlouhá, zašpičatělá jádra.

Češe se počátkem října, k jídlu dospívá asi během 14 dnů, nechá se asi 3 neděle udržeti. Přednost má tu, že od jádrince nehniličí, jako u většiny hrušek. Úplně žlutá ztrácí na chuti.

Strom má vzrůst bujný, zdravý, vyvíjí pěkně do výše rostoucí koruny, které se řídce rozvětvují a pod tíhou plodů sklánějí. Jedině vhodné jsou zákrskové stromy. Pro menší tvary šlechtí se na kdouli, při jejím bujném vzrůstu musí se při řezu opatrně postupovati, aby se plodnost neoddalovala. Pro větší tvary používá se mezišlechtění, nebo šlechtí se na pláně. Řeže se střídavě, aby plodonosné ratolesti se neprodlužovaly a zmlazovaly. Plodí později, nikdy příliš mnoho. V době květu není příliš choulostivá.

Půdy vyžaduje hluboké, velmi živné, teplé, dostatečně vlhké, polohy snáší i vyšší, musí ale býti teplé, chráněné.

Jest špatným opylovačem. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Plody z nevhodného stanoviště jsou nechutné.

Upotřebení: Dopravu snáší ihned po otrhání; pro svoji velikost, krásný vzhled a znamenitou chuť radí se k nejlepším stolním, vždy dobře placeným odrůdám.

Synonyma: Angoulémská Williamova, Pitmaston's Herzogin, Duschesse d'Angoulême de Williams, Pitmaston Duchess, Williams Herzogin von Angouleme, Diuszesa Williamsa (pol.).

49. Douillardova.

Zraje v říjnu — listopadu.

Francouzská hruška, střední velikosti až velká; bývá asi 10 cm dlouhá a 7 cm široká.

Tvar jest hruškovitý, ke stopce značně zúžený, povrch zhrbolený, často i zhranatělý.

Kalich jest rohovitý, uzavřený v mělké a malé, nepatrnými hrbolky obklopené jamce.

Stopka jest prostřední délky, slabší, do špičky plodu v nepatrnou jamku vtlačená, ojediněle také zakřivená a na stranu přimáčknutá; vyšší strana plodu převyšuje zdužnatělý konec stopky.

Slupka jest hladká, světlezelená, ve zralosti zelenavě žlutá až jasně žlutá, hojně hnědými tečkami posetá, kolem kalichu i stopky, místy i jinde bývá rzí pokrytá a tím zdrsňelá.

Dužnina jest žlutavě bílá, velmi šfavnatá, jemná, velice chutná, kořená.

Jádrinec jest dutoosý, komory dosti velké, prostranné, jádra jsou vyvinutá, špičatá a černá.

Zraje koncem října až koncem listopadu. K vůli vývinu plodů jest nutno ihned po odkvětu holátka protrhati.

Strom roste silně, zakrsle, tvoří z mládí sevřené, nepravidelné koruny, které později se odkláníjí. Dobře rozvětňuje. Možno jej vysazovati ve tvaru jakémkoliv, nejvhodnější jsou však zákrskové stromy všech tvarů; za příznivých podmínek roste na kdouli dobře, jest záhy a velmi úrodný. Plodnost bývá vždy uspokojivá. Po velké úrodě potřebuje občasné hlubší seříznutí, zmlazení.

Řez vyžaduje kratší.

Půdu vyžaduje dobře obdělávanou, hlubokou, snáší i vyšší polohy; dřevo, jakož i květenství jsou vůči mrazům a nepohodám značně odolné. Pro domácí zahrádky jest zvlášť vhodná.

Kvete prostředně záhy.

Opylovací schopnosti nejsou dosud vyzkoušeny.

Špatné vlastnosti: Není ještě mnoho rozšířená a doposud žádné vážné závady nejsou známy, aby se od výsadby upouštělo; naopak, přicházejí zprávy doporučující ji k rozšiřování. V suché chudé půdě trpí jako všechny hrušky granulací.

Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulová odrůda.

Synonyma: Alexandrine Douillard, Douillard.

49. Douillardova.

50. Marie Louise.

50. Marie Louise.

Zraje v říjnu, vydrží do listopadu.

Belgická hruška, střední velikosti až velká, bývá až 250 g těžká.

Tvar jest podlouhlý, pěkně pravidelný, pouze někdy u velkých plodů zvláště k temeni mírně zhrboleno a zhranatělo; jest asi 11½ cm dlouhá a 6½ cm široká.

Kalich jest otevřený, v malém, mírně hrbolatém jamce.

Stopka jest dužnatá, do špičky plodu vtažená, často také převyšujícím hrbolem na stranu přimáčknutá.

Jemná slupka jest hladká, jasně žlutá, u stopky zelenavá; sluncem ožehlé plody zcela málo zardělé. Obkaloší bývá někdy až do polovice plodu souvislou rzí hustě pokryto, nebo alespoň místy rozptyluje se stříknutá rez. Jemné rzivé tečky pokrývají hustě sluneční stranu, jinak nejsou znatelné.

Dužnina jest bělavá, pod slupkou zažloutlá, velice jemná, obsahuje hojně šťávy; chuti jest výborné, sladké, aromatické.

Jádrinec mívá osu plnou, komory prostranné, jádra velká.

Čese se počátkem října, k jídlu dospívá asi ke konci měsíce, z vysoko položených míst zraje později.

Strom má nehezký, rozeklaný vzrůst, mívá zmotaně rozvětvené, dílem skloněné koruny. Vhodným tvarem jsou větší zákrskové stromy na pláňti šlechtěné. Na kdouli daří se jen za nejlepších podmínek, proto od pěstování nejmenších tvarů, kde žádané nemá, se upouští. Plodnost počíná velmi záhy, není příliš hojná, zato bývají plody vždy stejnoměrně veliké. Hodí se pro výsadbu domácích zahrad. Řez používá se střední; dobře rozvětňuje.

Daří se jedině v půdě živné, teplé a vlhké, polohy snáší i značně vysoké, jen když jsou proti větrům chráněné.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Květy jsou vůči mrazům více choulostivé. Ovoce není trvanlivé a záhy od jádrince hniličí.

Upotřebení: Dopravu snáší jen ve stavu nedozralém, později trpí velice tlakem, radí se mezi nejlepší stolní hrušky.

51. Anglická bergamotka.

Zraje v říjnu, vydrží do listopadu.

Anglická hruška, střední velikosti, až 180 g těžká, zploštěle zakulaceného tvaru; u stopky tvoří nízkou špici, některé bývají u stopky jako ufaté.

Kalich jest otevřený, vypadá jako maličká koruna, vězící v široké, miskovité mělké jamce, jejíž okraj bývá ploše zhrbolený.

Stopka jest silná, krátká, dřevnatá, do špičky plodu v malou jamku vtlačená.

Slupka jest jemně zdrsňlá, zelenavě žlutá, strana sluncem ožehlá zarudlá, úzce pruhovaná. Celá jest hustě pokryta hrubými tečkami, v obkalejší a u stopky jest hojně rzivá.

Dužnina bývá kolem jádřince zrnitá, jinak jest jemná, hojně šťavnatá, chuti znamenité, sladké, příjemně aromatické.

Jádřinec jest úzce dutoosý, komory široké, vejčité.

Češe se koncem září nebo počátkem října, vydrží až do druhé polovice listopadu.

Strom roste bujně a zdravě, korunu tvoří menší, širokou; jde do výše, větve se však pod tíhou plodů sklánějí. Ze zákrskových stromů jest vhodnější keřový zákrsek na pláňeti šlechtěný. Na kdouli se nedaří a používá se mezišlechtění. Na tvarech řeže se prostředně dlouze, plodonoše tvoří krátké a dobře rozvětňuje. Plodnost začíná velmi brzo, jest hojná, stálá a málokdy úplně vynechává.

Prospívá v půdě hluboké, výživné, poloze chráněné i vysoko položené. Není zvlášť náročná.

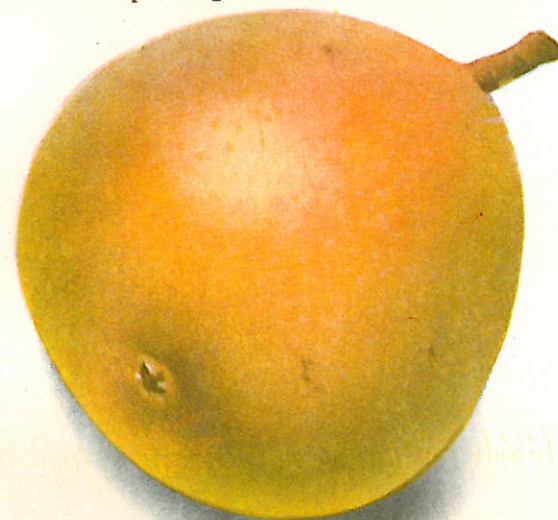
Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: V příliš suchých, nebo příliš mokrých a studených půdách plody zůstávají drobné, pukají a vůbec neuzrávají.

Upotřebení: Má pevnou slupku, snáší v nedozrálém stavu i dlouhou dopravu, jest v obchodě dobře placena a považována za velice dobrou odrůdu.

Synonyma: Červená bergamotka, Sambovka, Rote Dechantsbirne, Bergamote d'Angletere.

51. Anglická bergamotka.

52. Blumenbachova máslovka.

52. Blumenbachova máslovka

Zraje koncem října — vydrží do prosince.

Belgická hruška, střední velikosti, průměrně as 190 g těžká, hruškovitého, u stopky prohnutého a tupou špičí končícího tvaru. Povrch bývá jemně zhranatělý; jest asi 9 cm dlouhá a 7 cm široká.

Kalich jest zcela nebo napolo otevřený, rohovitý, v mělké, lehce zhrbolené jamce.

Stopka jest nestejně dlouhá, dřevnatá, do špičky plodu v malou jamku vtačená, často hrboilatou vyšší stranou špičky na stranu přimáčkнутá.

Slupka jest drsná, světležlutá, na sluneční straně tmavěžlutá, někdy až do narůžovělého hnědého odstínu přecházející. Celý plod jest pokryt hrubšími nestejnými tečkami, místy i jemnou rzí, která bývá pravidelně u kalicha i stopky.

Dužnina jest bělavá, pod slupkou žlutavá, jemná, hojně šťavnatá, sladká, aromatická, příměrně kořená.

Jádrinec jest obklopen zrnitou dužninou, jest úzce dutý, komory těsné, poměrně velké.

Čese se počátkem října, k jídlu dospívá v první polovici listopadu, zraje postupně až do poloviny prosince. Dlouho ponechaná na stromě padá.

Strom roste spoře, tvoří jehlancovité, avšak rozeklané koruny, větve slabé, jež pod tíhou plodů se lámou. Za příznivých poměrů lze ji sázeti jako vysokokmen do domácích a polních sadů. Pro pěstování ve velkém se nehodí. Možná ji sázeti v jakémkoliv zákrskovém tvaru na kdouli šlechtěnou. Daří se jí na této podložce velmi dobře. Řezu používá se středního a nutno k řádnému rozvětvení napomáhati zářezy. Plodí brzy, stále a hojně.

Půda, má-li strom prospívat, má býti výživná a teplá, polohu snáší vyšší, avšak chráněnou.

Kvete prostředně záhy.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Trpí fusicladiem, ve studených, mokrých půdách se nedaří, z takových také i plody jsou drobné a nechutné.

Upotřebení: Pro stůl jest velice dobrá, také se dá dobře sušit.

Synonyma: Ratajka, Vojinka, Blumenbach's Butterbirne, Soldat Laboureur, Beurré de Blumenbach.

53. Conference.

Zraje koncem září, vydrží do konce října.

Anglická hruška, prostřední velikosti až veliká, protáhle válcovitého tvaru.

Kalich jest polootevřený, na temeni, nebo v docela mělké jamce.

Stopka bývá nesterpně dlouhá, do špičky plodů jakoby vtačená.

Slupka jest jasně žlutá, na většině povrchu jemně porezavělá a hojně tečkovaná. Rez zvláště u stopky a kalichu jest nápadná.

Dužnina jest světle lososově narůžovělá, v plné zralosti rozplývavá, velmi šťavnatá, sladké, jemné, kořenné chuti.

Češe se v druhé polovici září, uzrává v říjnu, dlouho nevydrží. Ovoce drží pevně na stromě, možno ji také sázeti do poloh menším větrům vystavených.

Strom roste bujně a zdravě, zpříma, pravidelně. Na větvích vytváří hojně krátkých plodonožů. Jest velice záhy plodný a úrodnost jest stálá a hojná. Jest vhodnou odrůdou pro zákrskové stromy. Každému tvaru snadno se přizpůsobuje. Řez jest normální; při plodnosti musí se hnojením vzrůstu napomáhati, také i občasné zmlazení stromu prospěje. Na kdouli roste dobře. Hodí se k výsadbě domácích zahrad a zvláště do malých rodinných zahrádek. Také půdy a polohy těchto napomáhají k prosperitě a plnému uspokojení této odrůdy.

Kvete záhy.

Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

Špatné vlastnosti: Zraje v nevhodný čas.

V Anglii zastupuje Conference a hruška Fertiliti Boscovu lahvič a v posledních letech nalézá i u nás obliby.

53. Conference.

53. Conference.

Zraje koncem září, vydrží do konce října.

Anglická hruška, prostřední velikosti až veliká, protáhle válcovitého tvaru.

Kalich jest polootevřený, na temeni, nebo v docela mělké jamce.

Stopka bývá nesterpně dlouhá, do špičky plodů jakoby vtačená.

Slupka jest jasně žlutá, na většině povrchu jemně porezavělá a hojně tečkovaná. Rez zvláště u stopky a kalichu jest nápadná.

Dužnina jest světle lososově narůžovělá, v plné zralosti rozplývavá, velmi šťavnatá, sladké, jemné, kořenné chuti.

Češe se v druhé polovici září, uzrává v říjnu, dlouho nevydrží. Ovoce drží pevně na stromě, možno ji také sázeti do poloh menším větrům vystavených.

Strom roste bujně a zdravě, zpříma, pravidelně. Na větvích vytváří hojně krátkých plodonožů. Jest velice záhy plodný a úrodnost jest stálá a hojná. Jest vhodnou odrůdou pro zákrskové stromy. Každému tvaru snadno se přizpůsobuje. Řez jest normální; při plodnosti musí se hnojením vzrůstu napomáhati, také i občasné zmlazení stromu prospěje. Na kdouli roste dobře. Hodí se k výsadbě domácích zahrad a zvláště do malých rodinných zahrádek. Také půdy a polohy těchto napomáhají k prosperitě a plnému uspokojení této odrůdy.

Kvete záhy.

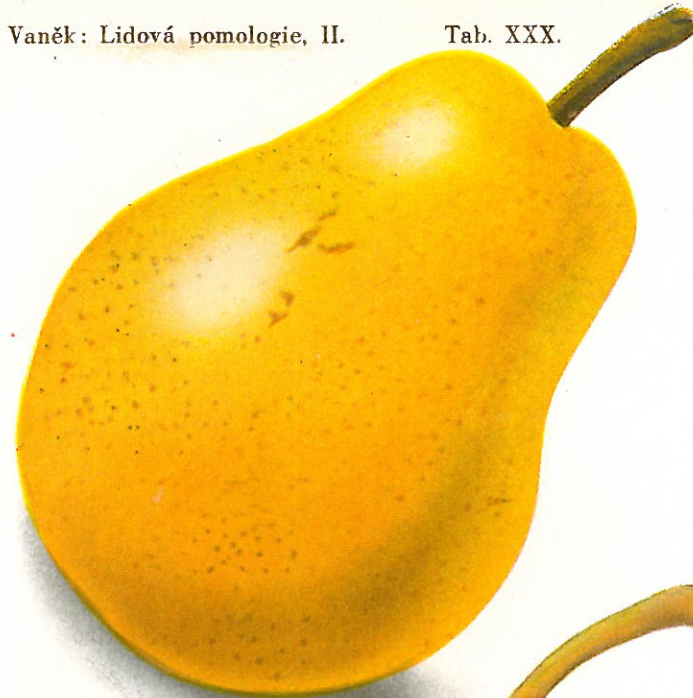
Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

Špatné vlastnosti: Zraje v nevhodný čas.

V Anglii zastupuje Conference a hruška Fertiliti Boscovu lahvič a v posledních letech nalézá i u nás obliby.

53. Conference.

54. Napoleonova máslovka.

55. Grumkovská.

*modorní jazyk a Englin E. 5.
Nebrančský a Koudova
6. 27.*

54. Napoleonova máslovka.

Zraje v listopadu — prosinci.

Belgická hruška, střední velikosti, až 250 g těžká.

Tvar jest ponejvíce stejný, mění se potud, že některé plody bývají ke stopce protáhlejší, končí štíhlou, šikmou špičkou; povrch bývá nesouměrný, často stlačený a zhrbolený.

Kalich sedí vždy v zhrbolené jamce.

Stopka jest silná, do široké špičky plodu vtlačena a kruhovitými hrboly obklopená.

Slupka jest hladká, až kluzká, lesklá, jasně zelená, později zelenožlutá; sluneční strana bývá temněji žlutě ožehlá, někdy i slabě zarudlá. Velice jemné tečky pokrývají hustě celý plod, jednotlivě bývá stříknuta drobná rez.

Dužnina obsahuje hojně šťávy, jest bělavá, velice jemná, výborné, sladce navinulé aromatické chuti.

Jádrinec, obklopený jemnou zrninou, jest široce dutoosý, komory nestejně vyvinuté a v nich několik velkých jader.

Češe se asi v polovině října, k jídlu dospívá počátkem listopadu, zraje postupně a bývá svěží i v prosinci.

Strom roste spoře, korunu tvoří malou a kulovitou, která pod tíží plodů se sklání. Nejlépe prospívá ve větším, zákrskovém tvaru, na plánnosti šlechtěná. Na kdouli špatně roste, následkem veliké plodnosti předčasně hyne. Jinak při normálním řezu tvoří mnoho plodonosného dřeva, její příslovečná plodnost počíná velmi záhy a jest velice hojná; vydatným hnojením, občasným zmlazením a protrháváním plodů jest nutno vzrůstu napomáhati.

Půdy vyžaduje hluboké, živné, přiměřeně vlhké a výhřevné, polohy chráněné a teplé.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Strom snadno zakráí, od konců usychá, málokdy jest statný a zdravý. Trpí fusicladiem a jinými chorobami.

Upotřebení: Dopravu snáší v nedozrálém stavu dobře, později jemná slupka tlakem trpí; jest z nejlepších stolních současně zrajících hrušek.

Synonyma: Napoleon's Butterbirne, Beurré Napoléon, Bera Napoleona (pol.), Napoleon I., Charles X., Napoleon Vrai a mnoho jiných.

55. Grumkovská.

Zraje v říjnu, vydrží do listopadu.

Německá hruška, veliká, bývá 11 cm dlouhá a 8 cm široká.

Tvar jest nepravidelný, hruškovitý, povrch bývá silně zhrbolený i zhranatělý.

Kalich jest otevřený, sedí v sevřené jamce; obkaloší jest žebernaté a rezovité.

Stopka jest dlouhá, nestejně silná, pružná, má vždy patičku, jest do špičky plodu vtlačena, často na stranu přimáčknutá.

Slupka jest hladká, bledě zelená, později zelenavě hnědá, četnými znatelnými tečkami pokrytá, na sluneční straně zahnědlá.

Dužnina jest bílá, pod slupkou zelenobílá, řídká, šťavnatá, navinulé chuti, bez zvláštního aroma. V nepříznivém létě bývá kolem jádřince hrubě zrnitá i řepovitá (granulace).

Jádřinec jest poměrně malý a málo znatelný, komory těsně uzavřené, jádra zřídka kdy vyvinutá. Zraje v říjnu, vydrží 4—5 týdnů.

Strom roste dosti bujně, dosahuje značného stáří, tvoří z mládí korunu jehlancovitou, později rozložitou až převislou. Na kdouli se nedaří a vysazuje se pouze jednotlivě jako keřový zákrssek na pláňeti šlechtěný. Řeže se dlouzeji, krátký řez oddaluje plodnost.

Půdy vyžaduje vazší, vlhčí a teplejší, polohy chráněné.

Kvete pozdě.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Dřevo, list i plody trpí fusicladiem.

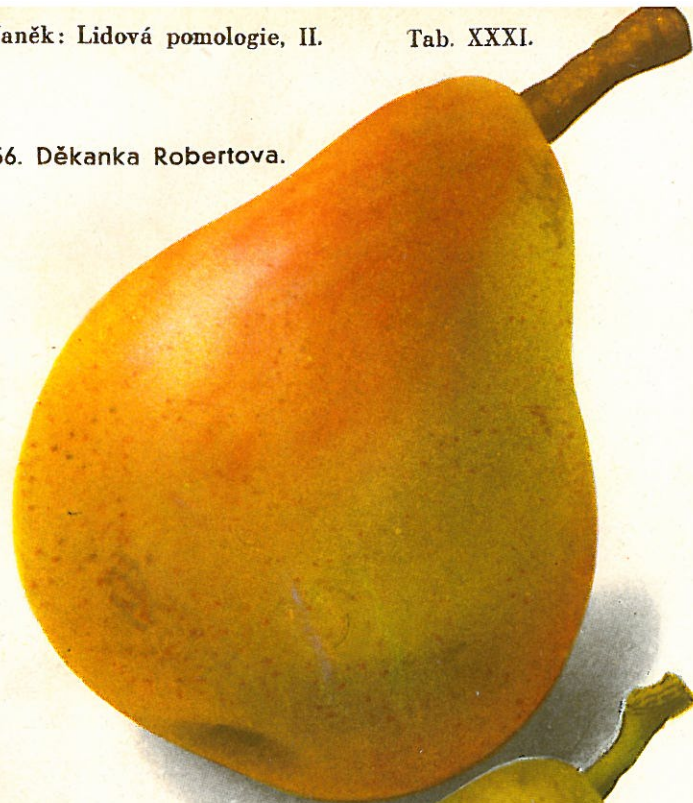
Upotřebení: Jest to odrůda hospodářská i stolní; je-li vyvinutá a čistá, jest dobře placena.

Přeroubování snese dobře na: Kongresovu, Klappovu, Hardyho, špinku, Charneuskou, Pastornici, Solanku, Robertovu děkanku, Čáslavku.

Nesnáší: Amanliskou, Dielovu, Charles Cogné, Guyotovu, Merodovu, Esperenovu bergamotku, Boscovu, Pařížanku, Červencovou.

Synonyma: Grumkower Butterbirne, Poire d'hiver de Grumkow, Morizeau.

56. Děkanka Robertova.

57. Dvorní máslovka.

56. Děkanka Robertova.

Zraje koncem října, vydrží přes listopad.

Francouzská hruška, střední velikosti až velká, průměrně 450 g těžká, často hodně nepravidelná, někdy plného nebo mírně u stopky prohnutého tvaru. Podobá se Dielově máslovce.

Kalich na širokém temeni plodu jest polootevřený, v hluboké, ploše zhrbolené jamce.

Stopka jest silná, částečně zdužnatělá, do špičky plodů šikmo vtlačena.

Slupka jest jemná, hladká, barvy zlatožluté, na sluneční straně načervenalá, nebo živě zíhaná. Jemné rzivé tečky pokrývají hustě plod, najdou se i větší bronzové rezavé skvrny, místa kolem kalichu i stopky jsou rzivá.

Dužnina jest bílá, rozplývavá, hojně šfavnatá, znamenité, sladké, lehce navinulé aromatické chuti.

Jádrínek jest obklopen velice jemnou zrnitou, osu má částečně dutou, komory jsou prostranné, jádra velká.

Češe se počátkem října, ke konci nebo v listopadu dospívá k jídlu, zraje pak postupně a při dobrém uložení i v polovině prosince jest ještě úplně chutná. Málo červíví.

Strom má zdravý a bujný vzrůst, rozvětňuje se v pěkné, úhledné jehlancovité koruny. Ve vhodném stanovišti lze ji pěstovati ve tvaru jakémkoliv. S úspěchem ji možno doporučiti pro větší zákrskové tvary, šlechtěnou na kdouli, na které se výborně daří. Pro malé tvary se pro bujný vzrůst méně hodí. Řez provádí se spíše delší. Ploditi začíná později, úroda nebývá nikdy přílišná, celkově však uspokojivá.

Půdy vyžaduje dobré, živné a teplé, přiměřeně vlhké, polohy chráněné a teplé.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: V nevhodných půdách málo rodí, v mokřích, studených plody pukají a kazí se.

Upotřebení: Pro svoji výtečnou jakost jest hledanou stolní hruškou, dobře placenou; tam, kde se daří, možno ji doporučiti zvláště k výsadbě zákrskových stromů ve velkém.

Synonyma: Děkanka spolková, Vereins - Dechantsbirne, Doyenné du Comice, Dielovka letní.

57. Dvorní máslovka.

Zraje v listopadu, vydrží do prosince.

Belgická hruška, nadprostřední velikosti až velká, 300 g i více těžká, měnivého, nestejného tvaru, poněkud končí šikmou špičkou; bývá až 13 cm dlouhá a 10 cm široká. Povrch jest zhrbolený.

Kalich jest poněkud otevřený, v rozdílných jamkách, které vždy bývají ploše zhrbolené

Stopka jest dřevnatá, dosti dlouhá, prohnutá, většinou do špičky plodů se strany vtačená

Jamka stopečná bývá hustou rzí pokrytá.

Slupka jest silná, většinou hladká, žlutavě zelenavá, na sluneční straně lehce zarudlá, některé plody jsou rzí postříknuté, často objeví se i hrubší skvrny a čáry. Bledě rzivé tečky jsou zvláště ve stínu znatelné.

Dužnina jest bělavá, žlutavými žilkami protkaná, kolem jádřince hrubě zrnitá, jinak ale jemná, hojně šťavnatá, máslovitá, sladce navenulá, kořená. Ze špatných půd jest trpká, bez zvláštní chuti.

Jádřinec jest úzký, dutoosý, komory velké, v nichž jsou většinou nevyvinutá jádra.

Češe se co nejpozději, uzrává v listopadu, vydrží do polovice prosince, i déle.

Strom zvláště z mládí roste bujně v jehlanovitě koruny, hojně rozvětňuje a tvoří mnoho krátkých plodonožů. Hodí se k výsadbě domácích a polních sadů. Pro zákrskové tvary šlechtí se na kdouli, na které velice dobře roste a hodí se k mezišlechtění pro odrůdy, které na kdouli špatně rostou. Pro zcela malé tvary se nedoporučuje pro její bujný vzrůst. Plodnost počíná velmi záhy a jest pravidelná.

Půdy vyžaduje hluboké a živné, vápenité, daří se i v polohách značně vysoko položených, chráněných před drsnými větry.

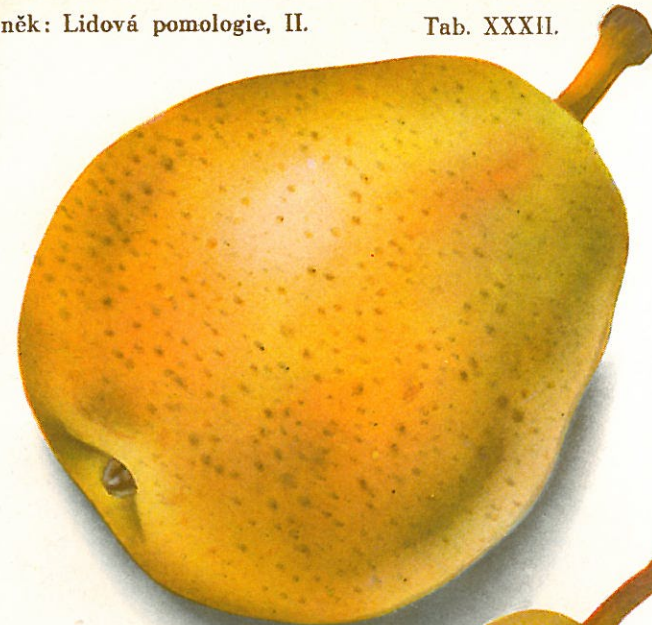
Kvete prostředně záhy.

Jest špatným opylovačem.

Špatné vlastnosti: Jest náročná na půdy, za nepříznivých podmínek jsou plody bezcenné, trpké a padají; často, ačkoliv hojně kvete, i za dobrých poměrů se stává, že špatně nasadí. Vůči nepříznivým povětrnostním poměrům a mrazům jest méně odolná.

Upotřebení: V nezralém stavu snáší dopravu dobře; jest to stolní odrůda, vždy dobře placená.

Synonyma: Hofratsbirne, Maréchal de Cour, Conseiller de la Cour.

58. Lucasova
máslovka.

59. Baltet père.

58. Lucasova máslovka.

(Čti: Lukasova máslovka.)

Zraje v listopadu — vydrží do února.

Francouzská hruška, nadprůměrní velikosti, až 400 g těžká, oblého, zcela mírně zhrbolného tvaru; bývá asi 10 cm dlouhá a 8 cm široká. Špička plodu jest jakoby utatá.

Kalich jest zavřený, ve rzivé, málo zhrbolené, mělké jamce.

Stopka jest krátká, silná, dřevnatá, do prostranné jamky vtlačena, často i hrbolkem na stranu přimáčkutá.

Slupka jest jemně zdrsňelá, barvy zelené, ve zralosti zelenožluté, a zřetelně rezovitě tečkovaná, u plodů zvláště slunci vystavených žíhaně zarudlá.

Dužnina jest jemná, bělavě žlutá, hojně šťavnatá, velmi dobré, lehce kořenité, sladké chuti.

Jádrinec jest obklopen hrubší zrninou, osu mívá plnou, komory prostranné, dlouhé a úzké.

Češe se počátkem října, k jídlu dospívá koncem listopadu, vydrží však, je-li dobře uchována, i do polovice února. Při zrání voní.

Strom roste bujně a tvoří jehlanovitou korunu. Hodí se k výsadbě domácích a polních sadů. Vhodná jest pro zákrskové stromy, na kdouli šlechtěná, na níž velmi dobře roste. Při řezu tvarovaných stromů jest třeba opatrnosti, aby plodonoše, které se dobře vyvíjejí, nebyly ořezány. Plodí později, ne však pozdě, potom jest úrodnost hojná, pravidelná. Hodí se k přešlechtění stromů starších, na nichž velice brzy plodí.

Půdy vyžaduje hluboké, živné, přiměřeně vlhké, polohy teplé, chráněné; nejlépe se daří tam, kde se půda obdělává a hnojí.

Jest špatným opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V nevhodných, studených půdách jest řepovitá a nemá chuti, občas trpí i fusicladiem.

Upotřebení: Jest to hledaná vývozní hruška, dobře placená.

Preroubování snese dobře na Klappovu, Colomaovu.

Synonyma: Alexander Lucas' Butterbirne, Beurré Alexandre Lucas.

59. Baltet pére.

Čti: Baltet pér.

Zraje v říjnu — listopadu.

Plod jest veliký, asi 12 cm dlouhý a 10 cm široký.

Tvar jest vejčitý, ke stopce více zúžený nebo nepravidelný.

Kalich jest otevřený, rohovitý, v nepatrné prohlubince.

Stopka jest krátká (asi 1 cm), silná, v malé a zhrbolené jamce.

Slupka jest světlezelená, na sluneční straně červená, hojnými tečkami pokrytá a zráním zežloutne.

Dužnina jest žlutavězelená, máslově rozplývavá, chuti velice jemné, aromaticky kořenné.

Jádrínek jest velký, bývá obklopen hrubší zrninou, jest dutoosý, komory otevřené a v nich dobře vyvinutá jádra. Zraje v říjnu, dlouho nevydrží; v listopadu již hniličí.

Strom roste zdravě, tvoří jehlancovité koruny, jest proti mrazům i větrům otužilý. Plodí každoročně a hojně.

Kvete prostředně záhy.

Jest dobrým opylovačem.

Synonyma: Beurré Baltet pére.

Špatné vlastnosti: Dlouho nevydrží a zraje, kdy jest dostatek kvalitních odrůd.

Upotřebení: Jest to tabulová odrůda.

60. Bezjaderka Řřhova.

61. Věvodkyně Eliška.

60. Bezjaderka Říhova.

Zraje v listopadu, vydrží do prosince.

Tvar má stejnoměrný, plody jsou kratší a bývají baňatější, mají temeno širší, vždy šikmé, v bocích jsou stlačené, k temeni lehce zhranatělé; bývá asi 10 cm dlouhá a 7 cm široká, až 250 g těžká.

Kalich jest v malé ploché jamce, nebo na mírně zhrboleném temeni.

Stopka jest dřevnatá, do špičky plodu mezi hrbolky vtlačena.

Slupka jest hladká, zelenožlutá, někdy na sluneční straně lehce zarudlá; celá jest poseta jemnými tečkami, často zvláště kolem stopky a v obkaloší hojně porezavělá.

Dužnina jest bílá, velmi jemná, chuti výborné, sladce kořenité.

Jádrinec jest zcela nepatrný, málo znatelný, komory malé, těsné, jádra chybějí.

Češe se v polovici října, předčasně otrhaná poněkud vadne; k jídlu dospívá asi v první polovici listopadu, vydrží do polovice prosince.

Nejvhodnějším tvarem jsou zákrskové stromy na kdouli šlechtěné; hojně se rozvětňuje a brzy a velmi hojně plodí, často jest nutno plodnost řezem omeziti a vzrůstu všemožně napomáhati.

Daří se v dobré, těžší, vlhké půdě a před větry chráněné poloze. Jest velmi náročná.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Za krutých mrazů mladé stromky někdy zmrzají, v suché půdě plody před sklizní spadnou; místy i plodnost jest nestálá.

Upotřebení: Jest jednou z nejlepších stolních odrůd, v obchodě není dosud mnoho známa.

Synonyma: Říha's kernlose Butterbirne, Sanspépin.

naše
naše
naše
naše

61. Vévodkyně Eliška.

Zraje v září, vydrží do října.

Německá hruška.

Plod jest veliký až velmi veliký, až 16 cm dlouhý, tvaru podlouhlého, hruškovitého, s uřetou špicí, také i kuželovitého, ke kalichu širší, ke stopce zúžený.

Kalich jest malý, otevřený, s úřty krátkými, sedí v hlubší prostorné jamce.

Stopka jest dlouhá, dosti silná, uprostřed slabší, u plodu částečně masitá, jinak dřevnatá, obklopená hrbolky nebo také masitým závallem do plodu vřačená.

Slupka jest silná, drsná, základní barvy zelenavé, někdy bývá i celý plod pokryt skořicovou neb ředou řzí. Na sluneční straně jest zardělá. Při zralosti jest slámově řlutá, s krásnou červení, příjemného vřhledu. Slupka jest vřdy čistá, fusicladiem netrpí.

Duřnina jest bílá, jemná, rozplývavá, velmi řřavnatá, sladká, s příjemnou, zvláštní navinu-lou, pikantní chutí. Z nevhodného stanoviřte jest zrnitá.

Zraje v řřjnu, vydrží asi řři až řřtyři řřdny. Výhodné jest skliditi ji asi řřtrnáct dnů před úplnou zralostí, dēle vydrží a má příjemnou chuť.

Strom roste velmi bujně a zdravě, větve se mírně sklánějí. Tvoří dlouhé a tenké výhony, dobře rozvřtvuje. Dá se výhodně pěstovati ve vřech tvarech. Na kdouli roste dobře, má zdravý vzrůst a hodí se dobře na řřpalíry. V půdě a poloze si nevybírá, jest brzy plodná a velmi úrodná. Možno ji k vysazování doporučiti, zvlářtě do domácích zahrad. Hodí se k přēřlechtění nevhodných stromů. — V suchu se plody řřpatně vyvinou.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete záhy.

řřpatné vlastnosti: Plody brzy hniličí.

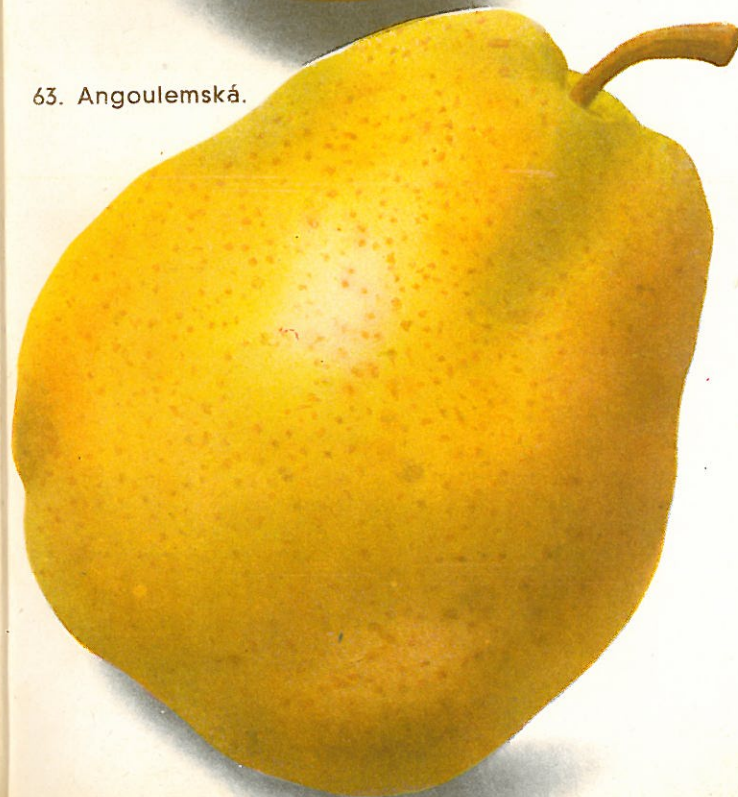
Upotřebení: Jest to výborná tabulová hruřka, velice cenná.

Synonyma: Herzogin Elsa.

62. Canálová máslovka.

63. Angoulemská.

62. Canálova máslovka.

Čti: Kanálova máslovka.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Česká hruška, střední velikosti, až 200 g těžká, podlouhlého, měnivého tvaru. Povrch bývá podle jejich velikosti více nebo méně zhrbolený.

Kalich jest otevřený, v mělké jamce na šikmém temeni plodu.

Stopka jest silná, krátká a dřevnatá, do malé jamky vtlačená, kroužkovitými hrbolky obklopená.

Slupka jest tvrdá, hladká, na loži až mastná a žlutavě zelená, na straně sluncem ožehlé více žlutá, šedé, nápadné tečky pokrývají hustě celý plod, blíže kalicha vyskytuje se větší rzivá skvrna.

Dužnina jest bělavá, hojně šťavnatá, dobré, sladce navinulé, osvěžující chuti.

Jádrinec jest obklopen hrubší zrninou, má nestejně osy, komory prostranné, jádra různá.

Česání bývá asi v polovině října, musí se prováděti opatrně, neboť drží velmi pevně na stromě, aby se plodonose neulámaly. K jádlu dospívá během listopadu, při čemž příjemně voní, zraje postupně, udrží se často i do února.

Strom roste až do stáří zdravě, pěkně vzhůru a rozvětňuje se v korunu dosti mohutnou, vysokou a širokou s odstalými větvemi. Vhodný jest pro pěstování v polních sadech a hodí se dobře pro stromořadí. Keřové zákrsky i jiné tvary šlechtí se na kdouli, na níž se zcela dobře daří a rychle vzrůstá.

Plodnost vysokých stromů jest pozdější, stálá, nikdy ne přílišná. V půdách suchých přináší velice drobné ovoce, spokojí se s půdou jakoukoliv, uspokojí však jedině v půdách dobrých. Tvarovým stromům se přizpůsobuje, řeže se normálně, brzy plodí.

Poloha svědčí jí otevřená, husté, zavřené zahrady se pro ní nehodí.

Opylovací schopnosti nejsou dosud vyzkoumány.

Špatné vlastnosti: V uzavřených místech trpí silně fusicladiem.

Upotřebení: Dopravu snáší velice dobře, vyniká dobrou chutí, a přes svoji nesympatickou barvu řadí se k prvotřídním stolním odrudám.

Synonyma: Křesetická, Semenáč z Křesetic, Graf Canal, Comte Canal, Graf Canal von Malabeila, Wildling von Cresetitz.

(Čti: Angulemská.) Žraje v listopadu - prosinci.
Francouzská hruška veliká, často až velmi
veliká, dosahuje váhy 500 g i více; bývá asi
12 cm dlouhá a 10 cm široká.

Kalich jest pootvěřený, v hluboké, hrbaté jamce, obyčejně na šikmém a hrbatém temeni plodu.

Stopka jest nestejně dlouhá, dřevnatá, k plodu často zdužnatělá, hrbolatá, buď rovně nebo poněkud šikmo do hrbolaté jamky vtačená.

Slupka jest málo lesklá, silná, hladká, žluté barvy, pouze někdy na sluneční straně nepatrně zbarvená; celá bývá poseta rzivými nápadnými tečkami, místy i drobnou rzí.

Dužnina jest bělavá, velice jemná, šťavnatá, výborné, kořenitě sladké chuti, s navinulou příchutí.

Jádrínek mívá osu plnou, někdy úzce dutou, komory prostranné s nestejně vyvinutými jádry.

Češe se v první polovině října, nesmí se nechat dlouho na stromě; k jídlu dospívá asi v polovině listopadu, zraje nenáhle, asi do polovice prosince.

Z mládí roste velice bujně, pěkně do výše, při nastalé plodnosti se vzrůst velice zmírňuje.

Doporučit lze ji jen do domácích zahrad, v jakémkoliv zákrskovém tvaru; na kdouli se daří, každému, i nejmenšímu tvaru se lehce přizpůsobuje. Rodí záhy a pravidelně.

Řez omezuje se jen na bujné rostoucí letorosty; aby plodnosné dřevo příliš nestárlo a nezesílilo, užívá se řezu střídavého, t. j. jedním rokem delšího, druhým kratšího,

Půdy vyžaduje dobré, teplé, dostatečně vlhké, polohy teplé a chráněné; v chladnějších místech bývá často dužnina košťalovitá.

Kvete prostředně záhy.

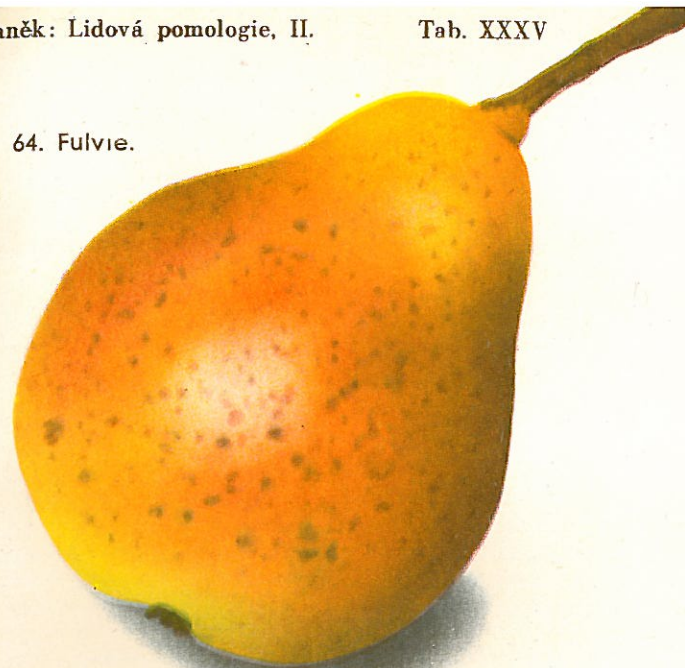
Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Při krutých mrazech zmrazí často i celé stromy. Květná poupata proti menším mrazům jsou choulostivější; i v čas květu trpívá nepříznivou povětrností.

Upotřebení: Za příznivých poměrů jest jednou z nejkrásnějších a také nejlepších stolních a obchodních odrůd, a dociluje vysokých cen.

Synonyma: Herzogin von Angoulême, Duchesse d'Angoulême, Ksieżna Angouleme (pol.), Duches d'Anglem (rus.), Beurré Soule, Duchesse, Poire des Eparonnais, Pêzenas (maď.). — Mimo popsané jsou rozšířeny ještě variety, jmenovitě Angoulema pruhovaná a A. zimní.

65. Ghelinova máslovka

64. Fulvie.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Belgická hruška, prostředně veliká, až 250 g těžká, někdy plného, avšak také táhlejšího a u stopky málo prohnutého tvaru; bývá asi 10 cm dlouhá a 7 cm široká.

Kalich jest otevřený, nejčastěji v široké, mírně hluboké, nepatrně zhrbolené jamce.

Stopka jest silná, bývá buď na špičku plodu přímáčkutá a u většiny plodů přechází hrboletě v plod nebo jest hrbolem na stranu přímáčkutá.

Slupka jest hladká, dosti lesklá, základní barvy žluté, avšak z větší části krásně mramrovaná červenohnědými malými skvrnami a tečkami.

Dužnina jest bělavě žlutá, velmi jemná, hojně šfavnatá, výborné, sladké, jemně navinulé a příjemně kořenné chuti.

Jádrinec má krátkou, dutou osu, komory prostranné, jádra dobře vyvinutá.

Češe se co nejpozději, jinak předčasně otrhaná, vadne. Ke zralosti dospívá koncem listopadu. Při postupném uzrávání vydrží do poloviny ledna i déle.

Strom roste spoře, tvoří malé, velmi nepravidelné, pod tíhou plodů se sklánějící koruny. Nejvhodnějším tvarem jest keřový zákrssek na kdouli šlechtěný, na níž se dobře daří. Na tvarovaných stromech docilují se krásně vyvinuté plody. Stromy lze jediné silným řezem alespoň částečně ve tvaru udržeti, jest to však na úkor plodnosti. Jinak při normálním řezu dobře rozvětňuje, květné puky rády se také tvoří na koncích výhonů, k čemuž se musí přihlížeti. Strom jest záhy plodný, úroda jest hojná, nikdy přílišná.

Daří se v každé lepší půdě, polohy vyžaduje však chráněné a teplé, aby plody náležitě vyrály a uložené nevadly.

Špatné vlastnosti: Nespořádaný vzrůst, obtížnější řez stromů.

Opylovací schopnosti dosud neprozkoumány.

Kvete prostředně pozdě.

Upotřebení: Jest jednou z nejlepších a nejvčetnějších zimních hrušek.

Synonyma: Neue Fulvie, Nouvelle Fulvie.

65. Ghelina maslovka.

Zraje v listopadu — prosinci.

Belgická hruška, prostřední velikosti. Zvlášť vyvinutá jest až 280 g těžká.

Plod jest ponejvíce tvaru plného, protáhlejšího, končí širokou, jako ufatou špičkou; povrch plodů podle velikosti bývá více nebo méně zhrbolený a na mnohých místech táhne se mělká rýha od stopky až po kalich.

Kalich vězí v nestejně hluboké, po okraji zhrbolené jamce, na širokém, šikmém temeni.

Stopka jest silná, dřevnatá, vyčnívá z trojhranné, hrbolaté hlubší jamky a bývá hrbolem přimáčknuta.

Slupka jest hladká, žlutá, někdy hnědou rzi promísená a na sluneční straně bývá často zarudlá nebo nahnědlá. Příjemně voní.

Dužnina obsahuje hojně šťávy, jest neobyčejně jemná, sladká, aromatická.

Jádrinec jest obklopen hrubší zrninou, jest dutoosý, komory prostranné, v nich pěkně vyvinutá jádra.

Česati se má v říjnu, čím déle na stromě, tím lepší, k jídlu dospívá podle předchozího léta, někdy již první dny, jindy kolem polovice listopadu. Zraje pak nenáhle až do poloviny prosince, aniž by hniličila.

Strom vyniká zdravým vzrůstem, plodí brzy, stále a hojně a málokdy zplna vynechává; následkem toho přestává růsti. Hodí se pro pěstování zákrskových stromů; k výchově větších tvarů šlechtí se na pláň. Na kdouli velice zvolna roste, šlechtí se na této jen pro zcela malé tvary, a jest nutno hnojením tyto ve vzrůstu udržovati. Řez jest normální a má se omeziti na nejnutnější; občasné zmlazení jest nutné.

Půdy vyžaduje živné, hluboké, teplé a vlhké, stanoviště teplé, proti studeným větrům chráněné.

Kvete prostředně záhy.

Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

Špatné vlastnosti: V nevhodných půdách (suchých) nebo za jiných nepříznivých okolností zůstávají plody drobné, kamenité a vadnou, takže téměř nejsou k potřebě.

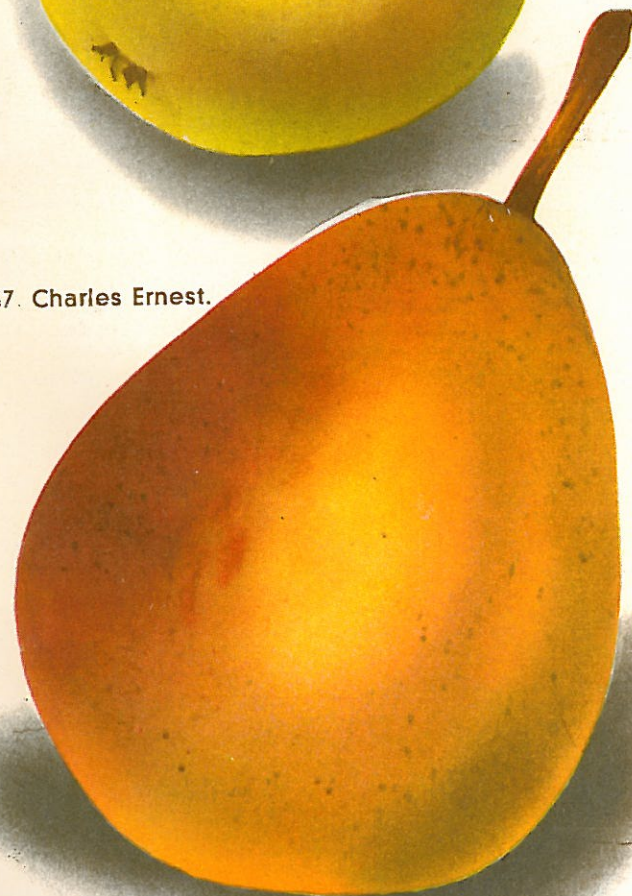
Upotřebení: Jest to výborná stolní hruška.

Synonyma: Von Ghelin's Butterbirne, Beurré de Ghelin, Délices Fontaine.

66. Koporečka.

67. Charles Ernest.

66. Koporečka.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Česká, v cizině velmi dobře známá hruška, asi 150 g těžká. Jest střední velikosti, téměř vejčitého tvaru a buď po jedné nebo po obou stranách táhne se od stopky až po kalich širší mělká rýha.

Kalich jest ve zcela mělké jamce, v lehké zhrboleném, nebo na kulatém temeni plodu.

Stopka jest nestejně dlouhá, tenká; bývá buď do špičky plodu nebo do malé jamky vtlačena.

Slupka jest hladká, až kluzká, žlutavě zelená, zřídka na slunci maličko zarudlá.

Tečky pokrývají hustě celý plod. Voní.

Dužnina jest bílá, velice jemná, šťavou přetéká, chuti výtečné, velmi aromatické.

Jádrínek jest krátce dutoosý, komory malé, v nich dobře vyvinutá jádra.

Češe se co nejpozději, asi v polovici října, čím déle se nechá na stromě, tím déle vydrží; podle toho se zrání urychlí nebo oddálí. K jídlu dospívá asi v polovici listopadu, dozrává postupně, a dobře uložené jsou ještě v březnu svěží.

Strom roste bujně, jest mohutného vzrůstu a rozložitých korun s nápadně drobným olistěním. K pěstování zákrskových stromů ve tvaru jakémkoliv se hodí na kdouli šlechtěná, na níž se dobře daří a brzy plodí. Dobře rozvětňuje, řez se dlužeji, plodí na delších plodonoších. Stromy nejsou příliš náročné, milují polohu otevřenou a vyšší. Hodí se do volných stromořadí.

Kvete záhy. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Jest hojně rozšířena v uhelné pánvi mostecké - duchcovské, kde jediné dosud plody i větévky nepodlehly zhoubné strupovitosti (fusicladiu) v takovém rozsahu, jak namnoze přímo katastrofálním, které úplně místy zabráňuje pěstování. Také se nedoporučuje vysazovati stromy Koporeček tam, kde v sousedství jsou jiné, k fusicladiu náchylné odrůdy. Častý postřik k docílení čistých plodů jest nutno několikrát opakovati.

Upotřebení: Jest to stolní hruška, na trhu oblíbená a dobře placená.

Synonyma: Kulmy, Máslovka Sternbergova Lieglova máslovka, Kobrečka, Máslovka kopřeská (Suchý), Muškatelka zimní, Hrabě Sternberg, Kníže Schwarzenberg, Knížecí tabulová, Postoloprtská, Bera Liegela (pol.), Lieglovka (slovin.), Liegel's Winter - Butterbirne, Suprême Coloma, atd.

67. Charles Ernest.

Zraje v říjnu, vydrží do konce prosince.

Plod jest značně veliký, až 250 g těžký, baňatého hruškovitého tvaru; povrch bývá zhrubolený.

Slupka jest zelená, při zralosti světle žlutá, na sluneční straně bývá sytě začervenalá, celá jemně tečkovaná.

Dužnina jest jemná, rozplývavá, velmi šťavnatá, znamenitě, sladce navinulě, aromatické chuti.

Jádrinec má komory malé, téměř bez jader.

Češe se v polovině října, dozrává koncem října, vydrží svěží do konce prosince.

Strom roste zdravě, vzrůst má silný a krátký, rozvětňuje se v hustou, stěsnanou korunu, která ve stáří jest širokého, topolovitého tvaru. Letorosty narůstají silné, listy jsou veliké. Vyžaduje proto častý průklest, jinak koruny jsou velice husté, téměř neproniknutelné. Hodí se k pěstování ve všech tvarech stromu; zvláště pro zákrskové stromy jest vhodná. Na kdouli roste dobře. Jest dosti brzy plodná a úrodnost celkově bývá uspokojivá. Půdy vyžaduje dobré, polohy chráněné.

Hodí se k výsadbě malých zahrad, kde její vzrůst umožňuje i hustší výsadbu.

Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Jest to tabulová odrůda, zvláště vhodná pro milovníky ovocného stromoví.

Přeroubování snese dobře na Lucasovu máslovku, Marillatovu, Trevouxskou.

68. Neliska zimní.

69. Tottlebenova.

68. Neliska zimní.

Zraje v prosinci, vydrží do února.

Francouzská hruška, u nás hojně rozšířená, střední velikosti, asi 7 cm dlouhá i široká; tvaru jest hruškovitého, ke stopce značně zúženého.

Kalich jest malý, otevřený, v mělké, úzké, hrbolaté jamce.

Stopka jest zahnutá, prostředně dlouhá, dřevnatá, téměř na povrchu plodu, jamka stopečná buď chybí nebo bývá mělká, nerovná.

Slupka jest zeleněžlutá, téměř celá nestejně rzí pokrytá; méně rezivé plody jsou tečkované a rezivě skvrnité. Jest silná, velmi drsná, nevzhledná.

Dužnina jest jemná, kolem jádřince poněkud zrnitá, šťavnatá, výtečně, sladce navinulé chuti, příjemně aromatické.

Češe se asi v polovině října, předčasně otrhaná vadne a nenabývá náležité jemnosti. Uzrává od prosince, některý rok vydrží až do února.

Strom roste spoře, ale přesto vyvinuje velkou, kulovitou, hustou korunu, která vyžaduje častého průklestu; plodonošů tvoří také mnoho. Pro nelákavost ovoce hodí se k výsadbě kamkoliv. Pro zákrskové stromy větších rozměrů šlechtí se na pláň, jinak pro tvary menší na kdouli. Jest záhy a velmi úrodný. Při řezu krátké výhony se neřeží, plodí na koncích. Jest skromný v požadavcích, dobře prospívá v půdách hlubokých, daří se i ve vyšších drsných a větrných polohách.

Jest špatným opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Neúhlednost, menší velikost, pozdní zrání a hlavně neznalost zabraňují rozšíření, jinak větších závad nemá.

Upotřebení: I v dozrálém stavu při pečlivějším balení dá se dobře zasílati, na trhu jest dobře placena, zužitkuje se obyčejně jako velice dobrá stolní hruška; hodí se také výborně k zavařování.

Synonyma: šedivka, Isembartka zimní, Winter-Nelis, Nelis d' Hiver.

69. Tottlebenova.

Zraje v listopadu — vydrží do ledna.

Belgická hruška, veliká až velmi veliká, 420 g i více těžká; dosahuje až 900 g.

Tvar jest široce vejčitý, až vejčité zakulacený, někdy i podlouhlý, láhvicovitý, nejširší v hoření třetině, odkud mírně se zúžuje; bývá až 12 cm dlouhá a 9 cm široká. Povrch jest dosti hrboletý.

Kalich jest velký, otevřený, v široké, mělké, poněkud zhrbolené jamce.

Stopka až 7 cm dlouhá, zahnutá, silná a dřevnatá, bývá nejčastěji s jedné strany do malé a mělké jamky jakoby vtažena.

Slupka jest spíše drsná, mdle lesklá, žlutavě zelená, na sluneční straně řídce někdy v širokých pruzích zarudlá a z většího dílu skořicově rzivě pokrytá a jemně zdrsňelá.

Dužnina jest bělavá, kolem jádřince zarůžovělá, zrnitá, velice šfavnatá, sladká, mírně kořeněná, dobrá.

Jádřinec jest malý, krátce a úzce dutoosý, komory poměrně malé, obsahující většinou vyvinutá jádra.

Češe se počátkem října, uzrává v listopadu, dobře uložena vydrží až do února.

Strom roste dosti bujně, tvoří řídké jehlancovité koruny, letorosty vyvíjí dlouhé, šlahounovité a tím koruny stávají se převislé. Hodí se pro zákrskové stromy, zvláště pro tvary a kordony na kdouli šlechtěné, na kterých plodí krásné, stejnoměrné ovoce. Dobře rozvětňuje, plodí více na delších plodonosích, čehož jest nutno při řezu dbáti. Půdy vyžaduje dobré, živné, polohy chráněné.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Trpí slabě fusicladiem, v nevhodných půdách strom ochabuje ve vzrůstu a plodnost neuspokojuje, přílišná vlhkost a chladno zhoršuje chuť ovoce.

Upotřebení: Jest to ovoce stolní, dobře placené.

Synonyma: General Tottleben.

70. Madame Bonnefond.

71. President. Mas.

70. Madame Bonnefond.

Zraje v listopadu, vydrží do prosince.

Plod jest veliký, zhrbolného tvaru.

Slupka jest silná a pevná, zelenavě žlutá, později jasně žlutá, zelenavými tečkami hustě a hojně tečkovaná.

Dužnina jest jemná, rozplývavá, velmi šťavnatá, lehce nakyslá a kořenné, výtečné chuti.

Zraje v listopadu, vydrží do konce prosince i déle.

Strom roste bujně a zdravě, vzrůst má jehlancovitý.

Hodí se k pěstování ve všech tvarech, zvláště pro zákrskové tvary jest vhodnou odrůdou. Na kdouli roste dobře. Plodí záhy po výsadbě, dosti pravidelně, nikdy přílišně. Daří se v každé pro hrušky způsobilé půdě, i písčinaté; polohu snáší i vyšší, musí býti ale částečně chráněná. Prospívá i v krajích od továren zakouřených. Jest značně odolná.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Zaslужuje většího rozšíření. Pro svoje dobré vlastnosti jest považována za velmi cennou a výnosnou odrůdu.

71. President Mas.

Zraje v listopadu, vydrží do prosince.

Francouzská hruška, veliká, až 400 g těžká, vejčitého, stejnoměrného tvaru; bývá asi 11 cm dlouhá a 8 cm široká, celý povrch jest často stlačen, nebo ploše zhrbolen.

Kalich jest polozavřený, v hluboké, hrboly do trojhranu nebo i jinak sevřené jamce.

Stopka jest krátká, silná a dřevnatá, do špičky plodů jako stlačená, často také na stranu přimáčknutá.

Slupka jest zelenavě žlutá, mající na sluneční straně nahnědlý nádech, jest silná, pokrytá drobnými rzivými tečkami, někdy i rezivými skvrnami.

Dužnina jest bělavě žlutá, jemná, máslovitá, hojně šťavnatá, znamenité, kořeněné chuti.

Jádrínek jest obklopen hrubší zrninou, jest dutoosý; v dlouhých, prostranných pouzdrech jsou většinou nevyvinutá jádra.

Češe se v první polovici října, k jídlu dospívá v listopadu. V chladném sklepě vydrží do konce prosince i déle.

Strom roste bujně, tvoří vysoké, jehlancovité, nepřilíš rozložené koruny, které umožňují pěstování i v úzkých stromořadích. Počíná ploditi později, potom rodí uspokojivě, pravidelně. Pro zákrskové stromy jest vhodná; každému tvaru lehce se přizpůsobuje. Dobře rozvětňuje, tvoří krátké plodonoše, řez se prostředně dlouze. Pro větší tvary šlechtí se na pláň, malé tvary na kdouli, na které roste slabě, a lépe jest použití mezišlechtění a pečlivým hnojením vzrůstu napomáhati.

Půdy vyžaduje dobré a živné, polohy před větrem chráněné, dostatečně slunné, jinak daří se v každé půdě, jen v krutém jílu nebo suchém písku krní, žloutne a neplodí. Hodí se výborně k přešlechtění stromů odrůd, které nevyhovují.

Jest špatným opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Pozdní a nepravidelná úrodnost.

Upotřebení: Dopravu snáší bezvadně a jest to hledaná vývozní hruška.

Synonyma: Prásident Mas. Chybně se často používá jméno: President Masaryk.

72. Dielova máslovka.

73. Thirriotova máslovka.

72. Dielova máslovka.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Belgická hruška, nadprůměrní velikosti až velmi velká, až 600 g i více těžká. *(má 600g)*

Tvar se mění podle velikosti plodů; veliké plody bývají ploše zhrbolené, baňaté, průměrně asi 11 cm vysoké a 9 cm široké.

Kalich jest sevřený v nerovné, mělké jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, na konci zahnutá, často bývá na stranu přitlačena. Jamka stopčná jest dosti hluboká.

Slupka jest drsná, se stromů zelená, později zežloutne, promísená rzivými tečkami a zvláště u kalicha a stopky jest porezavělá; často po celé délce plodů táhne se rzivá čára. Celý plod slabě voní.

Dužnina jest bílá, jemná, šťavnatá, chuti výtečné, kořenité; z půd a poloh nepříznivých jest hrubá, chuti trpké.

Jádrinec jest dutoosý, drobnou zrninou obklopený, pouzdra velká, v nich dobře vyvinutá hnědá jádra.

Češe se počátkem října, k jídlu dospívá v listopadu, při dobrém uskladnění vydrží do ledna.

Strom z mládí roste bujně, tvoří úzké koruny, větve však pod tíhou plodů se sklánějí. Jest možno pěstovati ji ve stromořadích. Na vysokokmenech plodí později, potom však hojně. Na zákrskové stromy ve tvaru jakémkoliv jest vhodná a vděčná. Šlechtěná na kdouli rodí záhy po výsadbě a dociluje se ohromných úspěchů. Při řezu musí se přihlížeti k tomu, že květné puký tvoří také na koncích, řeže se podle potřeby jednou dlouzeji, jednou kratěji. K pěstování vysokých stromů jest lépe šlechtiti ji v koruně, křivě roste.

Půdy vyžaduje hluboké, živné, teplejší a zvláště v podzimu výhřevné polohy. Jinak to není odrůda náročná; z mokřích studených půd jest trpká a puká.

Kvete prostředně záhy.

Jest špatným opylovačem.

Špatné vlastnosti: Suchem plody zakrní a stávají se bezcennými. V některých krajích list i ovoce trpí strupovitostí (fusicladiem).

Upotřebení: Jest to velice oblíbená stolní hruška, na trhu hledaná a dobře placená.

Synonyma: Poděbradská máslovka, Poděbradka, Císařská (nesprávně), Důle, Kočí hlava (nesprávně), Pánská, George de Podiebrad (nesprávně), Diel's Butterbirne, Beurre Diel.

*Zelena, nahloukla, dlouhá stopka přichnut
u oslabu a hlávkostvorní*

73. Thirriotova máslovka (Ardenská).

Zraje v listopadu.

Jest střední velikosti, až 350 g těžká, oblého, ke stopce zúženého, celkově pravidelného tvaru, bývá asi 10 cm dlouhá, 9 cm široká. Na tvarech dociluje se plodů značně velikých.

Kalich jest menší, otevřený, v mělké jamce, kolem něho jeví se ladná žebernatost.

Stopka jest dlouhá, dosti silná, křehká, zahnutá, do plodu vtačená.

Slupka jest tenká, málo lesklá, zelená, v plné zralosti žlutá, na sluneční straně zarudlá, jemnými hnědými tečkami a často i rzí hojně pokrytá. Plod slabě voní.

Dužnina jest bílá, jemná, šfavnatá, sladce kořenitě, znamenité chuti.

Čese se v polovině října, uchová se přes listopad. Nemá se česati předčasně.

Strom roste bujně, tvoří střední jehlancovité koruny, vyhání dlouhé, tenké letorosty, může se i pro stromořadí použít. K výsadbě ve velkém nelze ji vzdor jejím dobrým vlastnostem doporučiti. Pro velké zákrskové stromy užívá se šlechtěná na pláň, pro menší na kdouli, na níž roste dobře, musí se však půda hnojit a obdělávati a vzrůstu napomáhati, jinak se brzy vyrodí. Plodí záhy po výsadbě a hojně. Hodí se dobře k přešlechtění nevhodných odrůd. Letorosty tvoří dlouhé, rády se krouť; jest zapotřebí řezem k pravidelnosti korun napomáhati. Při tvarových stromech jest řez prostřední dlouhý.

Daří se i v chudších půdách, polohy vyžaduje otevřené, před větry chráněné. Plody je nutno nechati dlouho na stromě, aby vyzrály, tedy, aby je vítr nesházel, ačkoliv drží pevně. Prospívá v hlubších a přirozeně vlhčích půdách.

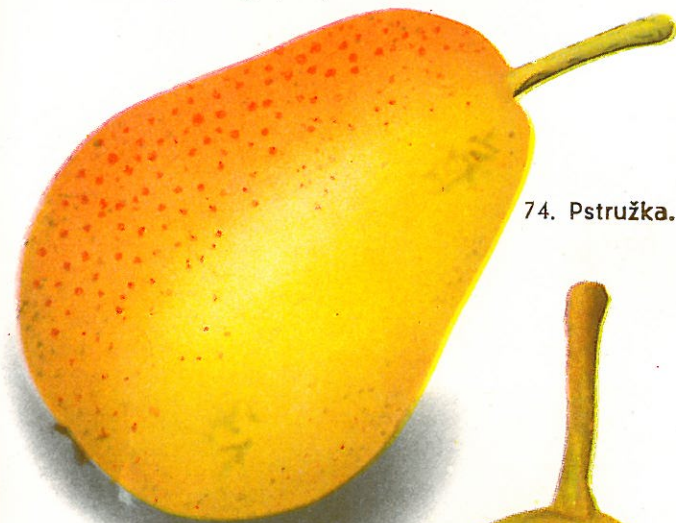
Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Vůči silným mrazům jest málo odolná. Plody nechají se dlouho uchovati.

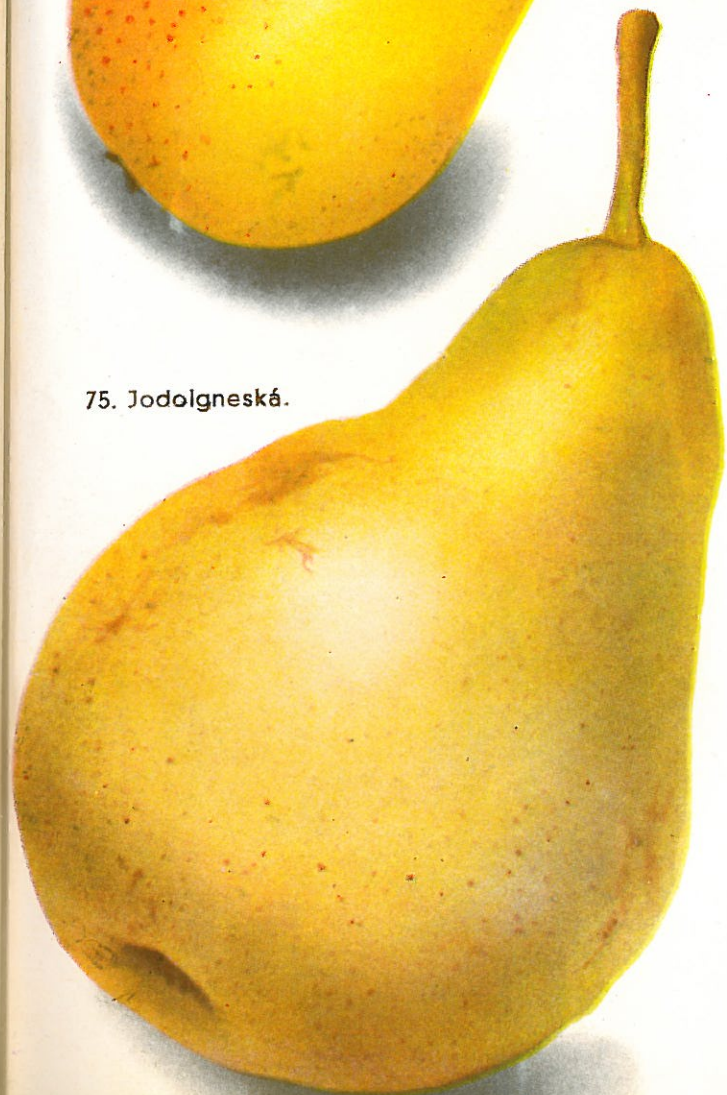
Upotřebení: Jest to dobrá tabulová a tržní odrůda.

Synonyma: Ardenská, Fondante, Thirriot, Schmelzende von Thirriot, Triomphe des Ardennes.

74. Pstružka.

75. Jodolgueská.

74. Pstružka.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Hruška, pocházející ze severního Saska, jest menší, z lepších a dostatečně vlhkých půd bývá zvlášť vyvinutá, asi 200 g těžká.

Tvar se velice různí, povrch bývá úplně pravidelný, jednotlivě u největších plodů ke kalichu nepatrně zhranatělý.

Kalich vyskytuje se často jako by byl do tří hran stlačený, vždy však vězí v malé, pravidelné jamce.

Stopka jest dřevnatá, nejčastěji na špičku plodu jen jako přimáčknutá.

Slupka jest pevná, v uzrálém stavu až mastná, jasně žlutá, sluneční strana jest krásně červená, celá hustě posetá nápadnými tečkami.

Dužnina jest zdánlivě zrnitá, bílá, velice jemná, hojně šťavnatá, chuti velmi dobré, sladké, jemně kořeněné.

Jádrinec mívá ponejvíce osu krátkou, širokou, dutou, komory velké, v nich krátká, baňatá jádra.

Češe se počátkem října, na loži velice nestejně dospívá, vydrží často až do konce ledna, aniž by vadla.

Strom později vyvinuje mohutnou, řídkou, široce jehlancovitou korunu, málo se však rozvětňuje, větve zůstávají šlahounovité, pod tíhou plodů se sklánějí.

Řez jest nutno omeziti na nejnutnější. Občasné zmlazení prospívá. Pro malé tvary se nehodí, v domácích zahrádkách pěstuje se jako polokmen nebo keřový zákrsek na kdouli šlechtěný, s použitím mezišlechtění. Plodnost začíná dosti brzy a bývá přes rok střídavá, velmi hojná. Daří se nejlépe v hluboké, značně vlhké půdě, jinak v každé poloze prospívá. V půdách příznivých lze s prospěchem pěstovati i stromy vysoké.

Kvete prostředně záhy.

Jest špatným opylovačem.

Špatné vlastnosti: Plody v suchých půdách jsou příliš drobné, při vlhkém a teplém počasí podléhají fusicladiu.

Upotřebení: V nezralém stavu snáší dopravu bezvadně, pro vzhled a znamenitou chuť jest v obchodě vyhledávána.

Synonyma: Kropenatka, Pstružnice, Postrvenka, Forellenbirne, Forell.

75. Jodoigneská.

Čti: Žodoaneská.

Vydrží do prosince.

Belgická hruška, veliká až velmi veliká; bývá průměrně 11 cm vysoká a 9 cm široká.

Tvar jest nepravidelný, zhranatělý, hrboletý, tupě kuželovitý, ke kalichu, a zvláště ke stopce úzce zúžený.

Kalich jest malý, neúplně otevřený, v nepravidelné, méně zhrbolené, hluboké a úzké jamce.

Stopka jest prostředně dlouhá, do špičky plodu jakoby vtačená, neb dužnatým závailem na stranu přimáčknutá.

Slupka jest tlustá, drsná, později žlutavě zelená, sluneční strana bývá zcela nepatrně začervenalá, znatelnými rezovitými tečkami posetá, místy i souvislými skvrnami nebo mřížováním pokrytá.

Dužnina jest žlutobílá, zcela rozplývavá, šfavnatá, dobré, kořeněně sladké chuti.

Jádrinec jest podlouhlý, osa plná, komory malé a dlouhé, uzavřené, jádra dosti veliká, černohnědá.

Češe se co nejpozději, dobře uložená vydrží do konce prosince.

Strom má vzrůst silný, později mírnější, větve převislé. Hodí se více na zákrskové stromy všech tvarů, šlechtí se k tomu účelu na kdoulí; řez vedoucích výhonů jest krátký, jinak řeže se dlouze.

Zvláště vhodná jest pro domácí zahrady, kde také jest pro ní nejvhodnější stanoviště; v půdách studených a drsných polohách se nedaří.

Květe prostředně záhy.

Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

Špatné vlastnosti: špatný, zvláště křivý vzrůst letorostů, nevzhledná barva plodů.

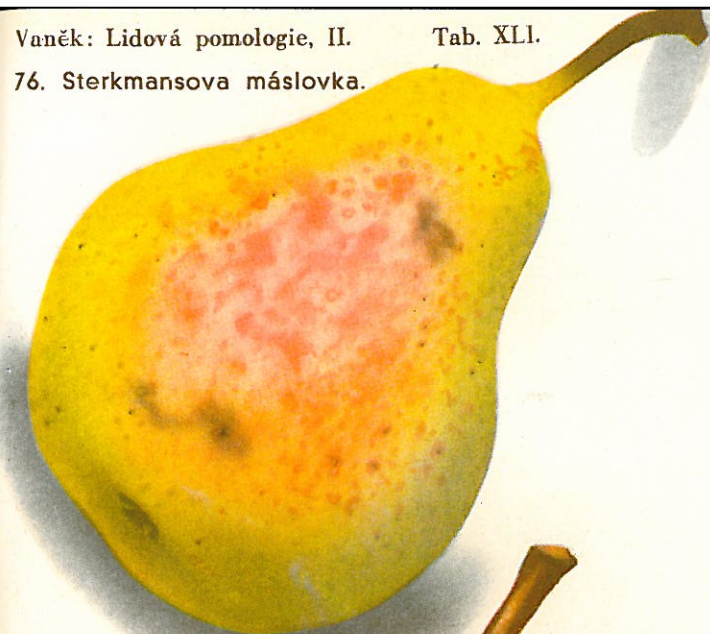
Upotřebení: Dá se dobře zařaditi mezi stolní odrůdy.

Synonyma: Triomphee de Jodoigne, Van Orleova.

Vaněk: Lidová pomologie, II.

Tab. XLl.

76. Sterkmansova máslovka.

77.

Meurisova zimní.

76. Sterkmansova máslovka.

Zraje od prosince do února.

Belgická hruška, velká, mnohdy až velmi velká, jednotlivě až 800 g těžká. Většina plodů bývá baňatých, ke stopce lehce prohnutých, náhle zúžených, velké plody bývají hustě zhrbolené, malé jsou téměř pravidelné.

Kalich jest pootevřený, v miskovitě, dosti mělké, po okraji zhrbolené jamce na širokém temeni plodu.

Stopka jest dřevnatá, do malé jamky na baňaté špičce plodu vtlačena a obvykle převyšujícím hrbolem na jednu stranu přimáčkutá.

Slupka jest silná, mdle zlatožlutá, strana sluncem ožehlá bývá mnohdy skvostně rudě červená, nebo jen červeně vroubenými pihami pokrytá; vesměs mívá hrubší rzivé pihy, místy jest stříknuta i drobná rez.

Zdánlivě zrnitá dužnina jest jemná, hojně šťavnatá, chuti znamenité, příjemně navinule sladké, kořenité.

Jádrinec jest obklopen hrubší zrninou, osu má široce dutou, komory prostranné, pootevřené, v nich dlouhá, velká jádra.

Češe se v polovině října, snese i časné otrhání, aniž by vadla. Některý rok dospívá k jídlu v polovici listopadu, jindy později; zraje nenáhle do konce ledna, často až koncem února.

Z mládí roste velmi bujně, tvoří statnou jehlancovitou korunu. Hodí se pro jakýkoliv tvar, nejvhodnější jsou zákrskové stromy, na nichž dociluje se velmi velikých plodů; i pro nejmenší tvary se dobře hodí. Šlechtí se na kdouli, na které dobře roste. Plodnost začíná dosti záhy, jest stálá, málokdy úplně vynechává. Nejlepší a nejvhodnější půdy skýtají domácí zahrady se živnou, teplou a vlhkou půdou a před větry chráněnou polohou.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Do studených půd a otevřených poloh se nehodí.

Upotřebení: V čas zralosti jest jak pro stůl, tak i v obchodě velmi hledána.

Synonyma: Sterkmanns Butterbirne, Doyenné Sterkmanns.

77. Meurisova zimní.

Čti: Merisova zimní.

Zraje v listopadu — vydrží do prosince.

Belgická hruška, prostředně veliká až velká; bývá průměrně 10 cm dlouhá a 7 cm široká.

Tvar jest pravidelný, vždy vejčitý; nejšířší jest v místě, kde se nalézá jádřinec a pozvolna se šikmě zužuje ke stopce a končí širší, jakoby uřatou špicí.

Kalich jest otevřený, malý, úšty jsou krátké; sedí v mělké, úzké, sevřené jamce. Obkاليší bývá rezavé.

Stopka jest silná, krátká, polodřevnatá, často i zdužnatělá, jest do plodu vtlačena.

Slupka jest zelená, později bledě žlutá nebo jasně zelená, na sluneční straně slabě červená, jemné hnědé tečky pokrývají hustě plod, na sluneční straně jsou červeně vroubené, velice znatelné. Okolí kalichu a stopky bývá rzivé.

Dužnina jest bílá, jemná, šfavnatá, rozplývavá, výrazně kořeněná, málo sladké, spíše nakyslé chuti.

Jádřinec jest méně znatelný, komory velké, vejčité, obsahující vyvinutá, hněděčerná jádra. Zraje počátkem listopadu, vydrží do prosince, po uzrání asi 5—6 týdnů. Vyžaduje co nejdéle ponechání na stromě.

Strom roste bujně, hodí se pro všechny zákrskové stromy na kdouli, pro velké tvary na pláňti šlechtěné. Na kdouli jest záhy a velmi úrodný. Plodí na delším dřevě, řez vyžaduje delší; špatně rozvětňuje a musí se k vyrašení oček napomáhati zářezy a podle délky plodnosného dřeva toto zkracovati, aby se přílišně neprodlužovalo.

Opylovací vlastnosti nejsou dosud prozkoumány.

Kvete prostředně pozdě.

Půdu vyžaduje dobrou, polohu chráněnou.

Špatné vlastnosti: V nevhodném stanovišti nebo nepříznivém létě jsou plody malé a nechuťné.

Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulová i hospodářská odrůda.

Synonyma: Winter Meuris, Nec plus Meuris, Beurré d'Anjou (nesprávně).

78. Lectierova.

79. Nanghinova
máslovka.

78. Lectierova.

Čti: Lektierova.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Francouzská hruška, která patří k největším odrudám, bývá až 670 g i více těžká.

Tvar její jest táhlý, nepravidelný, hrbolatý, hruškovitý, nebo také na obě strany se zužující; jest až 14 cm dlouhá a 8 cm široká. Povrch bývá nerovný, stlačený, ploše zhrbolený, často ke kalichu pěkně zhrnatělý.

Kalich jest úzce sevřený, zavřený v hrbolaté jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, ke spodu zdužnatělá, přechází buď hladce nebo zhrboleně v plod; také bývá na špičku plodu jako přitlačena.

Slupka má základní barvu světle žlutou, sluneční stranu více žlutou. Jemné tečky pokrývají nestejně hustě celý plod, kolem kalicha a blíže stopky bývá zpravidla rozstříknuta rez.

Dužnina plodů, za vhodných poměrů vyrostlých a na stromě dobře vyzrálých, bývá zcela jemná, někdy kolem jádřince jemně zrnitá, velmi šfavnatá, příjemné, sladce navinulé, slabě kořeněné, dobré chuti.

Jádřinec jest dutoosý, komory prostranné, v nich menší jádra.

Češe se nejpozději asi koncem října; čím déle, tím jest chutnější a déle vydrží. Na stromě drží pevně. Velké plody větrem padají. K jídlu dospívá asi koncem listopadu a vhodně uložená vydrží do konce ledna.

Strom jest vzrůstu bujného, roste pěkně do výšky, vyvinuje vysoké, sevřené jehlancovité koruny, obrostlé množstvím krátkých plodonošů. Není na ní příliš mnoho k řezání a pouze nejnutnější se odstraňuje. Nejvhodnější jsou větší zákrskové tvary na kdouli šlechtěné. Roste na této podložce bujně. Plodnost začíná později, bývá nestejná, vždy však uspokojivá, plody dosti stejnoměrně vyvinuté. Rez prostředně dlouhý.

Půdy vyžaduje živné, dobré a teplé, raději těžší, polohy teplé, před větry chráněné.

Špatné vlastnosti: Plody předčasně trhané bývají bez chuti nebo přitřpklé. Jest to odrůda, u které dobrá chuť záleží skutečně na stanovišti. Za podmínek méně příznivých může býti i košťalovitá a bez chuti.

Upotřebení: Výborná stolní i tržní hruška.

Synonyma: Die Lectier Birne, Le Lectier.

79. Nanghinova máslovka.

Zraje v listopadu — vydrží do ledna.

Plod jest veliký až velmi veliký, zvláštního, zajímavého kulovitého tvaru.

Stopka jest dosti silná, prostředně dlouhá, do špičky plodu vražená.

Slupka zelenavě žlutá, v plné zralosti krásně žlutá, tečkami jemně posetá.

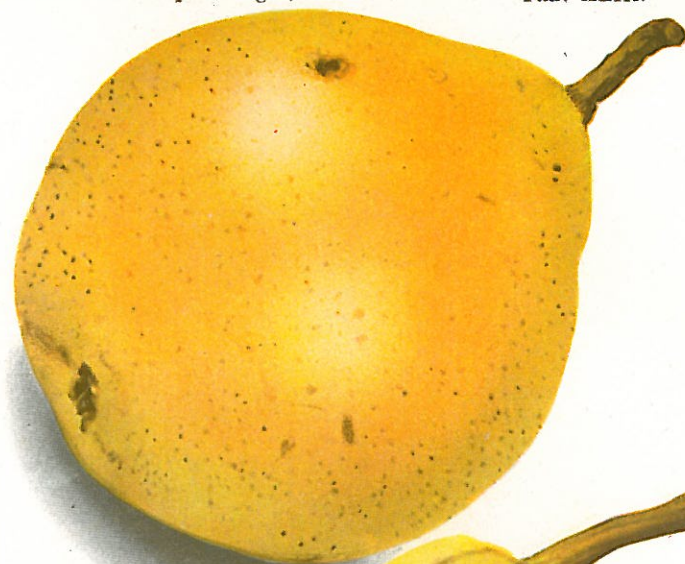
Dužnina jest rozplývavá, sladká, hojně šfavnatá, u jádřince zcela bez krupiček, velmi dobrá, výtečné, obcerstvující kořenité chuti.

Strom roste zdravě, vzrůst má krásně vzpřímený, jehlancovitý. Osvědčuje se zvláště ve tvaru zákrskových stromů, šlechtěných na kdouli. Z mládí roste bujně, při nastalé plodnosti, která jest záhy po výsadbě pravidelná a hojná, ve vzrůstu ochabuje. Plodí ovoce vyrovnané velikosti a pěstitelé řadí ji mezi nejlepší pozdě zrající odrůdy; mnozí dávají ji přednost před Dielovou máslovkou. Roste a daří se v každé poloze. U nás jest dosud málo rozšířená, kdo však zná její vlastnosti, jistě ji doporučuje.

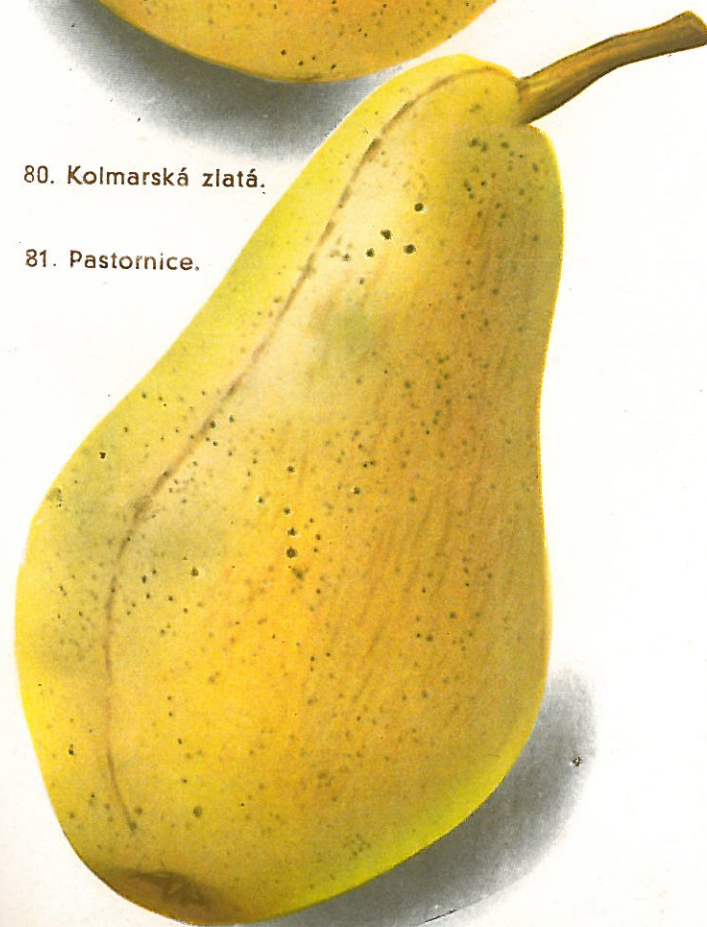
Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Jest to znamenitá tabulová odrůda.

Synonyma: Beurré de Nanghin, Nanghins Butterbirne.

80. Kolmarská zlatá.

81. Pastornice.

80. Kolmarská zlatá.

Zraje od listopadu do února.

Belgická hruška, střední velikosti, až přes 200 g těžká.

Tvar má většinou pravý hruškovitý, poněkud prohnutý, často dosti špičatě ke stopce zúžený.

Kalich jest otevřený, ve velice mělké jamce, aneb jen zcela na povrchu temene.

Stopka bývá nesterjné dlouhá a často drobnými kroužkovitými hrbolky přechází do plodu, nebo jest různě do špičky plodu přimáčkutá. Na některém plodu táhne se od stopky mělká rýha, která se v boku ztrácí.

Slupka jest hladká, dosti lesklá, žlutá, jemně rzivá a tečkovaná, na sluneční straně poněkud zarudlá; blíže stopky a kalicha prostírá se hrubší rez.

Dužnina jest velmi jemná, zažloutle bělavá, šťavnatá, výtečné, kořenitě sladké chuti.

Jádrinec jest obklopen hrubší zrninou, jest dutoosý, komory prostranné a v nich krátká jádra.

Češe se v první polovici října; musí se hleděti, aby ji první mrazy na stromě nezastihly.

Zraje v listopadu, postupně do ledna, výjimečně vydrží zdravé plody i do března; brzo trhaná vadne.

Strom roste mírněji, zůstává malý, drobněji rozvětvený, roste pěkně do výše, později se koruna pod tíhou plodů rozklesává. Vhodný tvar jest polokmen a ještě lépe keřový zákrsek nebo jiný velký zákrskový tvar na pláněti šlechtěný. Není potřebí na ní mnoho řezati, tvoří hojnost krátkých plodonošů. Na kdouli se špatně daří a lze ji jedině pro nejmenší tvary a za nejpříznivějších poměrů použiti. Ploditi začíná velmi záhy, později hojně v celých chomáčcích, takže se plody musejí protrhávati.

Nejlépe jí svědčí půda hluboká, teplá a živná, vlhká. Polohy snáší i výše položené, avšak teplé. Jest dosti skromná.

Špatné vlastnosti: Z nevhodných půd jsou plody podřadné jakosti, v chladných polohách špatně vyzrávají a na loži vadnou.

Upotřebení: Pro stůl jest vzácná a hledaná.

Synonyma: Vladyka, Panovnice, Kolmarka, Regentin, Passe Colmar.

81. Pastornice.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Francouzská hruška, nadprůměrní velikosti, při menší úrodě až velká, také až 550 g těžká.

Tvar jest láhvicovitě protáhlý, pěkně pravidelný, na většině plodů bývá mělká, od kalichu až ke stopce se táhnoucí rýha. Plody bývají průměrně as 14 cm dlouhé a 8 cm široké.

Kalich jest otevřený, rozložený, v mělké, ploše zhrbolené jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, zahnutá, bývá různě do špičky plodu vtlačena, často nrbollem obklopená.

Slupka jest zelená, u některých plodů na sluneční straně lehce zardělá, celá poseta hrubšími znatelnými tečkami. Místy, zvláště u kalicha nalézá se drobná rez, někdy i roztrhaná, šupinatá skvrna, také i tenká, přes celý plod se táhnoucí rzivá čára. Celý plod slabě voní.

Dužnina jest polojemná, hojně šťavnatá, chuti příjemně sladké, s pikantní natrpklou příchutí. Za nepříznivých poměrů zůstává více vodnatá, někdy i řepovitá.

Jádrinec mívá osu většinou dutou, komory dlouhé a úzké, v nich vyvinutá, ale prázdná jádra.

Češe se v druhé polovině října, zraje postupně od listopadu, vydrží do února; najdou se plody dobře zachovalé i v březnu. Doporučuje se ukládati plody do rašeliny.

Strom má vzrůst zdravý a velmi bujný, korunu vyvíjí široce jehlancovitou, pod tíhou plodů se větve sklánějí, čímž stává se rozkleslou a řídkou. Přes svůj bujný vzrůst přizpůsobuje se každému tvaru. Z mládí řeže se dlouzeji, po docílení plodonosných ratolestí normálně. Na kdouli daří se výborně a používá se ku mezišlechtění pro odrůdy, které se přímo na kdouli nedaří.

Stromy jsou nenáročné na půdu i polohu, rostou i ve stanovišti méně příznivém, mají-li však uspokojiti, doporučuje se vysazovati je do půd živných a teplých poloh. Plodnost počíná později; dospělé stromy plodí stále a zpravidla velmi mnoho.

Špatně opyluje. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Jakost dužniny jest podmíněna polohou a hodnotou půdy.

Upotřebení: Převládá na zimních trzích; jest to dobrá obchodní odrůda.

Synonyma: Pastorenbirne, Poire de Curé, Curé.

82. Sixova máslovka.

83. Pařížanka.

82. Sixova máslovka.

Zraje koncem listopadu, vydrží do března.

Belgická hruška, nestejně veliká, bývá až 600 g, těžká.

Tvar její jest sice rázovitý, ale není vždy stejný; některé mají temeno užší, jiné širší, některé ke stopce se kuželovitě zužují a končí baňatější špičkou, jiné se pěkně prohýbají a špičkou trať se ve stopce. Povrch zvláště velkých plodů jest zhrbolený, po celé délce zhranatělý.

Kalich jest pootevřený ve zhrbolené jamce, někdy sedí i volně na temeni mezi několika hrbolky.

Stopka jest dřevnatá, bývá buď na špičku plodu mezi kroužkovitě hrbolky přimáčknutá, nebo přechází v plod.

Slupka jest hladká, lesklá, pěkně sivě zelená, celá jest pokryta hustě tečkami, místy vyskytují se i rzivé skvrny.

Dužnina obsahuje hojně šťávy, jest bílá, pod slupkou zelenavá, zcela jemná, chuti sladké, velmi dobré, s pikantní přitřpklou příchutí. V mokré léte, nebo se stromů v nevhodných půdách rostlých nebývají plody tak chutné.

Jádrinec má velikou dutou osu, komory prostranné, v nich většinou špatně vyvinutá jádra.

Češe se v první polovici října a dospívá k jídlu as v druhé polovici listopadu. Zraje nenáhle do konce prosince a dobře uložena vydrží i do března.

Strom roste v mládí bujně, později skromněji, pěkně jehlancovitě do výše, spodní větve se však pod tíhou plodů rozkládají. Dobře se hodí pro zákrskové i nejmenší tvary. Přímě šlechtěna na kdouli roste spoře, lépe jest použití mezišlechtění a pro větší tvary šlechtiti na pláne. Plodí stejně, stále a zřídka kdy zcela vynechává. Plodonosné ratolesti tvoří krátké, řeže se normálně. Má se sázeti do půd živných, teplých, dostatečně vlhkých a poloh otevřených; dlouhé ohebné stopky zabráňují shazování plodů větrem.

Špatné vlastnosti: V suchých půdách hojně kvete, avšak po odkvětu plůdky spadnou. V deštivém létě trpívá plísni.

Upotřebení: Jest to výborná stolní hruška.

Synonyma: Six's Butterbirne, Beurré Six.

*U Hl. 5. 6 a 7 přední nácl
střední strom podle níže.*

83. Pařížanka.

Comtesse de Paris.

Zraje v prosinci, vydrží do února.

Francouzská hruška, nadprůměrní velikosti, až 350 g těžká, podlouhlého hruškovitého tvaru, bývá as 11 cm dlouhá a 8 cm široká.

Kalich jest otevřený, hrubý, v mělké, málo zhrbolené jamce na mírně skoseném temeni.

Stopka jest dřevnatá, zakřivená, do špičky plodů vtlačena, u větších se strany vmáčknutá.

Slupka jest barvy špinavě zelené, částečně porezavělá, z úplně zralých plodů lehce se stahuje. Rzivé pihy pokrývají hustě celý plod.

Dužnina jest bělavá, jemná, rozplývavá, šťavnatá, chuti sladké, málo navinulé, výborné.

Jádrinec jest obklopen jemnou zrninou, má úzkou dutou osu, komory jsou velké, prostranné, jádra špičatá.

Češe se v polovině října, k jídlu dospívá poslední dny v prosinci, vydrží do konce února.

Strom roste zdravě a bujně, šlahounovitě se rozvětňuje a jest nutné v prvních letech kostru koruny řezem vytvořit. Umožňuje pěstování i ve stromořadích. Pro zákrskové stromy jest to ideální odrůda. Tvoří hojně plodonošů, každému tvaru se lehce přizpůsobuje. Řez snáší dobře, řeže se prostředně dlouze. Na kdouli šlechtěná dobře roste, plodití začíná velice brzy a úrodnost jest dosti pravidelná a uspokojivá. Velké tvary šlechtí se na pláň.

Půdy vyžaduje průměrně dobré. Hodí se k přešlechťování bezcenných stromů.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V deštivém létě plody po délce praskají.

Upotřebení: Dopravu snáší bezvadně, radí se mezi nejhodnotnější zimní odrůdy; jest hruškou stolní a obchodní.

Synonyma: Comtesse de Paris, Gräfin von Paris. Tuto odrůdu jest nutno odlišovati od hrušky Comte de Paris.

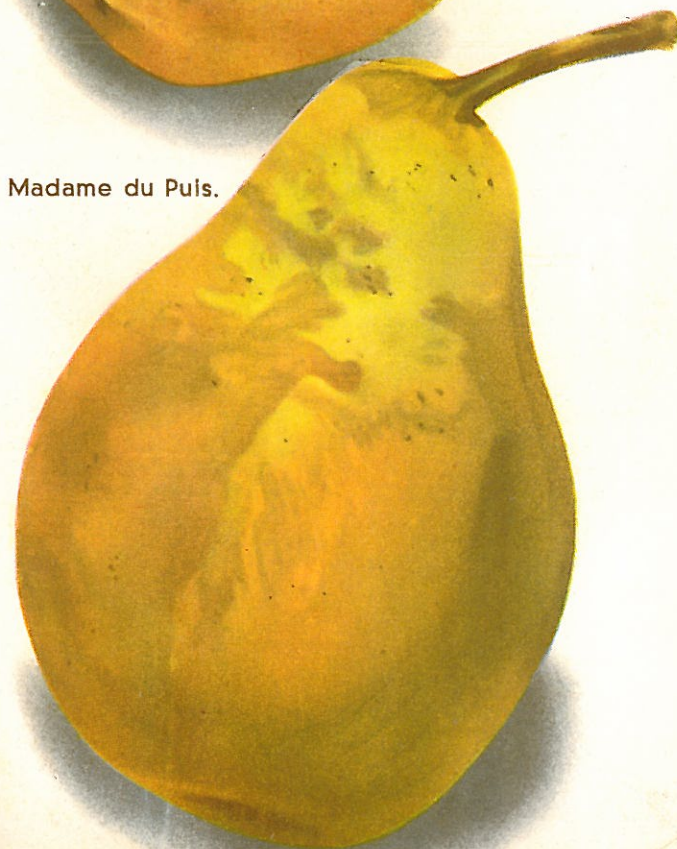
Vaněk: Lidová pomologie, II.

84. Hardenpontova
máslovka.

Tab. XLV.

85. Madame du Puis.

84. Hardenpontova máslovka.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Belgická hruška, tvaru obyčejně uprostřed nejširšího, ke stopce i kalichu poněkud prohnutě se zužujícího. Povrch bývá vždy nestejný, zhrbolený, některé plody jsou k temeni i zhranatělé; bývá as 10 cm dlouhá a 8 cm široká, až 580 g těžká.

Kalich je otevřený, v hluboké a hrbolaté, dosti objemné jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, trčí z jamek, které se řídí rozměry a tvarem plodu, což se stává také u mnoha jiných odrůd. Jamka jest vždy hrbolatá.

Slupka jest silná, hladší, mdlá, zelenožlutá, částečně rzivá, málokdy slabě nahnědle zbarvená. Jest poseta velmi hustě jemnými rzivými tečkami, blíže kalicha a stopky bývá stříknuta jemná rez.

Dužnina jest bělavá, neobyčejně lahodná a jemná, v suchých půdách mívá kamenitost.

Jádrinec jest široce dutoosý, komory prostranné a dlouhé a v nich jest jen několik dobře vyvinutých jader.

Češe se v polovině října; čím později je trhaná, tím dociluje lepší chuť a déle vydrží.

Zraje od prosince do ledna, dobře uložená vydrží do konce února i déle.

Strom roste až do stáří zdravě, nebývá nikdy veliký, tvoří jehlancovitě kulovité, hojně rozvětvené, řídké listnaté koruny.

Ke zdárnému vývoji vyžaduje půdy hluboké, přiměřeně vlhké a hlavně teplé; také místo se má voliti chráněné a teplé a kde takové není, má se od výsadby upustit. Nejvhodnější jest zákrskový strom v jakémkoliv tvaru a sázeti jej poblíž stěn atd. Na kdouli roste velmi dobře, řez vyžaduje delší. Plodnost počíná později, potom jest stálá a uspokojivá.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Trpí fusicladiem a jest s oblibou vyhledávána Smutnicí hruškovou a často se stává, že i když bohatě kvete i hojně plodů nasadí, skoro vesměs spadnou. V písčitých suchých půdách se nedaří. Jest náročná.

Upotřebení: Před úplným dozráním snáší dopravu dobře. Náleží k nejlepším stolním odrůdám.

Synonyma: Hardenpont's Winter-Butterbirne, Beurré d'Hardenpont.

85. Madame du Puis.

Zraje v lednu, vydrží do února.

Plod velký, vzhledného, hruškovitého tvaru.

Kalich jest otevřený, v málo prohloubené jamce.

Stopka as 3 cm dlouhá, dřevnatá, jest větší, prohnutá.

Slupka jest zelená, v době zrání žlutá, téměř celá zastřená světle hnědou rzí. Jest četnými, tmavě hnědými tečkami posetá.

Dužnina jest jemná, rozplývavá, lososově žlutá, velmi šťavnatá, výborné kořeněné chuti.

Sklízí se v první polovici října, brzy podtržená neb příliš dlouho ponechána na stromě ztrácí kořenitost; zraje v polou ledna, vydrží do února.

Strom roste mírně a zdravě, letorosty tvoří dlouhé, slabší, jest nutno korunu kratším řezem upravovati, jinak povstávají větve dosti převislé.

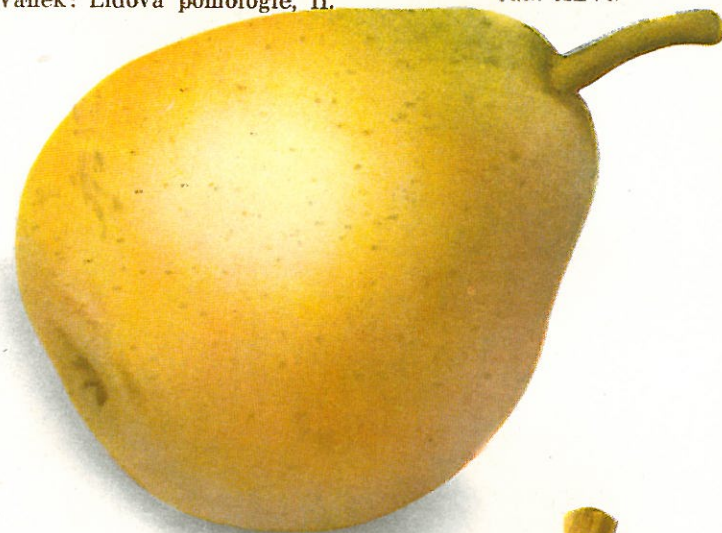
Plodí záhy a pravidelně. Jest vhodná pro každý tvar stromů; pro zákrskové stromy větších rozměrů šlechtí se pláň, pro menší používá se kdoule s mezišlechtěním.

Půdy vyžaduje hluboké, živné a propustné, polohy teplé, chráněné.

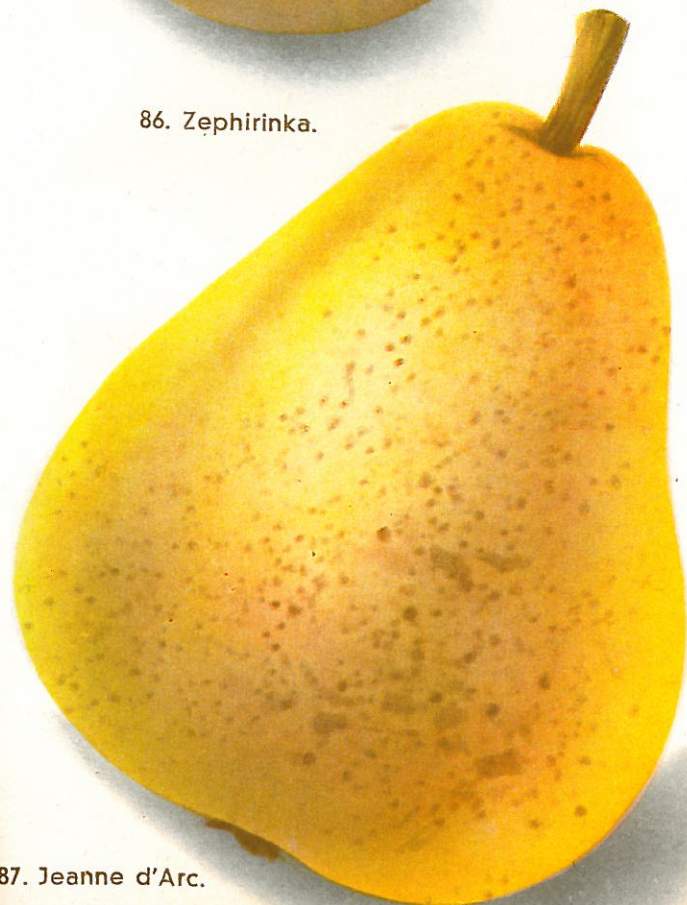
Kvete pozdě. Pozdní a déle trvající květenství napomáhá k řádnému opylení.

Špatné vlastnosti: V nevhodných půdách a polohách jest nevzhledná a nechutná.

Upotřebení: Radí se mezi nejlepší zimní tabulové odrůdy.

86. Zephirinka.

87. Jeanne d'Arc.

86. Zephirinka.

Zraje v prosinci, vydrží do ledna.

Belgická hruška, menší až střední velikosti, až 170 g těžká; některé plody jsou kulaté, jiné bývají o něco delší, ke stopce protáhlejší. Větší plody bývají zhrbolené, některé mělkou rýhou jakoby na dvě polovice rozděleny.

Kalich jest otevřený, v malé, mělké, po kraji mírně zhrbolené jamce.

Silná, ke plodu zdužnatělá **stopka** bývá k jedné straně na špičku plodu kroužkovitými hrboly přitlačena.

Slupka jest až mastná, se stromu světle zelená, později zežloutne, někdy se i lehounce zardí. Jemné tečky pokrývají hustě celý plod, místy bývá stříknuta i jemná rez.

Dužnina jest bílá, pod slupkou žlutavá, velice jemná, šfavnatá, výborné, sladké, aromatické chuti, s navinulou příchutí.

Jádrínek má úzkou, dutou osu, komory poměrně velké.

Češe se asi v polovici října, k jídlu dospívá nestejně a řídí se podle stanoviště stromu a letní teploty; zraje postupně až do polovice prosince, vydrží i přes první polovici ledna.

Strom vyvinuje se zvolna, tvoří jen malou, široce jehlancovitou korunu, plnou drobného, plodonosného dřeva. Vyžaduje častější průklest a občasné zmlazení. Pro domácí zahrádky se dobře hodí i ve tvaru zákrskovém, pro větší tvary jest lépe šlechtiti ji na pláň. Nejmenší tvary rostou i na křlouli dobře; poněvadž má drobnější ovoce a plodí mnoho na koncích, musí se řez omeziti a proto od přesně tvarovaných a menších stromků se upouští. Brzy plodí a plodů jest často tolik, že jest nutno je protrhávat. Velmi málo červiví. Daří se ji téměř všude, jen suché, nebo zase studené a mokré půdy nesnáší. Nejlepších výsledků dává v půdách živných. Polohy snáší i vysoké.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Jest velice choulostivá na pomáčknutí, v nevhodných půdách usychají špičky letorostů, plody jsou drobné, nechutné.

Upotřebení: Dopravu snáší v tvrdém stavu ihned po ořezání, hodí se výhradně pro stůl.

Synonyma: Zephirinka Grégoriova, Zéphirin Grégoire, Josephine Grégoire.

87. Jeanne d'Arc.

Čti: Žan dark.

Zraje v prosinci, vydrží do února.

Francouzská hruška, veliká až velmi veliká, podobná hodně Dielově máslovce.

Tvar jest baňatý, ke stopce zvolna se zužuje a končí často šikmě ufatou špičkou. Bývá asi 11 cm dlouhá a 8 cm široká. Povrch bývá zhrbolený.

Kalich jest pěkně vyvinutý, rohovitý, s velkými ústy v hluboké a široce rozevřené jamce.

Stopka jest silná, krátká (2 cm), hnědá, sedí pevně uprostřed plodu v mělké prohlubince.

Slupka jest slabá, hladká, barvy světle žluté, později žluté, s hnědými tečkami, místy též i s většími rezovitými skvrnami, jmenovitě u stopky. Sluneční strana bývá lehce zarudlá.

Dužnina jest žlutobílá, zrnitá, rozplývavá, velmi šťavnatá, sladké, navinulé, příjemně aromatické chuti.

Jádrinec jest dutoosý, komory prostředně velké, jádra černá, často nevyvinutá.

Při pozdějším česání jest jakostnější, před sklizní však padá. Vydrží do ledna, na dobrém lůžku mnohem déle bez vadnutí.

Vzrůst stromů jest mírnější, koruny vzprímené, později poněkud převíslé. Vyžaduje kratší řez, u tvarových stromů zářezy nad očky, neboť jinak špatně rozvětňuje, plodonosné ratolesti tvoří krátké. Hodí se hlavně pro zákrskové stromy ve všech tvarech. Pro velké tvary používá se za podnož pláň, jen v nejlepších půdách pro malé tvary šlechtí se na kdouli. Hodí se i k přeroubování špatně plodících odrůd. Plodí pravidelně.

Vyžaduje půdy živné, obdělávané a teplé, dosti vlhké, místa slunná a chráněná.

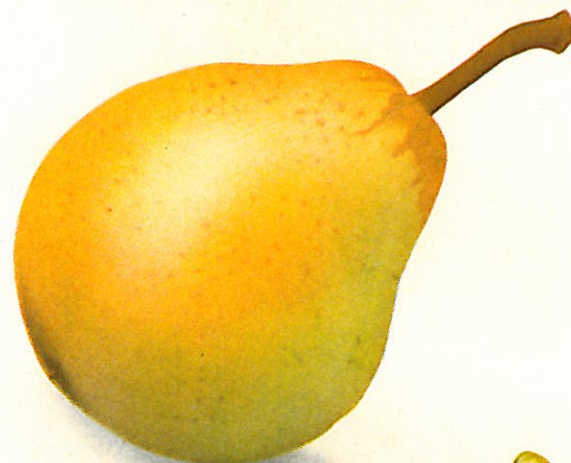
Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

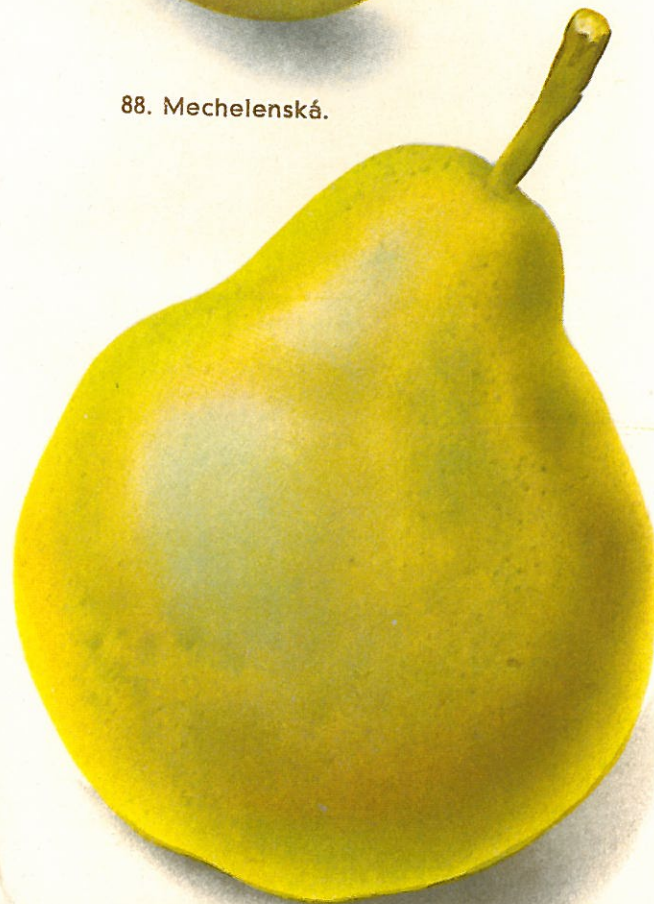
Upotřebení: Jest to velice cenná stolní zimní hruška, za kterou se dociluje vysokých cen.

Špatné vlastnosti: Trpí škůdci a chorobami, tvoří mnoho odpadu ovoce, v době květu vůči mrazu a vlhku je málo odolná. Je to značně náročná odrůda. Nepříznivé okolnosti zhoršují jakost dužniny.

Synonyma: Johanna von Arc.

88. Mechelenská.

89. Drouardova.

88. Mechelenská.

Zraje v lednu, vydrží do března.

Belgická hruška, střední velikosti, také až 300 g těžká, tvaru nestejného; větší plody bývají ke stopce vyduté, vejčité, v bocích více baňaté a končí užší špičkou, povrch jejich bývá méně zhrbolený.

Kalich jest otevřený, v mělké, miskovitě jamce, s mírnými hrbolky.

Stopka jest silná, dřevnatá, do malé jamky vtlačená, často hrbolkem na stranu přimáčkutá. Okolí stopky i kalichu bývá rezavé.

Slupka jest pevná, hladká, málo lesklá, zelená, později poněkud zežloutne, na sluneční straně bývá zarudlá; celá jest poseta rzivými tečkami, místy objevuje se i drobná rez.

Dužnina jest bělavě žlutá, velice jemná, hojně šťavnatá, rozplývavá, výborné, sladce navinulé, aromatické chuti.

Jádrínek má osu úzce dutou, jest jemnou zrninou obklopený, komory jsou malé, jádra dosti veliká.

Češe se později, asi v polovici října; předčasně otrhaná vadne, příliš dlouho ponechaná na stromě ztrácí na chuti. V plné zralosti příjemně voní.

Strom roste, polobujně, rozvětňuje se v nepravidelné, šlahounovité, nespořádané koruny. Vhodným tvarem jest keřový zákrsek na pláňti šlechtěný. Pro malé tvary šlechtí se na kdouli, roste na ní z mládí dobře, později slabě a musí se hnojením a kypřením půdy vzrůstu napomáhati. Řez používá se dlouhý, musí se napomáhati. Řez používá se dlouhý a omezuje se na nejnutnější. Plodonoše tvoří na koncích kratších výhonů. Plodí velice brzy, ale nejistě.

V půdách není vybíravá, daří se téměř všude. V suchých půdách bývá ovoce příliš drobné. Plody drží dobře a snáší i polohy větrné.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Nespořádaný vzrůst stromu a nejistota řádně vyvinutých plodů omezuje její větší výsadbu.

Upotřebení: Pro velice dobrou jakost a pozdní zrání, vzdor tomu, že jest menší, radí se k nejlepšímu obchodnímu hruškám.

Synonyma: Malinská zimní, Josephine von Mecheln, Josephine de Malines.

89. Drouardova.

Čti: Drouardova.

Zraje v listopadu, vydrží do března.

Francouzská hruška, veliká až velmi veliká, na tvarech až 600 g těžká, nepravidelného tvaru. Většinou bývá u kalichu baňatá, ke stopce zašpičatělá a končí šikmou špičkou. Povrch plodu jest stlačený, ploše zhrbolený.

Kalich jest malý, v širokých, hlubokých jamkách, které mají okraj široce zhrbolený.

Stopka jest silná, krátká, dřevnatá, bývá do šikmé špičky plodu v malou jamku vřtačená nebo vyčnívá z hluboké, žebernaté jamky.

Slupka jest hladká a silná, málo lesklá, zelená, později žlutozelená, na sluneční straně zarudlá. U stopky a kalichu jest velice jemná rez, rživé tečky, někdy i větší rezavé skvrny pokrývají plod.

Dužnina jest bílá, jemná, máslovitá, nestejně šfavnatá, chuti dobré, sladce navinulé, kořeněné, za nepříznivých poměrů se značnou granulací.

Jádrinec jest dutoosý, komory prostranné, v nich dobře vyvinutá jádra.

Češe se co nejpozději. Pozdním česáním nabývá chuti. Předčasně utrhnutá vadne, často ani nezměkne, a když přece, nemá chuti. K jídlu dospívá postupně, dobře uložená vydrží i do března.

Vzrůst stromu jest zdravý, narůstá v pěkné jehlance. Hodí se hlavně k pěstování zákrskových stromů všech tvarů. Řez nečiní obtíže. Pro velké tvary používá se za podložku pláne, pro menší kdoule, na níž se dobře daří. Na tvarech docilují se zvláště veliké plody, vynikající chuti. Plodnost začíná velmi záhy, jest hojná a stálá. Řeže se normálně, krátké výhony snadno se přeměňují v plodonoše.

Daří se v každé půdě, musí však býti teplá; polohy snáší i větrné, drží pevně na stromě.

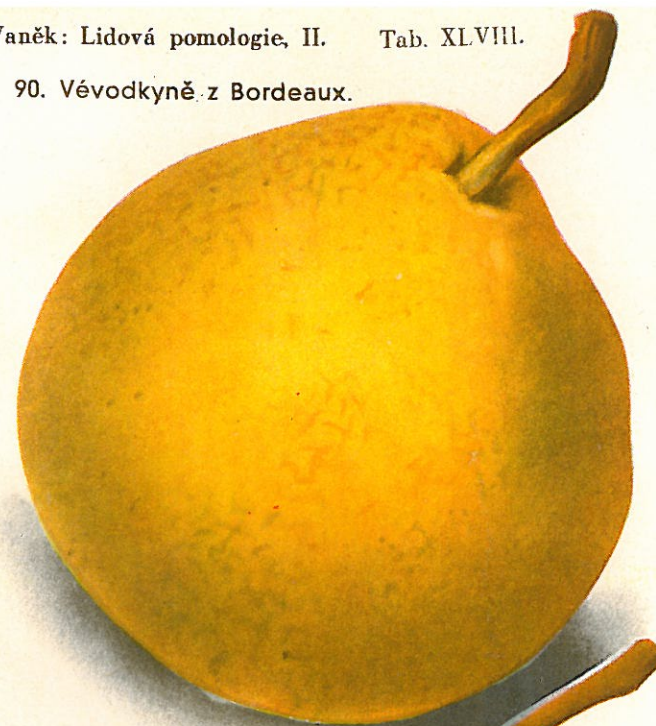
Špatné vlastnosti: V studené, mokré půdě se nedaří, listy předčasně opadávají.

Upotřebení: Jest vhodná pro stůl a dá se i jinak zužitkovati.

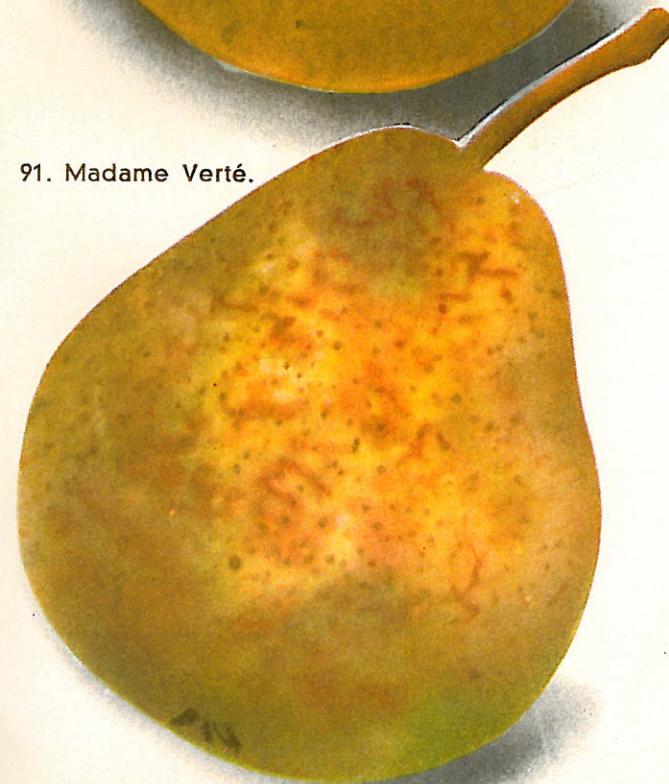
Synonyma: President Drouard.

Vaněk: Lidová pomologie, II. Tab. XLVIII.

90. Vévodkyně z Bordeaux.

91. Madame Verté.

90. Vévodkyně z Bordeaux.

Čti: — z Bordó.

Zraje v prosinci, vydrží do března.

Plod jest prostředně veliký, kulatého, břicha-tého tvaru; jest asi 250 g těžký.

Slupka jest silná a pevná, drsná, místy rezavá, na sluneční straně světle začervenalá, celá tečkovaná, v plné zralosti zlatožlutá.

Dužnina jest jemná, rozplývavá, kolem jádrince hrubší, s granulací; jest dosti šťavnatá, znamenité, ušlechtilé muškátové chuti.

Češe se v druhé polovici října, zraje koncem prosince, vydrží do března. Drží pevně na stromě.

Strom roste zdravě, vzrůst má mírnější, tvoří jehlancovité koruny. Pěstuje se v zákrskových tvarech na kdouli, při velkých tvarech i na pláněti šlechtěných. Brzy plodí a jest hojně úrodná. V květu vůči nepohodám jest dosti otužilá. Půdy vyžaduje dobré a teplé, polohy i vyšší, musí však býti teplé a chráněné.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Náročná odrůda.

Upotřebení: Za příznivých podmínek vyrostlá řadí se mezi nejušlechtilejší zimní tabulové odrůdy a chutí předčí Děkanu zimní. U nás získává v posledním čase pěstitelské pozornosti.

Synonyma: Herzogin von Bordeaux, Beurré Perrault.

91. Madame Verté.

Zraje v prosinci, vydrží do března.

Francouzská hruška, prostřední velikosti, hruškovitého, někdy nepatrně prohnutého tvaru; bývá až 250 g těžká, asi 9 cm dlouhá a 8 cm široká. Plody větší bývají baňatější a ke stopce širší. Povrch bývá zhrbolený i zhranatělý.

Otevřený kalich vězí v širší, po kraji zhrbolené mělké jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, jako v malou jamku násilně vtlačená a někdy hrbolem na stranu přimáčknutá.

Slupka má základní barvu zlatožlutou; tato vyráží pouze na místech, kde hustě slupku pokrývající zlatohnědá rez v podobě skvrn a teček je poněkud řidší.

Dužnina jest zlatožlutá, jemná, šfavnatá, velmi příjemná, lahodné, značně kořenné chuti.

Jádrinec jest dutoosý, komory prostranné, v nich vyvinutá, většinou však hluchá jádra.

Češe se od poloviny října; brzy zčesaná vadne. K jídlu dospívá koncem prosince, v té době rozkrojena voní, uzrává pozvolna a je ještě i v březnu svěží.

Strom za příznivých podmínek roste bujně, rozvětňuje se v korunu široce jehlancovitou.

Hodí se zvláště pro keřové zákrsky a jiné tvarové stromy. Na kdouli dobře roste a plodí a užívá se této pro menší tvary; jinak je lépe šlechtiti pro velké tvary na pláň. Plodí sice o něco později, plodnost bývá potom pravidelná. Rez prostředně dlouhý, plodonosné ratolesti musí se častěji zmladiti a zkracovati, aby se příliš neprodlužovaly.

Půdy vyžaduje hluboké, živné, dostatečně vlhké a teplé. V příliš suchých se nedaří. Poloha má se voliti teplá, částečně chráněná.

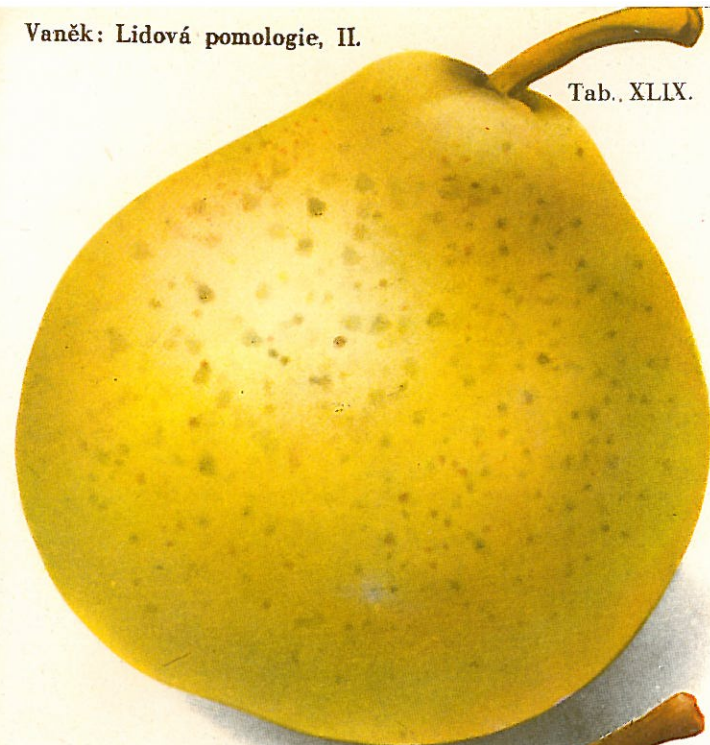
Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Květy jsou choulostivé, trpí pozdními mrazíky i déle trvajícimi dešti.

Upotřebení: Tvrdá slupka, na které nejsou při její rezovitosti znatelná méně pomačkaná místa, umožňuje dobře dopravu; jest to vzácná zimní hruška, doposud málo rozšířená.

Synonyma: Besi de Caën; nezaměňovati s letní Madame Verte, která jest dlouhá a zelená.

92. Luisa Goethe.

93. Krassanská.

92. Luisa Goethe.

Zraje v lednu, vydrží do března.

Vypěstována ze semene Esperenovy bergamotky v Giesenheimu.

Plod jest veliký, tvaru vysokého, bergamotového, podobný hrušce Crassanské; bývá až 400 g těžký.

Kalich jest malý, rohovitý, v mělké misce.

Stopka jest silná, dosti dlouhá, vtlačená do rezovité jamky.

Slupka jest drsná, základní barvy zelenavě žluté, zráním zežloutne. Po celém plodu jsou četné husté rezovité skvrny a velké hranaté tečky. Vypadá jako mřížovaná.

Dužnina jest rozplývavá, velice šfavnatá, sladké, ušlechtilé, jemně kořenité vzácné chuti.

Češe se počátkem října, zraje v lednu a vydrží do března.

Strom roste dosti bujně, větve visí dolů. Tvoří dlouhé plodonosné výhony, které pokud možno málo řežeme. K docílení bohatého ověvení napomáháme zářezy. Hodí se k pěstování všech zákrskových stromů, zvláště tvarů na jižní a jihovýchodní straně. Plodí později.

Půdy vyžaduje dobré, humusní, polohu teplejší.

Květy prostředně záhy. Květy při studených a deštivých dnech nejsou choulostivé.

Špatné vlastnosti: Ze špatných půd objevuje se granulace, zvláště kolem kalichu. Při přílišném vlhku plody praskají.

Upotřebení: Jest to tabulová odrůda, velice hledaná a placená, dá se dobře zasílati, aniž by utrpěla.

93. Krassanská.

Zraje v lednu, vydrží do dubna.

Francouzská hruška, dosti veliká, jednotlivě až velmi veliká (bývá až 800 g těžká), hodně podobná Děkanec zimní. Některé plody bývají ke stopce více zúžené, jiné více zploštělé, u stopky široce zakončené. Kulatost nebývá souměrná, bývají stlačené i ploše zhranatělé, na některém plodu táhne se po délce mělká rýha.

Kalich jest velký, pootevřený, vězí v užší, hluboké, zhrbolené jamce na širokém temeni plodu, nebo jest jinak, často i nepravidelně umístěn.

Stopka bývá silná a dlouhá, vtačená do špičky, umístění řídí se podle tvaru plodu.

Slupka jest silná, poněkud hladší, pokrytá hustými, jemnými rzivými tečkami a skvrnami; najdou se i plody z větší části rzí potažené. Zralé plody jsou barvy zlatožluté s červenohnědými rzivými skvrnami.

Dužnina jest bělavá, pod slupkou žlutavá, jemná, velmi příjemně kořeněná.

Jádrinec, obklopený zrninou, jest dutoosý, komory jsou úzké, k ose přilehlé, v nich vyvinutá dlouhá jádra.

Češe se co nejpozději, když listí padá, asi koncem října, k jídlu dospívá v lednu, zraje postupně do března, vydrží i do dubna. Předčasně otrhaná vadne, někdy také vůbec nezměkne.

Pěstování její jest omezeno jen na výhodná místa. Na kdouli daří se jediné v nejlepších, zavlažovaných půdách; hodí se na ní šlechtěná jen pro nejmenší tvary, pro větší tvary šlechtí se výhradně na pláň. Plodnost počíná velmi brzy, jest stálá a hojná a ovoce nutno mnohdy protrhávati, aby se zbylé lépe vyvinulo. Řez používá se střídavý, aby plodonosné dřevo se zmlazovalo. Roste dosti bujně, zdravě.

Půdy vyžaduje jen nejlepší, teplé, hodí se také proto jen na jižní, chráněné strany stěn.

Upotřebení: Dopravu snáší bezvadně, jest velmi hledanou a dobře placenou stolní hruškou

Květe prostředně záhy.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Ze studených, mokrých půd jsou plody bezcenné a trpí strupovitostí.

Synonyma: Edel Crassane, Passe Crassane.

94. Olivier
de Serres.

95. Souv.
de Jules Guindon.

94. Olivier de Serres.

Čti: Olivie dser.

Zraje v lednu, vydrží do března.

Francouzská hruška, nesterajně veliká, značně těžká, až 500 g, měnivého, různého tvaru; objevují se plody, které mají boky baňaté, ke stopce více protáhlé a pěkně prohnuté a končí zhrbolenou špičkou.

Kalich jest zavřený, často hrboly sevřený, v hluboké, zvláště po okraji zhrbolené jamce.

Stopka jest vždy dřevnatá, bývá na široké špičce plodu jako přimáčknutá, u velkých plodů třetí z hluboké, široké, velmi často zhrbolené jamky.

Slupka jest tvrdá a hrubá, zelená, poněkud zažloutlá, jest poseta rzivými pihami, které se v rozstříknuté rzi ztrácejí; obkališí a povrch kolem stopky bývá rezavý, místy i jinde objevují se rezavé skvrny.

Dužnina bývá nejčastěji bělavě zažloutlá, kolem jádřince kamenitá, ostatní jemná, dosti šťavnatá, vonná, za příznivých podmínek chuti velmi dobré, sladce navinulé, libě kořeněné.

Jádřinec jest obklopen hrubou zrninou, osu má dutou, komory poměrně malé, v nich většinou nevyvinutá jádra.

Češe se když listí opadává; brzy sčesaná vadne a nezměkne. Ke konci ledna začne zrát, při tom příjemně voní, zraje postupně do konce března i déle.

Strom roste polobujně; nejvýhodnější jsou zákrsky a větší tvary. Velice hojně rozvětňuje, tvoří krátké plodonoše. I pro malé tvary se hodí, vyžaduje delší řez, který se však omezuje na nejnútnejší; přílišným řezem oddaluje se plodnost. Na větší tvary šlechtí se na pláne, pro malé používá se mezišlechtění nebo šlechtí se přímo na kdouli; roste na ní dobře, musí se však přihnojovati. Plodí později a jest potom velmi úrodný.

Půdy vyžaduje živné a teplé, dostatečně vlhké, polohy slunné a výhřevné. Plody drží pevně na stromě.

Jest špatným opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Jest velmi náročná na stanoviště. Předčasně sklizená je řepovitá.

Upotřebení: Pro stůl jest výborná a dobře placená.

Synonyma: Serresská.

95. Souv. de Jules Guindon.

Zraje od února do dubna.

Plod jest veliký, tvaru vejčitě hruškovitého; jest to semenáč Děkanky zimní; tvarem jest jí také podobná.

Slupka jest zelenavě žlutá, jemně a hojně tečkovaná, někdy s rezovitými skvrnami.

Dužnina jest jemná, šfavnatá, sladká a příjemně kořeněná, znamenité chuti.

Češe se v polovině října, zraje do února, vydrží často až do května.

Strom jest zdravý, ale má jen mírný vzrůst. Pro zákrskové stromy jest velice vděčná, zvláště pro menší tvary na kdouli šlechtěné. Pro velké tvary šlechtí se na pláň.

Plodí brzy a úrodnost jest pravidelná.

Opylovací schopnosti nejsou dosud prozkoumány.

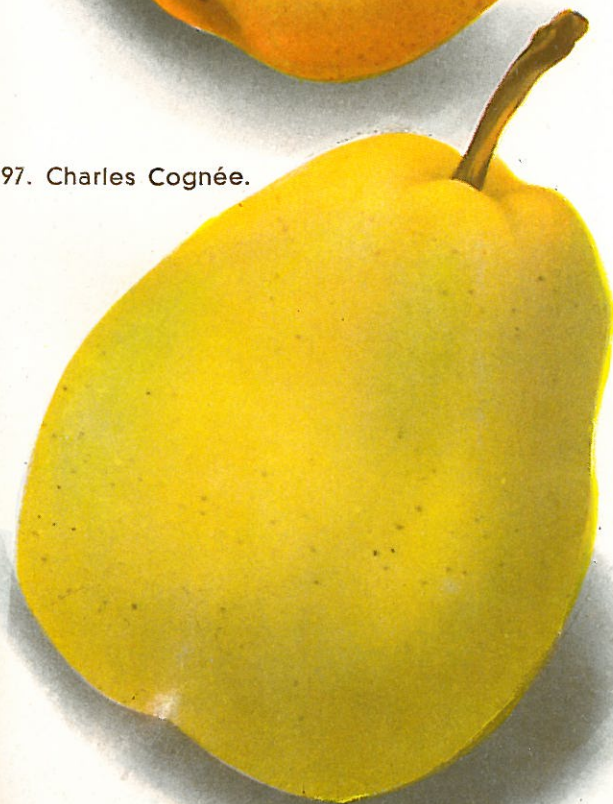
Pády vyžaduje dobré a jako většina zimních hrušek, mají-li dobře vyzrání, žádá i tato teplejší a chráněnou polohu.

Upotřebení: Za příznivých poměrů vyrostlá řadí se mezi nejlepší tabulové zimní odrůdy.

96. Děkanka
zimní.

97. Charles Cognée.

96. Děkanka zimní.

Zraje v únoru, vydrží do května.

Belgická hruška, nadprůměrní velikosti až velká, 450 g i více, těžká, tvaru nepravidelného, v průměru kulatá nebo vejčitá, větší plody jsou ploše zhrbolené; bývá asi 9 cm vysoká a 8 cm široká.

Kalich jest polootevřený, v mělké, hrbolaté jamce.

Stopka jest nestejně dlouhá, silná, dřevnatá, v hluboké prohlubince, do plodu vtlačena.

Slupka jest silná, drsná, málo lesklá, do uzrání zelená, později zelenožlutá, na sluneční straně hnědě zbarvená. Rzivé tečky pokrývají hustě plod, místy nalézají se i rzivé skvrny.

Dužnina za příznivých poměrů jest žluto-bílá, kolem jádřince zrnitá, jemná, hojně šťavnatá, sladce navinulé chuti, s aromatickou příchutí.

Jádřinec mívá osu dutou, komory jsou prostranné, v nich dobře vyvinutá jádra.

Češe se co nejpozději, když již listí opadá, ukládá se pozorně do mírně teplého a vlhkého sklepa; při nevhodném uložení hnije. Předčasně otrhané plody vadnou a nejsou k potřebě, rovněž tak plody v suchu uložené.

Strom má vzrůst dosti sporý, korunu tvoří šicocce jehlancovitou. Lze ji sázeti na vhodné místo jako polokmen. Nejvýhodnější jsou zákrskové stromy. Každému tvaru lehce se přizpůsobuje. Pro větší tvary jest lépe šlechtiti ji na pláň, pro zvlášť dobré půdy a malé tvary na kdouli, musí se však vzrůstu napomáhati hnojením, jinak zakrtní. Plodnost začíná dosti záhy a jest pravidelná, po velké úrodě jest nutno řezem strom zmladiti.

Půdy vyžaduje hluboké, živné a teplé, polohu slunnou, s vlhčím vzduchem. V studených, mokřích půdách se nedaří, plody jsou malé, kaménkovité a praskají; pro chladná místa, kde plody nemohou řádně vyzrát, se nehodí.

Jest dobrým opylovačem. Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Jest náročná na půdu a stanoviště, trpí chorobami, zvláště fusicladiem. Musí se bedlivě stříkati, jinak jest téměř k nepotřebě. Pouze v teplém, suchém létě zůstane bez stříkání čistá.

Upotřebení: V obchodech dociluje vysokých cen; tam, kde se daří, jest velice výnosná.

Synonyma: Winter Dechantsbirne, Doyenné d'hiver.

97. Charles Cognée.

Čti: Šarl Koňé.

Zraje v prosinci, vydrží do března.

Francouzská hruška, veliká, až 9 cm vysoká a 8 cm široká.

Tvar jest nepravidelný, často soudkovitý, ke stopce konicky zúžený, se širokou špicí; podobá se značně Děkance zimní. Špička plodů bývá i šikmá, jako uřatá, povrch nerovný, hrboľatý i stlačený.

Kalich bývá polo nebo zcela otevřený, v hluboké, zhrboľené jamce.

Stopka středně dlouhá (asi 2½ cm), silná, se silnou patkou, jest pevně vtlačena do nepravidelné, značně zhrboľené jamky.

Slupka jest silná, zdrsňelá, až do uzrání zelená pak zelenožlutá, na sluneční straně zardělá, kolem stopky, jakož i místy po plodech dosti rzivá a červeně vroubenými tečkami posetá.

Dužnina jest bělavě žlutá, pod slupkou zelenavá, poněkud hrubší a mírně šfavnatá, běžné hruškové chuti.

Češe se co nejpozději, získává tím na chuti, zrání počíná velice nestejně a postupně od prosince až do března. Dobře vyzrálé a vhodné uschované plody vydrží často i do června, aniž by vadly.

Pro vysoké stromy se nehodí; vhodné jsou jedině zákrskové stromy všech tvarů. Z mládí, dokud nejsou úrodou oslabené, rostou dosti bujně a mají vzrůst vzpřímený. Pro větší tvary šlechtí se na pláň, pro malé na kdouli. Na obou podnožích velice hojně, pravidelně a velmi záhy rodí. Bez zvláštní námahy a řezu tvoří lehce hojnost plodonošů.

Půdy vyžaduje strom živné, hluboké a zvláště prospívá v půdách bohatých na vápno; polohy nutno voliti zvláště teplé a chráněné.

Jest špatným opylovačem.

Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Trpí fusicladiem; v nevhodném stanovišti nedocílí se jakostních a chutných plodů, zůstává pouze vařivkou.

Upotřebení: Za příznivých podmínek vyrostlé, řadí se k tabulovým odrůdám.

98.

Esperenova bergamotka.

99. Notář Lepin.

98. Esperenova bergamotka.

Zraje v únoru, vydrží do dubna.

Belgická hruška, poněkud malá, zploštěle zakulaceného tvaru, u stopky tvořící nízkou špici; plody bývají až 300 g těžké. Často jsou v chomáčích a za příznivých poměrů nabývají až této váhy. Tvar se mění málo, povrch větších plodů bývá nepravidelný, zhrbolený a zhranatělý. Kalich jest uzavřený, obklopený hrbolky, vězí v nerovné, mělké jamce.

Stopka menších plodů bývá delší, přechází kroužkovitými hrbolky v plod, nebo u větších jest v okrouhlé, mělké, po okraji zhrbolené jamce a bývá ke špičce plodů jako přimáčknutá.

Poměrně drsná slupka jest po uzrání zažloutlá, na sluneční straně poněkud nahnědle zbarvená. Hrubé, šedohnědé, nápadné tečky pokrývají hustě celý plod, místy objevuje se i hrubší drobná rez. Obkališí bývá souvisle rezovité.

Dužnina plodu za nejprůzračnějších podmínek bývá jemná, hojně šťavnatá, pikantní, sladce navinulé, kořeněné chuti.

Jádrinec má širokou, dutou osu, komory prostranné, jádra dlouhá, nestejně vyvinutá.

Češe se koncem října, brzo otrhaná vadne. K jídlu dospívá velice nestejně, nejdříve měkhou velké plody, od února až do dubna.

Strom roste až do pozdního stáří bujně. Hodí se jedině pro zákrskové stromy všech tvarů. Na kdouli roste bezvadně, vytváří velmi mnoho plodonosných ratolestí; plodnost počíná velmi brzo, je stálá a hojná, často musí se ovoce pro lepší vývin protrhati.

Daří se ve výživné, dostatečně vlhké, výhřevné půdě, v chráněné, teplé poloze. Hodí se dobře na jižní stranu stěn. Řez provádí se střídavý, květné puky tvoří se také na koncích.

Jest dobrým opylovačem.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Z nevhodných, studených míst plody vůbec neměkknou, nebo praskají a nejsou k potřebě, také i fusicladium se objevuje.

Úpotřebení: Dopravu snáší bezvadně, za pěkné plody v obchodech dociluje se vysokých cen.

Synonyma: Espérens Bergamotte, Bergamotte Esperen.

99. Notář Lepin.

Čti: Notář Lepen.

Zraje v březnu, vydrží do června.

Francouzská hruška, známá již od r. 1880; plod jest velký, asi 9 cm, dlouhý a 8 cm široký.

Tvar jest dlouze kulovitý, největší šířky dosahuje v polovici ke kalichu, odkud se mírně zužuje. Povrch bývá zhrbolený.

Kalich jest skoro otevřený, hvězdovitý, v malé, žebernaté jamce.

Stopka jest dosti dlouhá, slabší, dřevnatá, sedí v mírně prohloubené jamce.

Slupka s počátku bývá světle zelená, později bledě žlutá, četnými jemnými tečkami a světle rezavými skvrnami pokrytá.

Dužnina jest žlutavá, jemná, při plné zralosti šťavnatá, bohatě cukernatá, výborné chuti.

Jádrínek jest dutoosý, jemnou granulací obklopený, komory menší, s vyvinutými tmavými jádry.

Češe se co nejpozději, nabývá tím na jakosti, zraje v březnu, vydrží do června. Předčasně otrhaná nezměkne.

Strom má zdravý, bujný vzrůst a hodí se zvláště pro tvarové stromy. Řez užívá se normální. Tvoří krátké plodonosné dřevo, také předčasné letorosty, na kterých se lehce květné puky vyvíjejí. Na kdouli dobře roste, záhy a hodně plodí, v době květu není choulostivý. Není ani zvláště vybíravý, nejlepších výsledků dává v půdách hlubokých a živných, výhřevných, třeba i sušších, polohy snáší i vyšší, v každém případě však chráněné a hojně slunné.

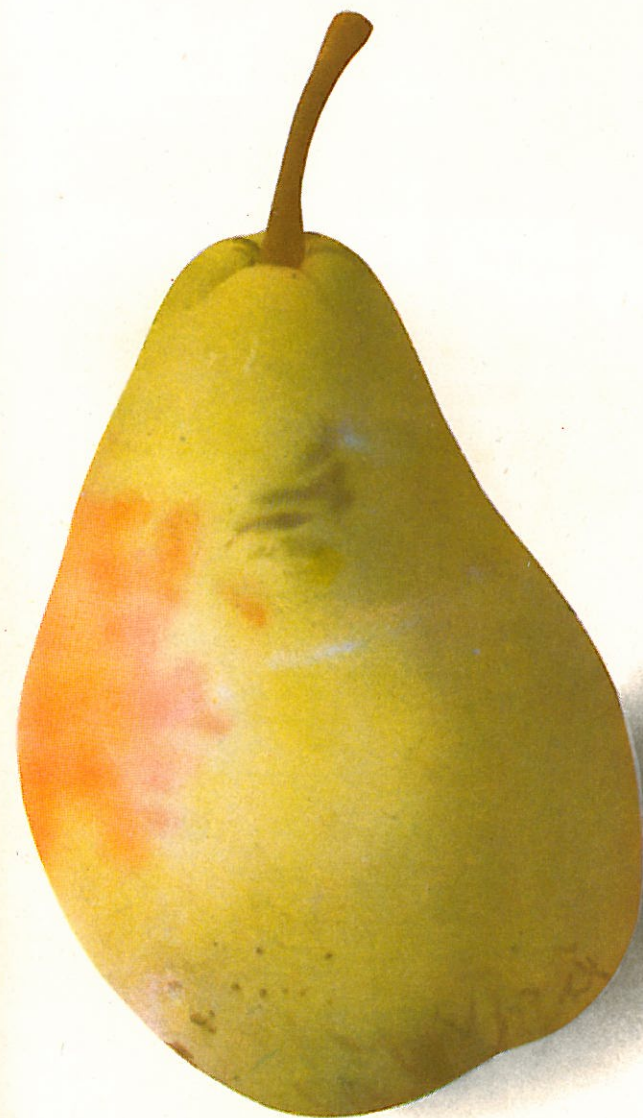
Jest dobrým opylovačem.

Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: V nevhodném stanovišti bývají plody košťálovité, řepovité.

Upotřebení: Jest to prvotřídní zimní hruška, a kde jest vhodné místo, lze ji doporučit.

Synonyma: Notaire Lepin.

100. Abresská.

100. Abresská.

Zraje v březnu, vydrží do června.

Plod jest veliký až velmi veliký, hruškovitého tvaru; bývá asi 12 cm dlouhý a 8 cm široký.

Kalich jest polootevřený, sedí v hluboké a široké jamce.

Stopka jest dlouhá, silná, hrbolatá, uprostřed slabší, dole dužnatá, v jamce, obklopené hrbolky.

Slupka jest silná, hladká, zelenavě žlutá, místy pokrytá hnědými skvrnami, zvláště u stopky a kalichu; na sluneční straně jest slabě začervenalá, v plné zralosti jest jasně žlutá, velice vzhledná.

Dužnina jest bílá, dobrá, rozplývavá, šťavnatá, sladké, příjemné chuti.

Zraje v březnu až červnu, plod nevadne.

Strom roste bujně, tvoří pyramidní koruny. Hodí se nejlépe pro zákrskové stromy na kdouli šlechtěné. Není zvlášť náročný, nejlépe prospívá v živných a teplých půdách a chráněných polohách. Jest záhy plodný a hojně úrodný. V květenství jest vůči nepohodě dosti odolný.

Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Za nepříznivých podmínek bývají plody malé a nechutné. Trpí fusicladiem.

Upotřebení: Pro svoji pozdní zralost docíluje v obchodě vysokých cen.

Přeroubovati nelze na Avranšskou, Angoulemskou.

Synonyma: Belle des Abrés, Schöne von Abrés.

Obsah:

Jména a příslušná čísla tučně vtištěná znamenají hlavní jména odrůd a jejich pořadí. Ostatní jména obyčejným tiskem vtištěná jsou synonyma; čísla u těchto jmen ukazují čísla pořadí hlavního jména.

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Abresská	100	109	LIII.
Alexander Lucas' Butterbirne	58		
Alexandrine Douillard	49		
Alexandrovka	37		
✓ Amaniská máslovka	14	23	VII.
Amanlis' Butterbirne	14		
Ananas du Perche	13	22	VII.
Ananaska	15		
Ananaska česká	15	24	VIII.
Ananaska Courtrayská	17	26	IX.
Ananasbirne von Courtray	17		
Ananasová	17		
Andenken an den Kongress	18		
Anglická bergamotka	51	60	XXVIII.
Angoulemská Williamova	48		
✓ Angoulemská	63	72	XXXIV.
Ardenská	73		
✓ Avranšská	30	39	XVI.
Bachelierova máslovka	45	54	XXIV.
Bacheliers Butterbirne	45		
Baltet père	59	68	XXXII.
Baquetova máslovka	38	47	XX.
Bartlett	22		
» de Boston	22		
Belle des Abrés	100		
Bera Liegela	66		
✓ » Napoleona	54		
Bergamotte d'Angletere	51		
Bergamott Esperen	98		
Bergamotte Lucrative	25		
Besi de Caën	91		
Beurré Alexandre Lucas	58		
» Bachelier	45		
» Baltet père	59		
» Baquet	38		
» Clairgeau	41		
» d'Amanlis	14		
» d'Anjou	77		
» d'Apremont	37		
» d'Blumenbach	52		
» d'Hardenpont	84		
✓ » d'Ghelin	65		

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
✓ Beurré d'Nanghin	79		
✓ » Diel	72		
» Dumont	34		
» Durondeau	35		
» Giffard	4		
✓ » Hardy	28		
» Le Brun	43		
✓ » Napoleon	54		
» Perrault	90		
» Piquery	33		
» Six	82		
» Soule	63		
» Spence	36		
» superfine	29		
» van Marum	42		
✓ Bezjaderka Řihova	60	69	XXXIII.
✓ Birne von Tongre	35		
Blumenbachova máslovka	52	61	XXVIII.
Blumenbach's Butterbirne	52		
Bon Chrétien Williams	22		
Bonkatina	22		
Bonne d'Ezée	39		
» d'Languevel	30		
» Louise d'Avranches	30		
✓ Boskova láhvice	37	46	XX.
Bosc Flaschenbirne	37		
Brun-rouge	5		
Bunte Juli-Birne	2		
Calebasse Bosc	37		
Calebas Carafon	42		
Calebasse Monstre	42		
Canálova máslovka	62	71	XXXIV.
Cibulka	5		
Cikánka	5		
Císařská	72		
Císařská koruna	37		
Citron des Carmes	3		
Citronka	3		
Clairgeau's Butterbirne	41		
Clapp's Liebling	8		
Clara Durieux	22		
Colomaova máslovka	33	42	XVIII.
Colomas Herbst Butterbirne	33		
Colorée de Juillet	2		
Comte Canal	62		
✓ Comtesse de Paris	83		
✓ Conference	53	62	XXIX.
Conseiller de la Cour	57		
Curé	81		
Cverkla	15		

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Čáslavka Williamsova . . .	22	31	XI.
Červená bergamotka . . .	51		
Červencová hruška . . .	2	11	I.
Červencovka . . .	2		
Červencová pestrá hruška . . .	2		
Červinka . . .	5		
Delavault . . .	65		
Délices Fontaine . . .	65		
De Mortillet's Butterbirne . . .	12		
Děkanka červencová . . .	1	10	I.
» Robertova . . .	56	65	XXXI.
» spolková . . .	56		
» zimní . . .	96	105	LI.
Die Lectier Birne . . .	78		
Dielova máslovka . . .	72	81	XXXIX.
Dielovka raná . . .	27		
» letní . . .	56		
Diels Butterbirne . . .	72		
Dobrá Luisa . . .	30		
Doc. Jules Guyot . . .	16		
Doppelt Philipsbirne . . .	27		
Douillard . . .	49		
Douillardova . . .	49	58	XXVII.
Doyenne de Juillet . . .	1		
» de Merode . . .	27		
» du Comice . . .	56		
» Sterkmanns . . .	76		
» d'hiver . . .	96		
Drouardova . . .	89	98	XLVII.
Dřevobarvá máslovka . . .	36		
Duches d'Anglem . . .	63		
Duschesse d'Angoulême . . .	63		
Düle . . .	72		
Dumontova máslovka . . .	34	43	XVIII.
Dumonts' Butterbirne . . .	34		
Duschesse d'Angoulême de Williams . . .	48		
Dvorní máslovka . . .	57	66	XXXI.
Edel Crassane . . .	93		
Erdei vajoncz . . .	36		
Esperenova máslovka . . .	25	34	XIV.
» bergamotka . . .	98	107	LII.
Esperen's Herrenbirne . . .	25		
» Bergamotte . . .	98		
Eva Baltet . . .	46	55	XXV.
Ezée-ská . . .	39	48	XXI.
Fajfky . . .	41		
Favorite de Clapp . . .	8		

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Fikovka . . .	5, 44		
Filipka . . .	27		
Fondante Thirriot . . .	73		
» des Bois . . .	36		
» de Charneu . . .	44		
Forelle . . .	74		
Forellenbirne . . .	74		
Frühe von Trévoux . . .	9		
Fulvie . . .	64	73	XXXV.
Gellertova máslovka . . .	28		
Gellert's Butterbirne . . .	28		
General Tottleben . . .	69		
George de Podiebrad . . .	72		
Ghelinova máslovka . . .	65	74	XXXV.
Giffardova máslovka . . .	4	13	II.
Giffard's Butterbirne . . .	4		
Graf Canal . . .	62		
» » von Malabeila . . .	62		
Gräfin von Paris . . .	83		
Grisse Bonne . . .	19		
Grumkower Butterbirne . . .	55		
Grumkovská . . .	55	64	XXX.
Grüne Sommer-Magdalene . . .	3		
Gute Luise von Avranches . . .	30		
Gute von Ezée . . .	39		
Gute Graue . . .	19		
Guyotova . . .	16	25	VIII.
Hájenka . . .	36	45	XIX.
Hardenpontova máslovka . . .	84	93	XLV.
Hardenpont's Winter-Butter- birne . . .	84		
Hardyho máslovka . . .	28	37	XV.
Herzogin Elsa . . .	61		
» von Angoulême . . .	63		
» von Bordeaux . . .	90		
Hofratsbirne . . .	57		
Hochfeine Butterbirne . . .	29		
Holzfarbige Butterbirne . . .	36		
Hrabě Sternberg . . .	66		
Charles X. . .	54		
» Cognée . . .	97	106	LI.
» Ernest . . .	67	76	XXXVI.
Charneuská . . .	44	53	XXIV.
Isembartka zimní . . .	68		
Jeanne d'Arc . . .	87	96	XLVI.
Jodoigneská . . .	75	84	XL.
Johanna von Arc . . .	87		

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Josephine Grégoire . . .	86		
» von Mecheln . . .	88		
» de Malines . . .	88		
Juli - Dechantsbirne . . .	1		
Kaiser Alexander . . .	37		
Kaiserkrone . . .	37		
Klappova americká . . .	8		
» máslovka . . .	8	17	IV.
Klappův miláček . . .	8		
Kleržovka . . .	41		
Kníže Schwarzenberg . . .	66		
Knížecí tabulová . . .	66		
Kobřečka . . .	66		
Kočí hlava . . .	72		
Kolmarka . . .	80		
Kolmarská zlatá . . .	80	89	XLIII.
Kongresovka . . .	18	27	IX.
Koporečka . . .	66	75	XXXVI.
Köstliche von Charneu . . .	44		
Kozačka . . .	11	20	VI.
Královna . . .	8		
Krassanská . . .	93	102	XLIX.
Křesetická . . .	62		
Křivice . . .	41	50	XXII.
Křivky . . .	41		
Křivule . . .	41		
Ksiežna Angouleme . . .	63		
Kulmy . . .	66		
Láhvice královská . . .	42	51	XXII.
Le Brunn . . .	43		
Le Brunova . . .	43	52	XXIII.
Lectierova . . .	78	87	XLII.
Le Lectier . . .	78		
Lesní máslovka . . .	36		
Letní cverkle . . .	15		
Lieglova máslovka . . .	66		
Liegllovka . . .	66		
Liegel's Dechantsbirne . . .	36		
» Winter-Butterbirne . . .	66		
Louise d'Orleans . . .	33		
Luisa Goethe . . .	92	101	XLIX.
Lucasova máslovka . . .	58	67	XXXII.
Madame Bonnefond . . .	70	79	XXXVIII.
Madame Favre . . .	26	35	XIV.
Madame du Puis . . .	85	94	XLV.
Madame Treyve . . .	20	29	X.
Madame Verté . . .	91	100	XLVIII.
Madlenka . . .	3		

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Magdalenka . . .	3	12	II.
Malá koruna . . .	31		
Malinská zimní . . .	88		
Marechal de Cour . . .	57		
Marguiette Marillat . . .	24		
Marie Louise . . .	50	59	XXVII.
Marillatova . . .	24	33	XIII.
Markéta Marillatova . . .	24		
Máslovka koprčská . . .	66		
Máslovka lesní . . .	36		
Máslovka Sternbergova . . .	66		
Máslovka šedá, letní . . .	19		
Mechelenská . . .	88	97	XLVII.
Mérodova máslovka . . .	27	36	XV.
Meurisova zimní . . .	77	86	XLI.
Ministr Dr. Lucius . . .	32	41	XVII.
Monchallard . . .	21		
Monchallardova . . .	21	30	XI.
Monchalardbirne . . .	21		
Morizeau . . .	55		
Mortilletova . . .	12	21	VI.
Musquée Turgue . . .	10		
Muškatelka turecká . . .	10	19	V.
Muškatelka zimní . . .	66		
Nanghinova máslovka . . .	79	88	XLII.
Nanghins Butterbirne . . .	79		
Napoleon I. . .	54		
Napoleon Vrai . . .	54		
Napoleonova máslovka . . .	54	63	XXX.
Napoleons Butterbirne . . .	54		
Nec plus Meuris . . .	77		
Neliska zimní . . .	68	77	XXXVII.
Nelis d'Hiver . . .	68		
Neue Fulvie . . .	64		
Neue Poiteau . . .	47		
Neuvelle Fulvie . . .	64		
Notář Lepin . . .	99	108	LII.
Notaire Lepin . . .	99		
Nouveau Poiteau . . .	47		
Nová z Poiteau . . .	47		
Oliver de Serres . . .	94	103	L.
Panovnice . . .	80		
Pánská . . .	72		
Pařížanka . . .	83	92	XLIV.
Passe Colmar . . .	80		
Passe Crassane . . .	93		
Pastevnice . . .	11		
Pastorenbirne . . .	81		
Pastornice . . .	81	90	XLIII.

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Perlolupka	24		
Pézénas	63		
Pitmastons Herzogin	48		
Pitmastonská	48	57	XXVI.
Poatova	47	56	XXV.
Poděbradka	72		
Poděbradská máslovka	72		
Poire Ananas de Courtray	17		
Poire d'Angleterre	22		
Poire de Curé	81		
Poire de Solany	6		
» de Tongre	35		
» d'Hiver de Grumkow	55		
» des Eparonnais	63		
» des Urbanistes	33		
Poiteau	47	56	XXV.
Postoloprtská	66		
Postrvenka	74		
Pražka	3		
Précoce de Trévoux	9		
President Drouard	89		
President Mas	71	80	XXXVIII.
President Roosevelt	40	49	XXI.
Prinzesse Marianne	31		
Prinzessin Marianne	31		
Předobrá máslovka	29	38	XVI.
Pstružka	74	83	XL.
Pstružnice	74		
Raná z Trevoux	9		
Ranička	3		
Ratajka	52		
Regentin	80		
Rote Dechantsbirne	51		
Rousselet d'été	5		
» de Stuttgart	11		
Říha's kernlose Butterbirne	60		
Saint Marc	33		
Salcburka	5		
Salzburger Birne	5		
Salisburyova	31	40	XVII.
Sambovka	51		
Sanspépin	60		
Semenáč z Křesetic	62		
Serresská	94		
Six Butterbirne	82		
Sixova máslovka	82	91	XLIV.
Smolivka	19		
Smolnice	19		
Solaner Birne	6		

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Solanka	6	15	III.
Soldat Laboureur	52		
Solnohradka	5		
» velká	5		
Solnohradská hruška	5	14	III.
Souvenir de Madame Treyve	20		
» du Congrès	18		
» de Jules Guindon	95	104	L.
Sterkmanns Butterbirne	76		
Sterkmansova máslovka	76	85	XLI.
Stuttgarter Geishirtel	11		
Suprême Coloma	66		
Šarneská	44		
Šedivka	19		
Šedivka	68		
Schmelzende von Thirriot	73		
Schöne von Abrés	100		
Špekovka	14		
Špinka	19	28	X.
Thirriot	73		
Thirriotova máslovka	73	82	XXXIX.
Tongreská hruška	35	44	XIX.
Tottlebenova	69	78	XXXVII.
Trevouská	9	18	V.
Triomphe des Ardennes	73		
» de Vienne	23		
» de Jodaigne	75		
Triumph von Vienne	23		
Türkische müskierte Sommerbirne	10		
Urbaniste	33		
Václavka	14		
Van Marum	42		
» » Flaschenbirne	42		
» Orleova	75		
Velká letní cverkle	27		
Velká Muškatelka	10		
Vereins Dechantsbirne	56		
Vévodkyně z Bordeaux	90	99	XLVIII.
» Eliška	61	70	XXXIII.
Vienská	23	32	XII.
Wiennenská	23		
Wilderova raná	7	16	IV.
Wilders Frühe	7		
Wildling von Cresetitz	62		
Williamova čáslavka	22		

	Pořad. číslo	Text. strana	Tabulka
Williamsova čáslavka . . .	22		
William's Christbirne . . .	22		
Winter Meuris . . .	77		
» Nelis . . .	68		
» Dechantsbirne . . .	96		
Vladyka . . .	80		
Vojinka . . .	52		
Von Ghelin's Butterbirne . .	65		
Zbuzanka . . .	10		
Zelenatka . . .	14		
Zelinka . . .	3		
Zephirin Gregoire . . .	86		
Zephirinka . . .	86	95	XLVI.
» Grégoriova . . .	86		
Žbernice . . .	38		
Žifardka . . .	4		

Literatura:

Riša-Kamenický: České ovoce.
 Thomayer: České ovoce.
 Suchý: Moravské ovoce.
 Deutschlands Obstsorten.
 Oesterreichische Obstsorten.

Ing. Jm. Matička